แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วม ในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วม ในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำนำ

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนทุกช่วงวัยตั้งแต่ระดับปฐมวัยให้สามารถแยกระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้อย่างชัดเจน ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมเพื่อต้านการทุจริต สามารถประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือในการต้านทุจริตและดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล รวมทั้งสร้างเสริมพลัง การมีส่วนร่วมของชุมชน และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต ทั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่ทวีความรุนแรงในสังคมไทยให้ลดน้อยลง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดทำหนังสือแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษาขึ้น เพื่อเสริมสร้างเยาวชนให้ปรับเปลี่ยนฐานความคิดให้เป็นสุจริตชน ปลูกจิตสำนึกและส่งเสริมค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ตระหนักถึงการมีจิตสาธารณะ ไม่ทนต่อการทุจริต มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต ปฏิเสธการทุจริตทุกรูปแบบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง และสามารถประยุกต์การดำเนินชีวิตให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาเป็นเครื่องมือในการต้านการทุจริต มิให้ยึดติดกับวัตถุนิยม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของพฤติกรรมการทุจริตได้ ทั้งนี้ เพื่อสร้างสังคมที่มีเสถียรภาพ โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม นำไปสู่ชุมชนและสังคมที่เข้มแข็งจนเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

สำนักงาน ป.ป.ช.
กันยายน ๒๕๕๙

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ช. กับกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) โดยได้กำหนดนโยบายคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยใช้กลไกทางการศึกษา ให้ดำเนินโครงการส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับอาชีวศึกษา และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับอาชีวศึกษา (เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นประธานอนุกรรมการ) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ สำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง สำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ

การดำเนินโครงการส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในฐานะเยาวชนของชาติ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนนักศึกษารู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและร่วมมือกันต่อต้านการทุจริตที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานภาพของเยาวชน

ในการดำเนินโครงการฯ ที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดทำหนังสือขึ้น ๒ เล่ม เพื่อใช้บูรณาการสอดแทรกในการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา คือ

๑. หนังสือ “สาระการเรียนรู้ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหลักสูตร ปวช. ๒๕๕๖ หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศึกษา และ ปวส. ๒๕๕๗ หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

๒. หนังสือ “คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษา”

โดยสำนักงาน ป.ป.ช. จัดสัมมนาเพื่อชี้แจงเนื้อหาสาระของหนังสือดังกล่าวให้กับครูผู้สอนของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ จำนวน ๕ ครั้ง ๕ ภูมิภาค และหนังสือทั้ง ๒ เล่มนี้ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้นำไปใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๗

สำหรับในปีการศึกษา ๒๕๕๘ และปีการศึกษา ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับอาชีวศึกษา ได้แต่งตั้งคณะทำงานติดตามและประเมินผล โดยมีนางสุมาลี โฆษิตนิธิกุล และนางสมพิศ เล็กเฟื่องฟู อนุกรรมการฯ ร่วมเป็น

คณะทำงาน ได้ติดตามและประเมินผลการนำสาระการเรียนรู้ และรายการคุณธรรม จริยธรรมฯ ไปใช้ในการเรียนการสอนของสถานศึกษาใน ๕ ภูมิภาค รวมทั้งสิ้นจำนวน ๕๑ แห่ง ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลพบว่าครูผู้สอนมีความประสงค์ที่จะมีแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษา เพื่อใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คณะอนุกรรมการฯ จึงมีมติมอบหมายให้คณะทำงานติดตามและประเมินผลจัดทำแนวทางการจัดกิจกรรมดังกล่าว โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เพื่อบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศึกษา และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และหมวดวิชาชีพทุกสาขาวิชา อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในทุกรายวิชา ทุกระดับการศึกษาได้

ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตรดิตถ์ วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ วิทยาลัยสารพัดช่างอุตรดิตถ์ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์ ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือนี้

สำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง
สำนักงาน ป.ป.ช.

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....๒

คำชี้แจง.....๓

หน่วยที่ ๑ ตามรอยพระยุคลบาท.....๙

๑.๑ พระบรมราโชวาท.....๑๑

๑.๒ หลักการทรงงาน.....๑๔

๑.๓ แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง.....๑๘

๑.๔ ทศพิธราชธรรม.....๒๑

๑.๕ คนดีต้องมีที่ยืน.....๒๕

๑.๖ ข้าราชการในดวงใจ.....๒๗

หน่วยที่ ๒ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....๒๙

๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง.....๓๑

๒.๒ รหัสพัฒนาใหม่.....๓๖

๒.๓ เมื่อแสงเทียนดับ.....๔๐

๒.๔ โลภน้อยก็คือพอเพียง.....๔๒

๒.๕ วัฒนธรรมพอเพียง.....๔๕

๒.๖ ค่านิยม : ค่าไม่ควรนิยม.....๔๘

หน่วยที่ ๓ คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข.....๕๑

๓.๑ เสาเข็มแห่งความดี.....๕๓

๓.๒ ความรู้คู่คุณธรรม.....๕๗

๓.๓ คุณค่าความเป็นมนุษย์.....๖๐

๓.๔ ดี เก่ง และมีสุข.....๖๓

๓.๕ ไม่สายเกินไป.....๖๗

๓.๖ ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น.....๗๐

หน้า

หน่วยที่ ๔ สำนึกดีที่ควรทำ.....๗๓

๔.๑ ภาพลักษณ์ของสังคมไทย.....๗๕

๔.๒ วิถีธรรม วิถีไทย.....๗๙

๔.๓ ร่วมด้วยช่วยกัน.....๘๑

๔.๔ ต้องลงโทษให้ถึงที่สุด.....๘๕

๔.๕ กลไกใหม่...ปราบโกง.....๘๙

๔.๖ “สติ” เปลี่ยนแปลงโลกได้.....๙๓

หน่วยที่ ๕ จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม.....๙๕

๕.๑ จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี.....๙๗

๕.๒ คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ.....๑๐๐

๕.๓ ทำดีต้องไม่ลังเล.....๑๐๓

๕.๔ วีรบุรุษบนท้องถนน.....๑๐๕

๕.๕ พลังความดีเริ่มที่ตัวเรา.....๑๐๘

๕.๖ อาชีวะสร้างชาติ.....๑๑๒

หน่วยที่ ๖ โครงการพัฒนาสร้างคุณค่าในแผ่นดิน.....๑๑๘

๖.๑ แบบร่างโครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต.....๑๒๑

๖.๒ ตัวอย่างที่ ๑ “โครงการรถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”.....๑๒๓

๖.๓ ตัวอย่างที่ ๒ “โครงการอบรมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”.....๑๒๘

๖.๔ ตัวอย่างที่ ๓ “โครงการประกวดเรียงความ เรื่อง...สืบสานวิถีโกง - โตไปไม่โกง”.....๑๓๓

๖.๕ ตัวอย่างที่ ๔ “โครงการต้นไม้พูดได้”.....๑๓๕

๖.๖ ตัวอย่างที่ ๕ “โครงการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต (Zero Tolerance for Corruption)”.....๑๓๘

ภาคผนวก.....๑๔๒

เกร็ดความรู้เพิ่มเติม.....๑๔๓

แบบประเมินผลการเรียนรู้.....๑๕๐

เฉลยกิจกรรม.....๑๕๙

ความซื่อสัตย์สุจริต

“...ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายจงมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต ถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพราะคุณธรรมอันนี้เป็นมูลฐานอันสำคัญที่จะยังความเจริญและความเป็นปึกแผ่นแก่สังคม เป็นบ่อเกิดแห่งความสามัคคีกลมเกลียว ความซื่อสัตย์ที่ว่านี้ หมายถึง ความสุจริตซื่อตรงต่อหน้าที่การงาน ต่อตนเอง และต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง มีเจตนาบริสุทธิ์ไม่เอารัดเอาเปรียบ...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒๓ พฤษภาคม ๒๔๙๖

แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วม ในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษา

หน่วยที่ ๑

ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อพสกนิกรชาวไทยมาอย่างต่อเนื่อง พระราชจริยวัตรของพระองค์ล้วนบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า การเรียนรู้การทรงงานตามรอยพระยุคลบาท นับเป็นสิ่งที่เป็นมงคลยิ่งในชีวิตของพสกนิกรชาวไทยที่สามารถน้อมนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคมและประเทศชาติ

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๒.๑ วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตตามรอยพระยุคลบาท ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้

๒.๒ ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้

๒.๓ ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ พระบรมราโชวาท

๓.๒ หลักการทรงงาน

๓.๓ แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๓.๔ ทศพิธราชธรรม

๓.๕ คนดีต้องมีที่ยืน

๓.๖ ข้าราชการในดวงใจ

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “พระราชาผู้ทรงธรรม” ประกอบภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ผู้เรียนได้ชม มีการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการทรงงานในด้านต่าง ๆ ของพระองค์ท่าน

๔.๒ ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ พร้อมตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง

๔.๓ ครูนำเสนอพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสด้วยสื่อ Power Point

๔.๔ ตัวแทนกลุ่มรับกระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี

๔.๕ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส สร้างแผนผังความคิดลงในกระดาษบรู๊ฟ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม

๔.๖ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายซักถาม ให้ทุกคนจดสรุปความรู้ที่ได้รับจากพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส

๔.๗ ครูอธิบายสาระการเรียนรู้ทั้ง ๖ สาระ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมพร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ และทุกคนในกลุ่มได้ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้

๔.๘ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ เปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูและผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทั้ง ๖ กิจกรรม

๔.๙ นำผลงานของผู้เรียนติดป้ายนิเทศ และลงเว็บไซต์ของวิทยาลัยเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๑ ๑.๒ ๑.๓ ๑.๔ ๑.๕ และ ๑.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “พระราชาผู้ทรงธรรม”

๕.๓ วีดิทัศน์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ

๕.๔ Power Point

๕.๕ กระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี

๕.๖ สื่อ สิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

๗.๑ ผู้เรียนทุกคนจดบันทึกสมุดความดีของตนเองจากการทำกิจกรรมที่บ้าน สถานศึกษา และอื่น ๆ เพื่อนำส่งครูเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

๗.๒ ผู้เรียนรวบรวมพระราชดำรัส พระบรมราโชวาทที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ สุจริต จัดทำเป็นแผ่นพับนำไปแจกผู้ปกครอง ชุมชนให้ได้รับความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักให้เกิดการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน

หน่วยที่ ๑
ใบกิจกรรมที่ ๑.๑

ชื่อหน่วย	**ตามรอยพระยุคลบาท**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**พระบรมราโชวาท**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทได้

๒. ประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “พระบรมราโชวาท” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

พระบรมราโชวาท

พระบรมราโชวาท หมายถึง คำสั่งสอนของพระมหากษัตริย์ และพระราชดำรัส หมายถึง คำพูดของพระมหากษัตริย์ สำหรับพระบรมราโชวาทนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์เพื่อพระราชทานคำสั่งสอนโดยแท้จริง เช่น ในการเสด็จพระราชดำเนินในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษา ก็จะพระราชทานคำสั่งสอนหรือพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น จะประกอบไปด้วยแก่นแท้ อุดมการณ์ และคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะได้ทรงห่วงใยการพัฒนาประเทศที่มองข้ามรากฐานความมั่นคงของแผ่นดินดังพระบรมราโชวาท ความตอนหนึ่งว่า

“...ในบ้านเมืองเราทุกวันนี้มีเสียงกล่าวกันว่า ความคิดจิตใจของคนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อม ความประพฤติที่เป็นความสุจริตหลายอย่างมีทีท่าจะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไปพากันยอมรับและสมยอมให้กระทำกันได้เป็นธรรมดา สถานการณ์เช่นนี้ย่อมทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนมืดมัวลงไป เป็นปัญหาใหญ่ที่เหมือนกระแสคลื่นอันไหลเข้ามาท่วมทั่วไปหมด จำเป็นต้องแก้ไขด้วยการช่วยกันฝืนคลื่นที่กล่าวนั้น ในการดำเนินชีวิตของเรา เราต้องข่มใจไม่ให้กระทำสิ่งใด ๆ ที่เรารู้ว่าผิดด้วยใจจริงว่าชั่วว่าเสื่อม เราต้องฝืนต้องห้ามความคิดและความประพฤติทุกอย่างที่รู้สึกว่าขัดกับธรรมะ เราต้องกล้าและบากบั่นที่จะกระทำสิ่งที่เราทราบว่าเป็นความดี เป็นความถูกต้องและเป็นธรรม ถ้าเราช่วยกันทำเช่นนี้ได้จริง ๆ ให้ผลของความดีบังเกิดมากขึ้น ๆ ก็จะช่วยค้ำจุนส่วนรวมไว้มิให้เสื่อมลงไป และจะช่วยให้ฟื้นคืนดีขึ้นได้เป็นลำดับ...”

พระบรมราโชวาท
พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๖
ณ พุทธสถาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๑๘ – ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

๑. ผู้เรียนจงอธิบายถึงความหมายของ “ พระบรมราโชวาท ” และ “ พระราชดำรัส ” มาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ถ้าทุกคนได้น้อมนำพระบรมราโชวาทมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตจะเกิดผลดีอย่างไร

๒.๑ ผลดีต่อตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๒ ผลดีต่อสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ผู้เรียนบอกการปฏิบัติตนของคนส่วนใหญ่ในสังคมโดยให้สอดคล้องกับพระบรมราโชวาท

พระบรมราโชวาท	การปฏิบัติตนในทางที่เสื่อมและทุจริต
๓.๑ "....ความคิดจิตใจของคนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อม...”	๑..... ๒..... ๓.....
๓.๒ "....ความทุจริตหลายอย่างมีท่าทีจะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไปพากันยอมรับและสมยอมให้กระทำกันได้เป็นธรรมดา...."	๑..... ๒..... ๓.....

๔. ผู้เรียนคิดว่าในการดำเนินชีวิตของเรามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องทำความดีเพื่อแผ่นดิน เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

๕. ผู้เรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่า “เราต้องช่วยกันยกย่องคนที่ทำความดี และช่วยกันประณามคนชั่วทุจริตไม่ให้มีที่ยืนในแผ่นดินไทย” ให้หาเหตุผลมาสนับสนุนคำกล่าวนี้

.....

.....

.....

.....

.....

๖. ผู้เรียนคิดว่าได้เคยประพฤติปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทมาแล้วหรือไม่ ถ้าเคยให้ยกตัวอย่างมา ๑ เรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยที่ ๑
ใบกิจกรรมที่ ๑.๒

ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	หลักการทรงงาน	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

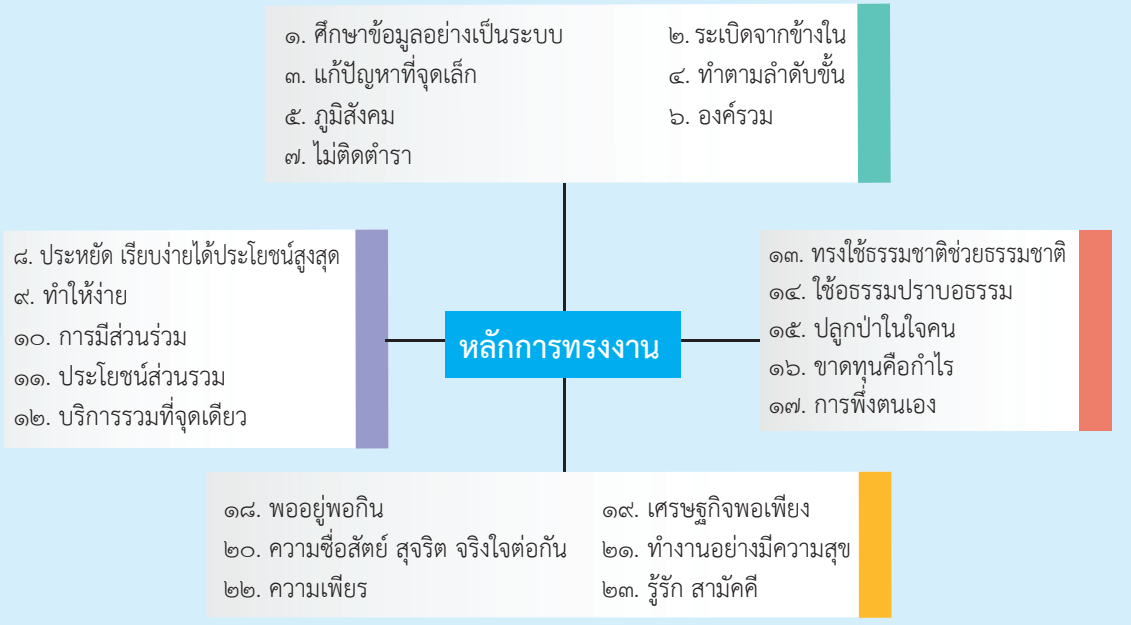
๑. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามหลักการทรงงานได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านเรื่อง “หลักการทรงงาน” และ “โพธาราม วิทยาลัยคุณธรรม” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามในข้อ ๑ และ ๒

เรื่องที่ ๑	หลักการทรงงาน

การทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ผ่านมา เป็นการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทยและสามารถปฏิบัติได้จริง โดยทรงเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนให้รู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยที่พระองค์ท่านได้ทรงเป็นแบบอย่างในการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ตลอดทั้งทรงใช้วิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศ การทรงงานของพระองค์ท่านจึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการน้อมนำมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาประเทศตามรอยพระยุคลบาท หลักการทรงงานที่สำคัญประกอบด้วย

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนบอกแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับ “หลักการทรงงาน” โดยเขียนลงในตารางที่กำหนดให้

หลักการทรงงาน	แนวทางการปฏิบัติตน
๑.๑ พออยู่พอกิน	**ตัวอย่าง** ครอบครัวสมหญิงขายของชำที่ตลาด มีรายได้ส่งลูกเรียน และผ่อนบ้านหลังเล็ก ๆ โดยไม่เดือดร้อน
๑.๒ ความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน	....
๑.๓ ความเพียร	....
๑.๔ รู้รัก สามัคคี	....
๑.๕ ประโยชน์ส่วนรวม	....
๑.๖ การพึ่งตนเอง	....
๑.๗ ระเบิดจากข้างใน	....
๑.๘ ภูมิสังคม	....
๑.๙ ขาดทุนคือกำไร	....
๑.๑๐ ทำงานอย่างมีความสุข	....

เรื่องที่ ๒	โพธาราม วิทยาลัยคุณธรรม

โครงการโรงเรียนคุณธรรม เริ่มต้นจากโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร โดย ศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี นำหลักคุณธรรมมาใช้แก้ปัญหาของเด็กและเยาวชน เมื่อประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาจึงขยายผลนำไปใช้กับสถานศึกษาในภาคกลางทั้งหมด ๑๙ โรงเรียน ๑ วิทยาลัย ได้รับพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ในการก่อตั้งกองทุนการศึกษา ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง ในปี ๒๕๕๕ ต่อมาในปี ๒๕๕๗ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้ก่อตั้งมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมเรื่อยมา จนกระทั่ง ในปี ๒๕๕๙ นี้ ถือเป็นการต่อยอดของการสร้างโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายขยายแนวทางการสร้างโรงเรียนคุณธรรมให้กับสถานศึกษาทั่วประเทศ

วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นหนึ่งในสถานศึกษาต้นแบบจากทั้งหมด ๑๙ โรงเรียน ๑ วิทยาลัย ที่ได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ทำให้เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ชายแดนพม่า และบริเวณรอบ ๆ ได้รับโอกาสทางการศึกษา นายชูศักดิ์ นายะสุนทรกุล ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม กล่าวว่า เยาวชนในพื้นที่แห่งนี้อยู่ในจุดที่มีความเสี่ยงยาเสพติด มีการทะเลาะวิวาทและประสบปัญหาท้องไม่พร้อม เมื่อได้ทราบข่าวจากกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เข้าร่วมโครงการและไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร ที่เป็นต้นแบบโรงเรียนคุณธรรม เพื่อนำมาปรับใช้กับทางวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม สร้างคุณธรรมให้แก่เยาวชน

การดำเนินงานแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ ๑ ตระหนัก เริ่มจากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูและบุคลากรของวิทยาลัย สร้างนักศึกษากลุ่มแกนนำ ขั้นตอนที่ ๒ เรียนรู้การสร้างความเข้าใจระหว่างครู นักเรียนและชุมชน มีการก่อตั้งชมรมจิตอาสา ใช้หลักความดีของศาสนาเข้ามาปฏิบัติ ภายใต้อัตลักษณ์ วินัย พอเพียง จิตอาสา ขั้นตอนที่ ๓ ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สร้างวินัยให้นักเรียนมีสัมมาคารวะ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และสร้างน้ำใจจิตอาสา เมื่อส่วนมากปฏิบัติในส่วนน้อยจึงต้องปฏิบัติตามเป็นวิธีการสร้างน้ำดีขจัดน้ำเสีย และมอบรางวัลส่งเสริมทางบวกแก่นักเรียนที่สร้างความดี ขั้นตอนที่ ๔ ประเมินผลจากตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ ด้านวินัย ด้านพอเพียงและด้านจิตอาสา ส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่ มีสัมมาคารวะมากขึ้น แต่งกายถูกระเบียบ จากเด็กที่มีผลการเรียนต่ำก็พัฒนาสูงขึ้น ปัญหาการทะเลาะวิวาทลดลงจนทำให้ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทานประจำปี ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา

ในด้านภาพลักษณ์ที่ชุมชนมีต่อสถานศึกษานั้น มีความศรัทธาและไว้วางใจที่จะมอบบุตรหลานให้เข้ามาศึกษาต่อ จนจำนวนผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ก็มีความมุ่งมั่นในการพัฒนา ยึดถือหลักการบริหารที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

ที่มา : หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

๒. ผู้เรียนอ่านเรื่อง “โพธาราม วิทยาลัยคุณธรรม” ศึกษาวิเคราะห์และนำความรู้ในการพัฒนาไปตอบในตาราง โดยให้สอดคล้องกับหลักการทรงงาน

ข้อมูลการพัฒนาสถานศึกษา	สอดคล้องกับ “หลักการทรงงาน”
๒.๑ **ตัวอย่าง** ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกคนได้ช่วยกันพัฒนาสถานศึกษาจนได้รับรางวัล “โรงเรียนคุณธรรม”	การมีส่วนร่วม
๒.๒	
๒.๓	
๒.๔	
๒.๕	

หน่วยที่ ๑
ใบกิจกรรมที่ ๑.๓

ชื่อหน่วย	**ตามรอยพระยุคลบาท**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

‘เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม’

พระปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ ตลอดทั้งพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานไว้ในโอกาสต่าง ๆ ได้สะท้อนพระปณิธานที่แน่วแน่ในการมุ่งมั่นให้ประชาชนคนไทยมีความสุขโดยทั่วถึงกัน พระองค์ทรงทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา และทรงสร้างเสริมศีลธรรมจริยธรรม ให้แก่ประชาชนคนไทยมาโดยตลอด ดังพระบรมราโชวาท ความตอนหนึ่งว่า

“...พระพุทธศาสนาชี้ทางดำเนินชีวิตที่ปราศจากโทษ ช่วยให้เกิดความเจริญร่มเย็นได้อย่างแท้จริง เพราะมีคำสั่งสอนที่มีลักษณะพิเศษประเสริฐในประการที่อาศัยเหตุผลอันถูกต้องเที่ยงตรง ตามความเป็นจริงเป็นพื้นฐาน และแสดงคำอธิบายที่ครบถ้วนชัดเจน อันบุคคลสามารถใช้ปัญญาไตร่ตรองตามและหยิบยกขึ้นปฏิบัติเพื่อความสุขความเจริญและความบริสุทธิ์ได้ตามความสามารถและอัธยาศัยของตน จึงเป็นศาสนาที่เข้ากับหลักวิทยาศาสตร์ และเป็นประโยชน์ได้แท้จริงแก่ทุกคนที่จะพอใจหันเข้ามาศึกษา เลือกสรร หัวข้อธรรมที่เหมาะสมไปปฏิบัติ...”

พระราชดำรัส
พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๒๓
ณ วิทยาลัยครูจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๘

การนำหลักธรรมมาพัฒนาคุณภาพชีวิต จะทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีงาม มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง มีทิศทางที่เดินไปข้างหน้าอย่างมีสติ และมีปัญญาเป็นสิ่งกำกับในการดำเนินชีวิต นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง นั่นคือ การหลุดพ้นจากความทุกข์ การปฏิบัติธรรมจึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง และสังคมเป็นการสร้างคนดีให้เกิดขึ้นในแผ่นดิน หลักธรรมสำคัญที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้เป็นหลักธรรมหิริโอตตัปปะ ซึ่งเป็นธรรมที่คุ้มครองโลก

๑. หิริ คือ การละอายต่อการทำชั่ว

๒. โอตตัปปะ คือ การเกรงกลัวต่อบาป

ผู้ที่ปฏิบัติตามหิริโอตตัปปะ จะเป็นคนดีมีคุณค่าเหมือนเทวดาถือว่าดีกว่าคนธรรมดาจึงเรียก หิริโอตตัปปะว่าเป็นเทวธรรม และคนที่ปฏิบัติคุณธรรมนี้ก็เป็นคนดีเหมือนเทวดา ถ้าสามารถฝึกฝนให้เยาวชนของชาติมีหิริโอตตัปปะอย่างแท้ คือพฤติกรรมที่ดีงามทั้งต่อหน้าและลับหลัง ผลที่เกิดขึ้นคือ การมีวินัยในตนเอง คำนึงถึงกฎระเบียบที่มีอยู่ การทำความดีละเว้นความชั่วที่เกิดจากใจจึงควรได้รับการปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่เยาวชนของชาติทุกคน

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑.๑ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” พระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช หมายความว่าอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๒ ผู้เรียนจะตอบว่าอย่างไร ถ้ามีคนต่างชาติถามว่า “ทำไมคนไทยจึงรักพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมากมายอย่างนี้” จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๓ หลักธรรมคำสอนของศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนบนความถูกต้อง ซื่อสัตย์ สุจริต ประกอบไปด้วยหลักธรรมอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๔ มีพุทธภาษิตบทหนึ่งกล่าวว่า “คนเราจะบรรลุถึงเกียรติได้เพราะความสัตย์” หมายความว่าอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๕ ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเองมา ๕ ข้อ

๑.๕.๑ .....

๑.๕.๒ .....

๑.๕.๓ .....

๑.๕.๔ .....

๑.๕.๕ .....

๒. ผู้เรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ด้านขวามือ โดยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมทางด้านซ้ายมือ

พฤติกรรม	หิริ โอตตัปปะ	แท้	หิริ โอตตัปปะ	เทียม
๒.๑ วารีเห็นกระเป๋าเงินของเพื่อนวางไว้บนโต๊ะในห้องเรียน แต่ไม่เคยคิดที่จะหยิบฉวยมาเป็นของตนเอง				
๒.๒ สมหญิงเขียนคำตอบไว้ที่ฝ่ามือ แต่ที่นั่งสอบอยู่ติดกับโต๊ะครูอนงค์ จึงไม่ยอมดูคำตอบในวิชานั้น				
๒.๓ ชาติชายทำโครงการ "ลด ละ เลิก อบายมุข" เพื่อส่งเข้าประกวดในระดับจังหวัด				
๒.๔ นฤมลทำการบ้านด้วยความสามารถของตนเอง ถึงแม้ชาติชายจะฝากสมุดไปส่งครู แต่นฤมลก็ไม่ยอมเปิดดู				
๒.๕ แม่ให้เงินธานีไปซื้ออุปกรณ์การเรียน แต่ช่วงที่ไปซื้อทางร้านลดราคา ๑๐% เขาก็ได้นำเงินที่เหลือมาคืนแม่จำนวน ๓๐๐ บาท				

หน่วยที่ ๑
ใบกิจกรรมที่ ๑.๔

ชื่อหน่วย	**ตามรอยพระยุคลบาท**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**ทศพิธราชธรรม**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามหลักทศพิธราชธรรมได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ทศพิธราชธรรม” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ทศพิธราชธรรม

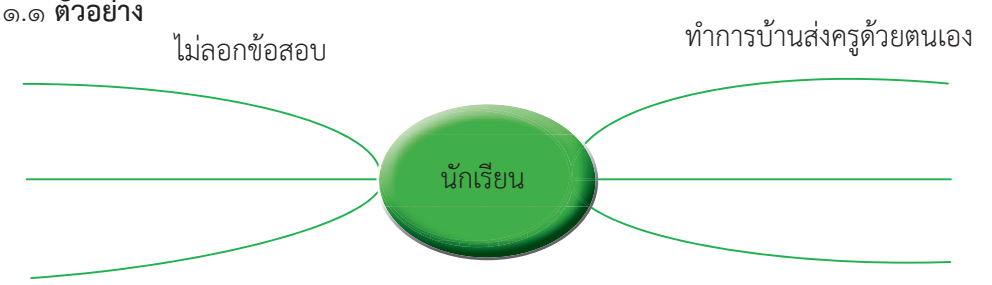
ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ทรงหลั่งน้ำทักษิโณทก ตั้งพระราชสัตยาธิษฐานจะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจปกครองราชอาณาจักรไทย โดยทศพิธราชธรรม อันประกอบด้วย

๑. **ทาน** คือ การบำเพ็ญตนด้วยการให้ทั้งวัตถุทานและธรรมทาน
๒. **ศีล** คือ การประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีทั้งกาย วาจาและใจ
๓. **ปริจจาคะ** คือ การบำเพ็ญกิจด้วยการเสียสละกับคนหมู่มาก
๔. **อาชชวะ** คือ การประพฤติซื่อตรง สุจริต มีความจริงใจ
๕. **มัททวะ** คือ ความอ่อนโยน มีสัมมาคารวะ ไม่ถือตัว
๖. **ตปะ** คือ การเผากิเลสตัณหา ไม่หมกมุ่นในความสุขสำราญ รู้หน้าที่ของตนเอง ทำงานไม่เกียจคร้าน
๗. **อักโกธะ** คือ ความไม่กริ้วโกรธ ไม่ลุแก่อำนาจ พยาบาทมุ่งร้าย ตัดสินด้วยเหตุและผล
๘. **อวิหิงสา** คือ ไม่ข่มเหงเบียดเบียนผู้อื่นให้เกิดทุกข์ รวมทั้งการเบียดเบียนตนเองด้วย
๙. **ขันติ** คือ ความอดทนเข้มแข็งไม่ท้อถอย ทนต่องานที่ลำบากไม่ท้อถอยและหมดกำลังใจ
๑๐. **อวิโรธนะ** คือ ความไม่คลาดธรรม ปฏิบัติตนบนความถูกต้อง ตามหลักธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

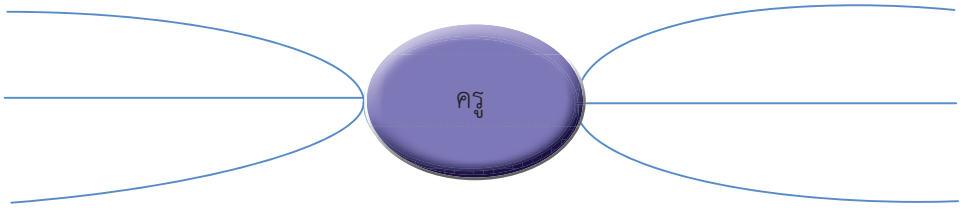
คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนบอกแนวทางการปฏิบัติตนของอาชีพต่าง ๆ ที่ยึดหลัก “อาชชวะ” คือ การประพฤติซื่อตรง สุจริต มีความจริงใจ

๑.๑ **ตัวอย่าง**

๑.๒

๑.๓

๑.๔

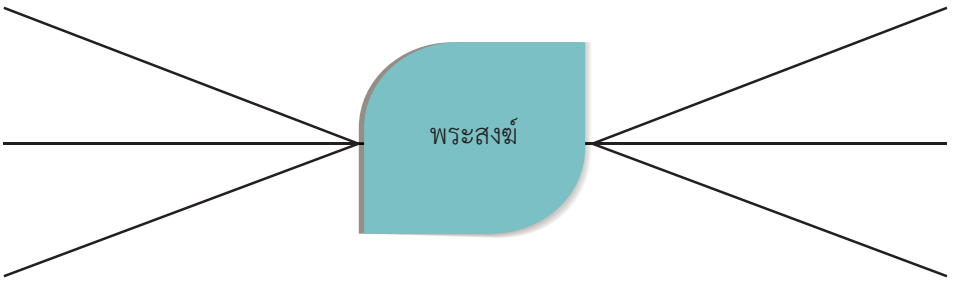

๑.๕

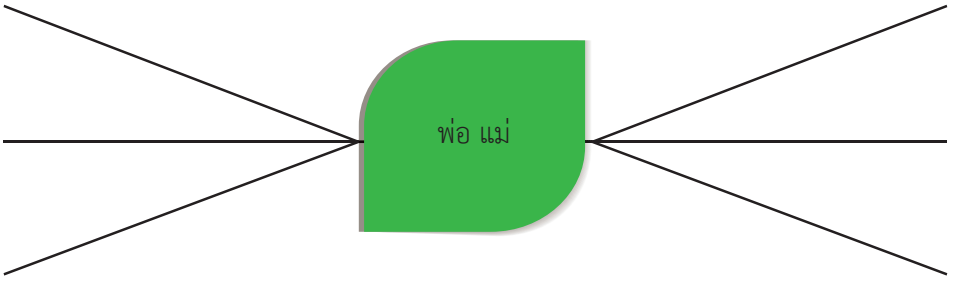

๒. ผู้เรียนบอกแนวทางปฏิบัติตนที่ยึดหลัก “อวิโรธนะ” คือ ความไม่คลาดธรรม ปฏิบัติตนบนความถูกต้องตามหลักธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี

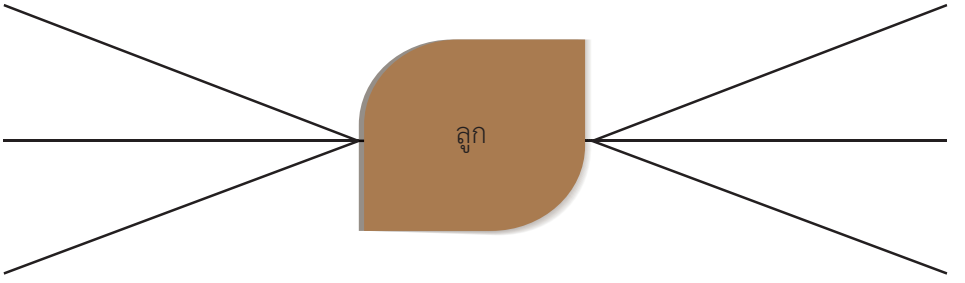
๒.๑

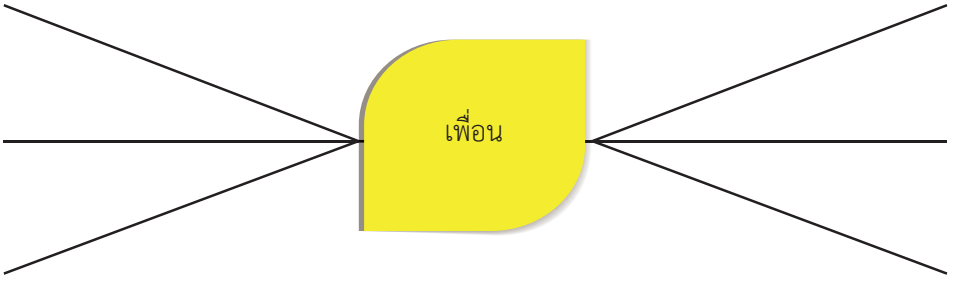
๒.๒

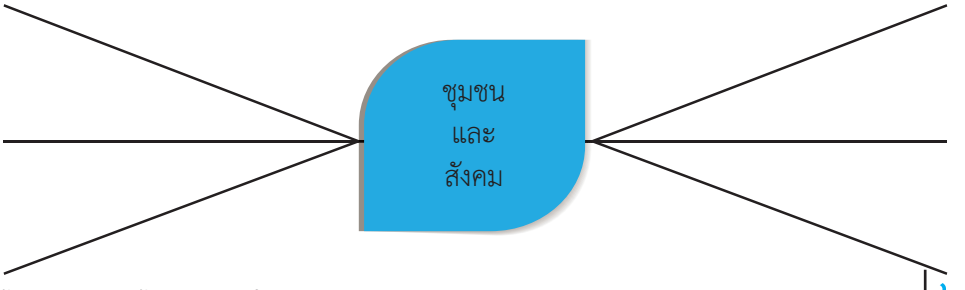
๒.๓

๒.๔

๒.๕

๓. ผู้เรียนศึกษาข้อความด้านซ้ายมือ และหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักทศพิธราชธรรมแล้วนำไปเขียนในตารางด้านขวามือ

ปัญหาที่เกิดขึ้น	แก้ปัญหาได้โดยใช้หลักทศพิธราชธรรม
ตัวอย่าง ๒.๑ แม่ลงทุนให้สันติค้าขาย แต่พอพบคู่แข่งทางการค้าเขาก็ท้อแท้ และเลิกกิจการทันที	**ขันติ** คือ ความอดทนเข้มแข็งไม่ท้อถอย ....
๒.๒ นฤมลขอให้เพื่อนผู้ชายไปลอบทำร้ายแฟนเก่าเพราะแค้นที่ตัวเองถูกทอดทิ้ง	....
๒.๓ พ่อของสมชายถูกไล่ออกจากราชการ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	....
๒.๔ วีระสังสรรค์กับเพื่อน ๆ จนดึกดื่น ทำให้ตื่นสายและไปสอบสัมภาษณ์ไม่ทันตามเวลาที่กำหนดไว้	....
๒.๕ สมทรงตะโกนด่าเพื่อนร่วมห้องด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย โดยไม่เกรงใจอาจารย์ผู้สอนที่นั่งอยู่ในห้องเรียน	....

หน่วยที่ ๑
ใบกิจกรรมที่ ๑.๕

ชื่อหน่วย	**ตามรอยพระยุคลบาท**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**คนดีต้องมีที่ยืน**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการเป็นข้าราชการที่ดี ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “คนดีต้องมีที่ยืน” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

คนดีต้องมีที่ยืน

พิเชษฐ์รับราชการนานหลายปี
ซื่อสัตย์สุจริตตามครรลอง
ได้น้อมนำพระราชดำรัส
หลักการทรงงานสืบสานมา
พัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง
สมกับที่เป็นข้าราชการ
จนวันหนึ่งมีนายใหม่ย้ายเข้ามา
อิทธิพลเกื้อกูลหนุนข้างใน
นายใหม่เรียกพิเชษฐ์มามอบหมาย
ให้จัดซื้อจัดจ้างอย่างพิกล
แต่พิเชษฐ์ปฏิเสธงานไม่สานต่อ
สั่งสับเปลี่ยนโยกย้ายไม่พบพาน
ให้ผู้เรียนบอกทางที่ต้องแก้
คนดีไม่ยอมให้ใครลิดรอน
เขาทำตามหน้าที่มิบกพร่อง
มุ่งมั่นงานทั้งผองพัฒนา
มาประพฤติปฏิบัติและศึกษา
นำคุณค่าประยุกต์ใช้ในการงาน
จนลือเลื่องขจรไกลแพร่ไพศาล
ทุ่มทำงานเพื่อประชาพาสุขใจ
พฤติกรรมนำพาน่าสงสัย
ส่งมาให้ทุจริตคิดแยบยล
ออกอุบายใช้การงานสับสน
ตั้งราคาสูงล้นบนงบประมาณ
นายใหม่ไม่รั้งรอขอประสาน
ความร้าวฉานพลันเกิดขึ้นในองค์กร
เสนอแนะหลักธรรมพร้อมคำสอน
มีที่ยืนแน่นอนในแผ่นดิน

คำสั่ง ผู้เรียนนำบทกลอน “คนดีต้องมีที่ยืน” มาบรรยายเป็นความเรียง พร้อมบอกแนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

“คนดีต้องมีที่ยืน” บทกลอนนี้มีเรื่องราวที่เกี่ยวกับผู้ชายคนหนึ่งชื่อว่า พิเชษฐ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อให้คนดีต้องมีที่ยืน

๑. .....

.....

.....

๒.....

.....

.....

๓.....

.....

.....

๔.....

.....

.....

หน่วยที่ ๑
ใบกิจกรรมที่ ๑.๖

ชื่อหน่วย	**ตามรอยพระยุคลบาท**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**ข้าราชการในดวงใจ**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์คุณลักษณะของข้าราชการในดวงใจที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตได้

๒. ประยุกต์คุณลักษณะของข้าราชการที่ดีมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ข้าราชการในดวงใจ

สำนักงาน ป.ป.ท. สนองนโยบายรัฐบาลด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ เปิดรับสมัครข้าราชการต้นแบบคนดีของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๘ ปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึก ในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการ และความซื่อสัตย์สุจริต เน้นย้ำ **“คนดีควรเชิดชู”** หนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ เชิญชวนข้าราชการทั่วประเทศหรือประชาชนที่มีความประทับใจในข้าราชการที่มีคุณงามความดี

นายประยงค์ ปรียาจิตต์ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) กล่าวว่า **โครงการข้าราชการต้นแบบคนดีของแผ่นดิน** มีวัตถุประสงค์สำคัญในการ **“ยกย่องเชิดชูคนดี ส่งเสริมคนดี”** ผ่านการเฟ้นหาข้าราชการที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และเคร่งครัดในคุณธรรม ความดีงามตามวิถีชีวิตแบบพอเพียง เพื่อให้การยกย่องเชิดชู สร้างขวัญกำลังใจ และความเชื่อมั่นให้ข้าราชการที่ดีแสดงออกให้เห็นว่า ผู้ที่ทำความดีย่อมมีผู้เห็นคุณค่าของความดี และที่สำคัญอย่างยิ่งเพื่อเป็นการกระตุ้นให้สังคมไทยมีความตื่นตัว เชื่อมั่น ศรัทธาในคุณงามความดีและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคนดีในสังคมเพื่อลดปัญหาการทุจริต สร้างค่านิยมใหม่ให้ประชาชนร่วมใจต่อต้านทุจริต

ขณะนี้ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้รับเกียรติจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในแวดวงต่าง ๆ มาร่วมคัดเลือกข้าราชการต้นแบบฯ ที่มีเกณฑ์คุณสมบัติสำคัญ คือ

๑. ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิเสธการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่สยบต่อการทุจริต และต่อต้านการทุจริต

๒. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ที่มิชอบ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ แม้จะมีโอกาสในการทุจริตคอร์รัปชันหรือหาผลประโยชน์กับตำแหน่ง

๓. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญ ไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพล ความไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

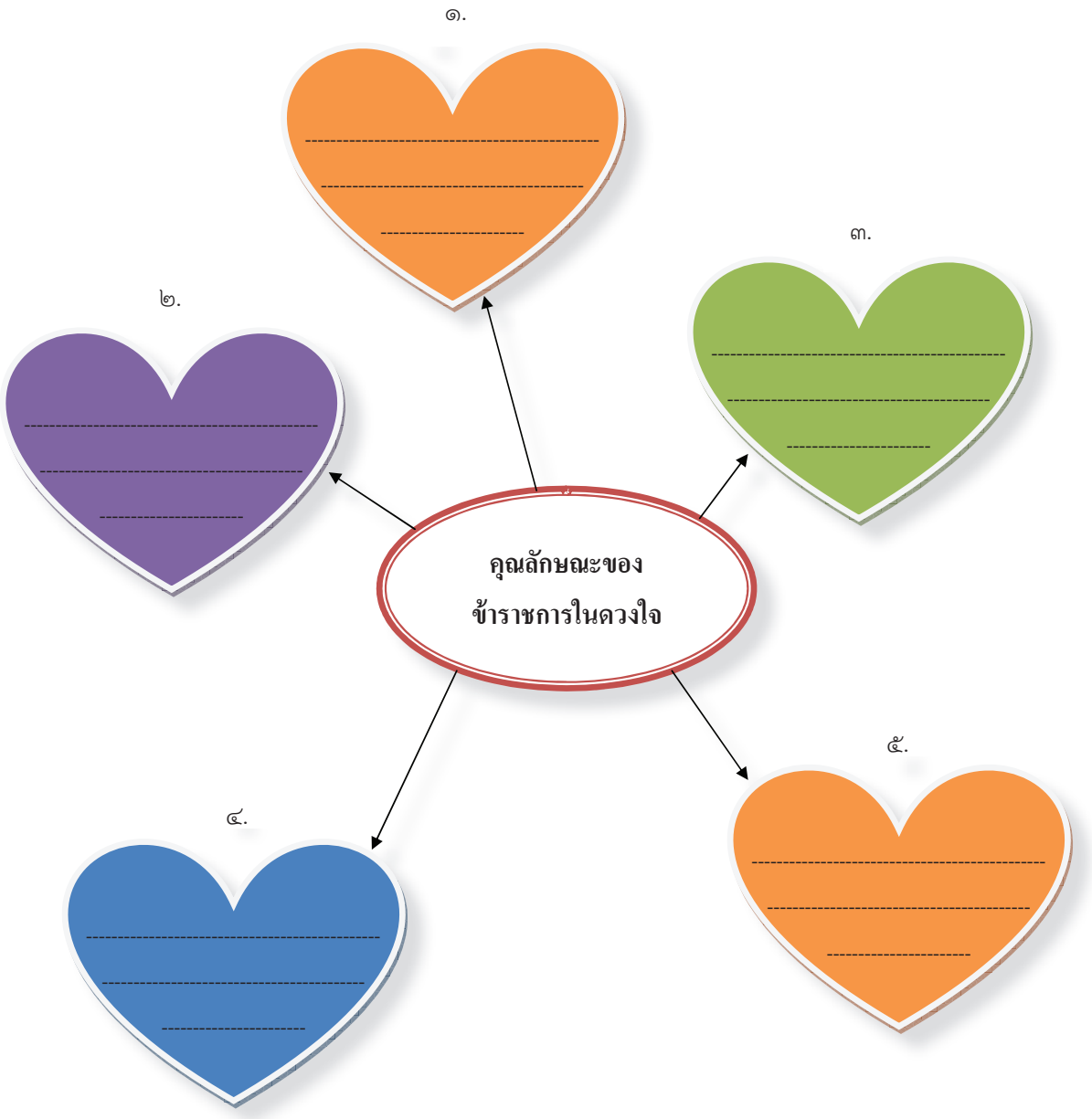
๔. เป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานและเป็นที่ประจักษ์แก่สังคม

๕. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละ ปฏิบัติงานนอกเหนือจากภาระหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบของตนเองและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และ

๖. การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง”

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. กล่าว

คำสั่ง ผู้เรียนบอกคุณลักษณะของ “ข้าราชการในดวงใจ” ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในทุกองค์กร โดยเติมข้อความให้สมบูรณ์ตามที่กำหนดให้

หน่วยที่ ๒

ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลางและให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ พร้อมกับการสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความสำนึกในคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในดำเนินชีวิต หากมีความพอเพียงแล้ว ความโลภ ความเห็นแก่ตัว ความคิดทุจริตก็จะมลายไปจากจิตใจ

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๒.๑ อธิบายความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

๒.๒ วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

๒.๓ ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างซื่อสัตย์สุจริตได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ เศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ รหัสพัฒนาใหม่

๓.๓ เมื่อแสงเทียนดับ

๓.๔ โลภน้อยก็คือพอเพียง

๓.๕ วัฒนธรรมพอเพียง

๓.๖ ค่านิยม : ค่าไม่ควรนิยม

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “อยู่อย่างพอเพียง” พร้อมภาพประกอบการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ผู้เรียนได้รับชม ครูถามความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาของเพลงและการทรงงานของพระองค์ท่าน

๔.๒ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานกลุ่มและเลขานุการพร้อมตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง ส่งตัวแทนกลุ่มรับกระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี

๔.๓ ครูนำเสนอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยสื่อ power point ครูและผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทุกกลุ่มสรุปกรอบแนวคิด คุณลักษณะ คำนิยาม เงื่อนไข แนวปฏิบัติและผลที่คาดหมายลงในกระดาษปรู๊ฟ

๔.๔ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอและเปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูสรุปประเด็นที่สำคัญ ผู้เรียนทุกคนจดสรุปความรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๕ ครูอธิบายสาระการเรียนรู้ทั้ง ๖ สาระ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ

๔.๖ ทุกคนในกลุ่มระดมสมองร่วมกันศึกษาวิเคราะห์และดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดให้

๔.๗ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอและเปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูได้อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้งานทุกกลุ่มมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๔.๘ นำผลงานผู้เรียนติดป้ายนิเทศและลงเว็บไซต์ของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๒.๑ ๒.๒ ๒.๓ ๒.๔ ๒.๕ และ ๒.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “อยู่อย่างพอเพียง”

๕.๓ power point

๕.๔ กระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี

๕.๕ สื่อ สิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวข้องกับ “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “ความซื่อสัตย์สุจริต” แล้วดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

๗.๑ นำพระราชดำรัสมาอภิปรายในชั้นเรียน

๗.๒ จัดนิทรรศการและประชาสัมพันธ์ให้แผนกต่าง ๆ ในสถานศึกษามาชมนิทรรศการ

๗.๓ ประกวดการเขียนเรียงความเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

๗.๔ เขียนสุภาษิตสอนใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ติดไว้ตามบริเวณสวนหย่อมหรือตามที่เหมาะสมภายในสถานศึกษา

หน่วยที่ ๒
ใบกิจกรรมที่ ๒.๑

ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	เศรษฐกิจพอเพียง	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

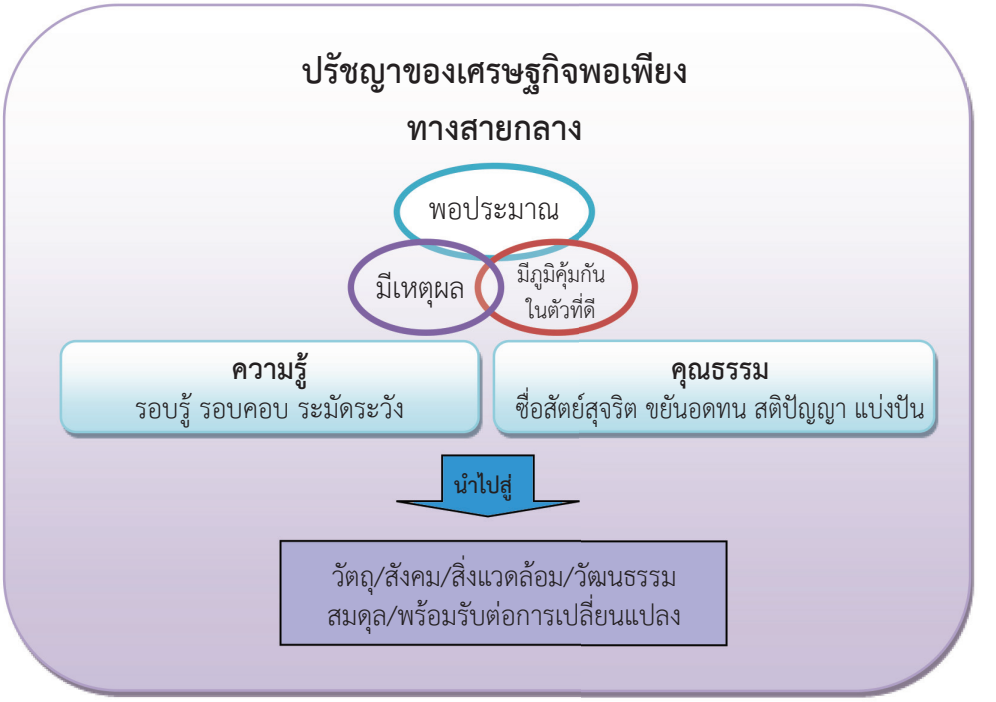
๑. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนมีวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐนักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

๑. กรอบแนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาการดำรงอยู่ในการปฏิบัติตน (Economic Life Guiding Principle) โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต (Dynamic) มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา (Sustainability)

๒. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติในทางที่ควรจะเป็น (Normative Prescription) สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ (Scalable) โดยมีแนวคิดทางสายกลาง (Middle Path) เป็นหัวใจสำคัญของกรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทางสายกลางในที่นี้หมายถึงวิธีการ (Means) หรือการกระทำที่พอประมาณบนพื้นฐานของความมีเหตุผลและสร้างภูมิคุ้มกันที่จะนำไปสู่การพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๓. คำนิยาม “ความพอเพียง” (sufficiency) ประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการ และเงื่อนไข ๒ ประการ ซึ่งมีความสัมพันธ์ควบคู่กันไป นำไปสู่แนวทางการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อสังคมโดยรวม ได้แก่

๓.๑ ความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไปในมิติต่าง ๆ ของการกระทำ หรือความพอใจในสิ่งที่สมควรในปริมาณที่เหมาะสม ไม่น้อยเกินไปจนก่อให้เกิดความขัดสนและไม่มากเกินไปจนฟุ่มเฟือยจนเกินกำลังของตน

๓.๒ ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอประมาณในมิติต่าง ๆ จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบและถูกต้องบนพื้นฐานของความรู้คู่คุณธรรม

๓.๓ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Self - Immunity) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ การกระทำที่สามารถเรียกว่า พอเพียง (Systematic and Dynamic Optimum) มิใช่การคำนึงถึงเหตุการณ์และผลในปัจจุบันเท่านั้นแต่จำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

๔. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียงนั้นต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

เงื่อนไขที่ ๑ ความรู้ (Set of Knowledge) ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน (เพื่อการวางแผน) และความระมัดระวังในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติทุกขั้นตอน

เงื่อนไขที่ ๒ คุณธรรม (Ethical Qualification) ประกอบด้วยคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างให้จิตใจมีความตระหนักในคุณธรรมและความซื่อสัตย์ และมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยเน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญา และความรอบคอบ

๕. แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จะทำให้เกิดทั้งวิธีการพัฒนา (Development Path) และผลการพัฒนา (Development Goal) ที่สมดุล (Balance) และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ เทคโนโลยี นำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาหรือความดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง (Sustainability) เกิดความสมดุลใน ๔ มิติ คือ ด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม

จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัญหาการทุจริตเกิดจากพฤติกรรมของคนในสังคม หากคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือประกอบอาชีพใดก็ตาม เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาวิชาชีพ รู้บทบาทหน้าที่ของตน ทำหน้าที่ของตนอย่างซื่อสัตย์สุจริต รู้จักแยกประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว สังคมนั้นก็จะอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุขด้วยความช่วยเหลือเกื้อกูล ไร้การละเมิดสิทธิ การเอารัดเอาเปรียบกันและปราศจากการทุจริต

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. คนส่วนมากเข้าใจว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องของการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ เลี้ยงหมู ถ้าเราไม่ได้มีอาชีพการเกษตร ก็ไม่จำเป็นต้องศึกษาเรื่องนี้ ผู้เรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ให้ผู้เรียนนำข้อความที่กำหนดไว้ไปเติมลงหน้าข้อที่มีความหมายสอดคล้องกัน

.....๒.๑ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น ต้องพิจารณาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
.....๒.๒ ความพอดีตามอัตภาพและความเหมาะสมกับบริบทและภูมิสังคม
.....๒.๓ ต้องอยู่บนพื้นฐานที่ถูกต้องตามหลักวิชา หลักกฎหมาย และหลักศีลธรรม
.....๒.๔ สติเป็นความระลึกรู้ในสิ่งที่ทำเกิดความยั้งคิดพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
.....๒.๕ ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป
.....๒.๖ จะเป็นการคาดคะเนปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงในอนาคตพร้อมหาวิธีแก้ไข
.....๒.๗ เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ
.....๒.๘ รู้ทฤษฎี หลักการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิดและทำ
.....๒.๙ มิติเกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต
.....๒.๑๐ สภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางถูกต้องดีงาม
.....๒.๑๑ สามารถนำไปใช้ในการคิด การวางแผนและการปฏิบัติให้เหมาะสม ดำเนินไปในทางสายกลาง
.....๒.๑๒ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยัน ความอดทน ความเพียร มีสติและรู้จักการแบ่งปัน
.....๒.๑๓ เตรียมแผนสำรองแก้ปัญหาและหาทางออกไว้ จะช่วยผ่อนหนักเป็นเบาได้
.....๒.๑๔ เป็นความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ จนเห็นภาพรวมของเรื่องนั้นและเกิดความสมดุล
.....๒.๑๕ เป็นทักษะที่ควรได้รับการฝึกฝนเพราะเป็นฐานในการคิดและปฏิบัติงานทุกอย่าง
.....๒.๑๖ มิติเชิงกายภาพที่มนุษย์สร้างหรือประดิษฐ์ขึ้น เช่น ที่อยู่อาศัย วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเงิน
.....๒.๑๗ มิติที่ต้องอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กัน ช่วยเหลือเผื่อแผ่ มีกฎเกณฑ์ เคารพกฎหมาย
.....๒.๑๘ ความรู้สึก รู้กว้าง รู้ชัด รู้เท่าทัน และมีสติระลึกรู้ เป็นความรู้ในระดับสูง
.....๒.๑๙ เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงเหมาะสมคงเอกลักษณ์ของชุมชนไว้
.....๒.๒๐ มิติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ศาสนา ความเชื่อ ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ

หมายเหตุ เฉลยข้อ ๒ อยู่ในเฉลยกิจกรรมท้ายเล่ม

๓. ให้ผู้เรียนได้สำรวจข้อบกพร่องของตนเองที่ได้ปฏิบัติกับครอบครัวและสถานศึกษาพร้อมหาแนวทางแก้ไขโดยเขียนลงในตารางที่กำหนดให้

ข้อบกพร่อง	แนวทางแก้ไข
ตัวอย่าง ๑. ใช้เงินฟุ่มเฟือยกับสิ่งที่ไม่จำเป็น (ที่บ้าน)	๑. ก่อนจะซื้ออะไรต้องคิดถึงความจำเป็นและประโยชน์ก่อน เพราะรู้ว่าพ่อแม่ลำบากในการทำงานและเหนื่อยมากกว่าจะได้เงินมา
๒.	
๓.	
๔.	
๕.	
๖.	
๗.	
๘.	
๙.	
๑๐.	

หน่วยที่ ๒
ใบกิจกรรมที่ ๒.๒

ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	รหัสพัฒนาใหม่	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตตามรหัสพัฒนาใหม่ได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “รหัสพัฒนาใหม่” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

รหัสพัฒนาใหม่

การพัฒนาแบบสมัยใหม่หรือแบบตะวันตกอาจนำความสะดวกสบายจากเครื่องทุ่นแรง การคมนาคม การขนส่งมาอำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ แต่สิ่งที่เป็นผลพวงตามมาได้แก่ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยห่างกันมากขึ้น การทำลายวัฒนธรรมและจิตวิญญาณ วิกฤตการณ์ทางสังคมรุนแรงและการทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างมหาศาล

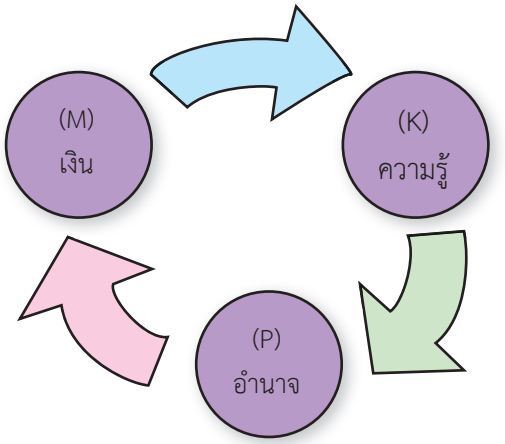
การพัฒนาปัจจุบันเป็นแนวทางที่เน้นวัตถุนิยม บริโภคนิยมซึ่งอยู่ในภพภูมิทางวัตถุที่ตื้นหรือแบนราบมีผลทำลายมิติเชิงลึก คือ วัฒนธรรมและจิตวิญญาณ

พระราชกรณียกิจและพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ พระองค์ท่านทรงนำกระบวนทัศน์การพัฒนาใหม่มาบูรณาการกับความดีและการอยู่ร่วมกันให้เกิดความสมดุล

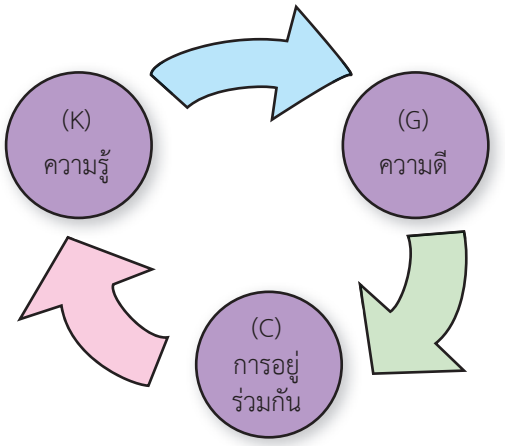
พระเจ้าอยู่หัวกับรหัสพัฒนาใหม่ คือ ความดี – การอยู่ร่วมกัน – ความรู้ เข้ามาแทนรหัสเก่าที่เน้น ความรู้ – อำนาจ - เงิน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาต่อประเทศชาติ

รหัสพัฒนาของอารยธรรมตะวันตก

KPM (Knowledge – Power – Money)

รหัสพัฒนาตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียง

GCK (Goodness – Community – Knowledge)

การพัฒนาตามแนวทางตะวันตกที่เน้น ความรู้ – อำนาจ – เงิน กำลังพาโลกเข้าไปสู่ความเจ็บป่วยและวิกฤตการณ์มากขึ้นทุกที ๆ

แนวทางการพัฒนาตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียงของพระเจ้าอยู่หัวเรียกว่าเอาความดีเป็นตัวตั้ง การอยู่ร่วมกันเป็นเป้าหมาย โดยมีความรู้เป็นเครื่องมือ ชีวิตและเศรษฐกิจพอเพียงเป็นผล หากจะต้องการเยียวยาโลก (Heal the World) ได้ ต้องใช้รหัสพัฒนาใหม่ที่ช่วยให้โลกรอดจากวิกฤตต่าง ๆ ได้

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. การที่คนในประเทศยึดติดวัตถุนิยม บริโภคนิยม ตามรหัสพัฒนาของอารยธรรมตะวันตก จะส่งผลเสียอย่างไรและให้บอกถึงแนวทางแก้ไข

ผลเสีย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

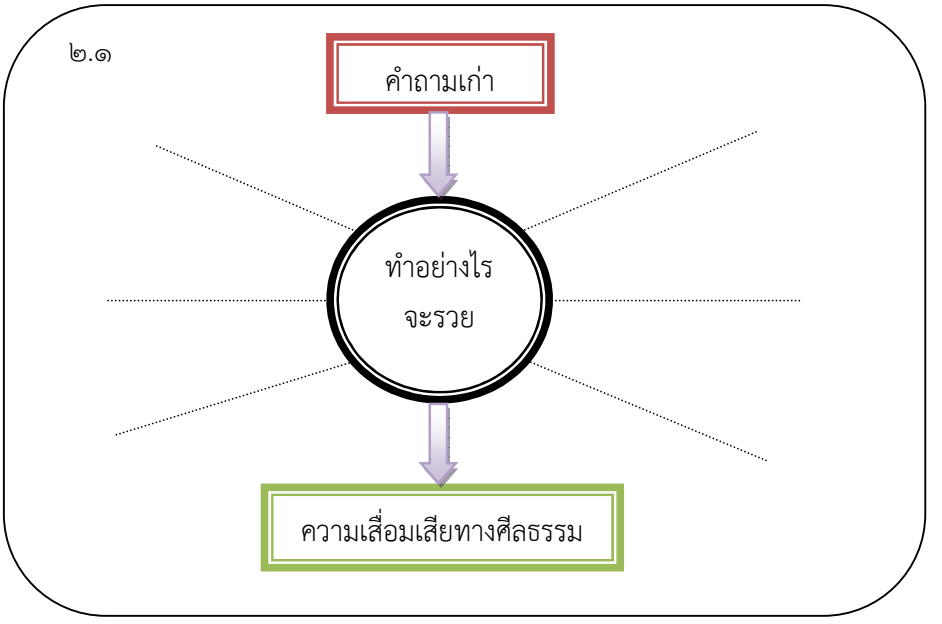
.....

.....

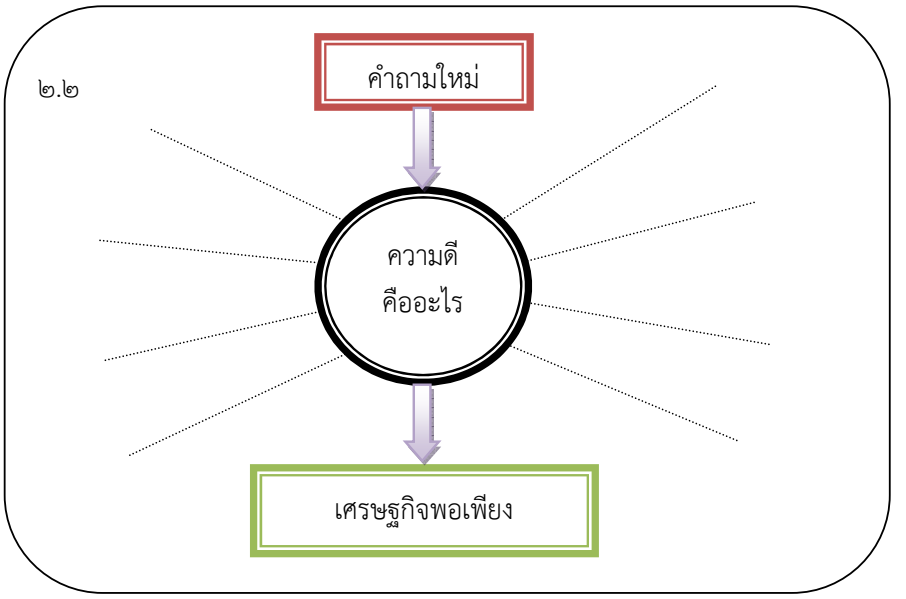
.....

.....

๒. ให้ผู้เรียนตอบคำถามเก่าว่า “ทำอย่างไรจะรวย” และตอบคำถามใหม่ว่า “ความดีคืออะไร” โดยเติมข้อความให้สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดให้

๒.๒

๓. ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วนำมาเขียนลงในตารางด้านขวามือโดยให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับข้อความที่กำหนดให้

ข้อความ	**พระราชดำรัส** / **พระบรมราโชวาท**
๑. ความซื่อสัตย์ สุจริต	.....
๒. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	.....
๓. นักเรียน นักศึกษา	.....
๔. ข้าราชการ	.....
๕. ศาสนา	.....

หน่วยที่ ๒
ใบกิจกรรมที่ ๒.๓

ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	เมื่อแสงเทียนดับ	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

๒. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “เมื่อแสงเทียนดับ” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

เมื่อแสงเทียนดับ

นางเบญจมาศเป็นข้าราชการครู สอนอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ได้หลอกลวงนายวิชิตว่าสามารถฝากบุตรชายให้เข้าเรียนที่โรงเรียนมีชื่อเสียงในตัวจังหวัดได้ แต่ต้องมีการใช้จ่ายในการวิ่งเต้นครั้งนี้เป็นจำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท นายวิชิตหลงเชื่อยอมมอบเงินให้นางเบญจมาศ ต่อมาปรากฏว่าบุตรชายนายวิชิตไม่สามารถเข้าเรียนที่โรงเรียนดังกล่าว นายวิชิตได้ขอเงินคืน แต่นางเบญจมาศไม่ยอมคืนเงินให้ นายวิชิตได้ไปฟ้องศาลดำเนินคดีอาญาฐานฉ้อโกง ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่านางเบญจมาศ มีความผิดตามฟ้องให้ลงโทษจำคุก ๒ ปีแล้วหน่วยงานต้นสังกัดของนางเบญจมาศได้สอบสวนแล้วเห็นว่านางเบญจมาศมีความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๙๔ ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงจึงมีคำสั่งไล่นางเบญจมาศออกจากราชการ

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนคิดว่านางเบญจมาศประพฤติตัวเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

๒. ถ้านางเบญจมาศเป็นครูที่ปรึกษา ผู้เรียนจะมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้

.....

.....

.....

๓. ผู้เรียนถอดรหัสการดำเนินชีวิตบนความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เงื่อนไขความรู้	
เงื่อนไขคุณธรรม	

ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

๓. ศาสตร์

๑. ศาสตร์พระราชา.....

๒. ศาสตร์สากล.....

๓. ศาสตร์ภูมิปัญญา.....

หมายเหตุ เฉลยข้อ ๓ อยู่ในเฉลยกิจกรรมท้ายเล่ม

หน่วยที่ ๒
ใบกิจกรรมที่ ๒.๔

ชื่อหน่วย	**ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**โลภน้อยก็คือพอเพียง**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรมได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “โลภน้อยก็คือพอเพียง” ศึกษาและวิเคราะห์ แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

โลภน้อยก็คือพอเพียง

ภาพของพ่อและแม่กำลังสาละวนกับการเลือกเสื้อผ้ามือสอง ซึ่งบรรจุในกระสอบประมาณ ๑๐ กระสอบ

“แม่ครับผมอยากคุยเรื่อง.....” เสียงแม่ตะโกนดังลั่นสวนกลับมา

“แกเห็นฉันไหม ขายของหน้าดำคร่ำเครียดกับพ่อก็เพื่อหาเงินมาให้พวกแกได้เสียค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือ ค่าแต่งตัว ให้เงินแกทุกอย่าง มีอะไรก็พยายามแก้ปัญหากันเองสิ ฉันเหนื่อยนะต้องมาแบกรับภาระของพวกแก”

ลูกชายและลูกสาวรีบเดินออกจากบ้านเพื่อไม่ต้องการฟังคำบ่นด่าของแม่ เพราะถ้าอยู่ต่อพ่อก็จะด่าตามแม่ด้วยประโยคเดิม ๆ

“ครอบครัวเราจนมาก เมื่อไปเปรียบเทียบกับญาติพี่น้อง ฉันหาเงินทุกวันนี้ ก็อยากให้แกได้มีฐานะทางสังคมเมื่อเทียบกับคนอื่นจะไม่ได้เกิดปมด้อยในชีวิต แกทั้งสองต้องคิดถึงบุญคุณของฉันที่ทำเพื่อพวกแก”

ในขณะที่นั่งรถเมล์ พี่น้องได้ชวนกันพูดคุยเรื่องครอบครัว “เราก็ไม่ได้จนอะไรมากมายนะพี่ รถยนต์ก็มีตั้ง ๒ คัน บ้านก็มี ๒ หลัง แม่มีที่ดินตามต่างจังหวัดอีกหลายแปลง เงินในบัญชีก็เห็นแม่ฝากไว้หลายธนาคาร”

“ความสุขของพ่อแม่เราคืออะไร” พี่ชายตั้งคำถามไว้

วันเวลาหมุนเวียนเปลี่ยนไป ภาพของพ่อแม่สาละวนกับงานที่ขยายกิจการออกไปตามต่างจังหวัดเพื่อหาเงินให้มากที่สุด

อยู่มาวันหนึ่งมีรถเจ้าหน้าที่ตำรวจมาจอดที่หน้าบ้านและขอเข้าตรวจค้นภายในบ้าน สารวัตรได้พูดให้พ่อแม่ฟังว่า “เมื่อคืนนี้เราจับลูกสาวและลูกชายของคุณกำลังนำยาบ้า ๒,๐๐๐ เม็ด ไปขายทางตำรวจได้ล่อซื้อและเข้าจับกุมทั้งสองตั้งแต่เมื่อคืน เขาเขียนจดหมายฝากมาถึงพ่อกับแม่” พ่อแม่รับจดหมายของลูกมาอ่านด้วยมือที่สั่นเทา

"แม่ครับผมกับน้องอยากให้พ่อกับแม่มีเงินมาก ๆ จะได้หยุดขายของหยุดหาเงินแล้วหันมาใช้ชีวิตที่เป็นครอบครัว พูดคุยแลกเปลี่ยนโอบกอดและไปกินเที่ยวด้วยกันเหมือนครอบครัวอื่น ๆ ผมและน้องเลยตัดสินใจขายยาบ้าเพื่อแลกกับเงินก้อนใหญ่ มาให้พ่อกับแม่...พวกผมผิดไปแล้วครับ..."

จดหมายที่ลูก ๆ เขียนมาหล่นลงพื้น พร้อมร่างของพ่อแม่ที่นอนกอดกันเกลือกกลิ้งไปมาเสียงโอดครวญร่ำร้องด้วยความเจ็บปวด...ภาพของยอดเงินที่สะสมเกือบ ๕๐ ล้านมันไม่มีมูลค่าอะไรเลยเมื่อเทียบกับการสูญเสียลูก ๆ ในครั้งนี้

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนตอบคำถามตามที่ระบุในตาราง โดยให้สอดคล้องกับเรื่อง "โลภน้อยก็คือพอเพียง"

ระบุปัญหาของพ่อแม่	วิธีแก้ไขปัญหา	คุณธรรมที่นำมาดำเนินชีวิต

ระบุปัญหาของลูกชายและลูกสาว	วิธีแก้ไขปัญหา	คุณธรรมที่นำมาดำเนินชีวิต

๒. ผู้เรียนบอกผลดีและผลเสียของการกระทำตามหัวข้อที่กำหนด

ความซื่อสัตย์สุจริต

ผลดีที่ได้รับต่อตนเองและครอบครัว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลดีที่ได้รับทางสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต

ผลเสียที่ได้รับต่อตนเองและครอบครัว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลเสียที่ได้รับทางสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยที่ ๒
ใบกิจกรรมที่ ๒.๕

ชื่อหน่วย	**ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**วัฒนธรรมพอเพียง**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมพอเพียงได้

๒. ประยุกต์การมีส่วนร่วมในการนำวัฒนธรรมพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “วัฒนธรรมพอเพียง” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

วัฒนธรรมพอเพียง

พระเจ้าอยู่หัวเคยตรัสสอนข้าราชบริพารและชาวบ้านอยู่เสมอ ๆ ว่า “บรรพบุรุษท่านพึ่งตนเองได้ทุกเรื่องหาอยู่หากินทำข้าวของเครื่องใช้สร้างบ้านสร้างที่อยู่อาศัยได้เองมีอากาศร่มเย็นไม่เคยต้องพึ่งแอร์มีทุกอย่างพอเพียง” เราเคยอยู่ในวัฒนธรรมพอเพียงมาหลายร้อยปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ผู้ใหญ่ลีตีกลองประชุมเรียกชาวบ้านมาชุมนุมเพื่อบอกว่าทางการต้องการให้เราต้องเลี้ยงเป็ดและสุกรปี ๒๕๐๔ คือ ปีเริ่มต้นที่ทางการเริ่มเดินทางผิดด้วยการส่งผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ลงสู่ชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศไทย ให้ชาวบ้านเปลี่ยนวิถีชีวิต เปลี่ยนวัฒนธรรมการกินการอยู่ การแต่งกาย ให้เป็นแบบ “ฝรั่ง” วัฒนธรรมที่เคยพอเพียงของสังคมไทยก็เริ่มเปลี่ยนไป วัฒนธรรม คือ แบบแผนความคิด ความเชื่อ ค่านิยม แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมยอมรับและปฏิบัติร่วมกัน เมื่อถามว่าอะไรคือความคิดความเชื่อและค่านิยมของวัฒนธรรมไทย หลายคนจะตอบได้ตรงกันว่า “กตัญญู กตเวที” “อ่อนน้อมถ่อมตน” “เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” “กรุณาปราณี” คนในสังคมทุกคนคือเครือญาติที่เราแสดงออกโดยการเรียกคนนอกครอบครัวเสมือนคนในครอบครัว “พี่น้องพ่อแม่ลุงป้าน้าอาปู่ย่าตายาย” มีประเพณีลงแขกที่ทุกคนในชุมชนจะมา “ร่วมด้วยช่วยกัน เอาแรงกัน” ท่ามกลางวัฒนธรรมไทยที่กำลังลบเลือนไปจากสังคม เราก็เริ่มได้เห็นความพยายามของสื่อโฆษณาที่ “เรียกหา” วัฒนธรรมที่ดีงามของไทยให้กลับคืนมาภาพของเด็กน้อยน่ารักท่าทางกำลังน้ำลายไหลอยากกินขนมที่อยู่ในหาบของยาย และยายก็หยิบของในหาบ “เอ้ายายให้” ทำให้นึกถึงตอนเด็ก ๆ ตามประสาเด็กบ้านนอกที่มักจะได้กินของอร่อย ๆ ที่เพื่อนบ้านเอามาแบ่งให้ ทั้งหมดแสดงถึงวัฒนธรรม คนไทยที่เชื่อเรื่อง “บุญ” เรื่อง “ทาน” “การให้” ความเชื่อนี้ทำให้เรามีวัดที่สะสมความมั่งคั่งทางทรัพย์สินเงินทองและวัฒนธรรมมากถึง ๔ หมื่นกว่าวัดทั่วประเทศ เพื่อนชาวอังกฤษท่านหนึ่งเคยปรารภกับอาจารย์ยักษ์เมื่อพูดถึงคนไทยว่า “tell your people don’t change” แปลง่าย ๆ ว่าบอกคนไทยด้วยว่า อย่าเปลี่ยน (มาเป็นเหมือนพวกฝรั่งอย่างฉัน) เมื่อถามกลับไปว่าทำไมคำตอบคือ คนไทย วัฒนธรรมไทย คือวัฒนธรรมที่ดีที่สุดในโลกเราเป็นคนมีน้ำใจ เคารพครูบาอาจารย์

กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เมื่อมีแขกมาเยือนเราจะให้ของที่ดีที่สุดสำหรับแขกเสมอวัฒนธรรมดีงามทั้งหมดข้างต้นเริ่มมาจากการมีเสาบ้าน ๔ เสาที่พอเพียง มีอาหารพอ มีข้าวของเครื่องใช้พอ มีอากาศร่มเย็นพอ เราจึงมีพื้นฐานจิตใจที่แข็งแรง มีภูมิคุ้มกัน และสามารถพัฒนาจิตใจฝ่ายสูงได้อย่างง่ายดายด้วยการทำบุญ ทำทาน แบ่งปัน และเมื่อมีมากจนเอามาค้าขาย ก็ค้าขายได้ด้วยความไม่ละโมบ พื้นฐานที่พอและไม่ละโมบ ทำให้เราไม่เคร่งเครียด จึงมีจิตใจอ่อนโยนประณีต นี่คือสิ่งที่เราสะท้อนออกในงานศิลปวัฒนธรรมของเรา จนยากที่ประเทศไหนจะเทียบได้ ถึงตอนนี้เราจะยังต้องการวัฒนธรรมไหน มาแทนวัฒนธรรมพอเพียงของเราอีก

ที่มา : อาจารย์ยักษ์ มหาลัยคอกหมู

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนวิเคราะห์ผลการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมพอเพียงโดยเขียนลงในตารางตามที่กำหนดให้

วัฒนธรรมพอเพียง	การปฏิบัติตน	ผลดีของการปฏิบัติ	ผลของการไม่ปฏิบัติ
๑.๑ ซื่อสัตย์สุจริต			
๑.๒ กตัญญูกตเวที			
๑.๓ อ่อนน้อมถ่อมตน			
๑.๔ กรุณาปราณี			
๑.๕ การให้การแบ่งปัน			

๒. จงตอบคำถามต่อไปนี้

๒.๑ ผู้เรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่า “บรรพบุรุษของไทยมีความซื่อสัตย์สุจริต รักชาติยิ่งชีพ” จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๒ “วิถีชีวิตของคนไทยเริ่มเปลี่ยนมายึดติดวัฒนธรรมต่างชาติ” ผู้เรียนเห็นด้วยหรือไม่ จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๓ “ประเพณีลงแขก” หมายถึงอะไรมีประโยชน์ต่อชุมชนด้านสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๔ “การทุจริตคอร์รัปชันคือมะเร็งร้าย” ผู้เรียนคิดว่าข้อความนี้เป็นความจริงหรือไม่เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๕ ถ้ามีคนในครอบครัวกำลังจะกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ ผู้เรียนจะว่ากล่าวตักเตือนอย่างไรเพื่อหยุดการกระทำของเขาให้ได้

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยที่ ๒
ใบกิจกรรมที่ ๒.๖

ชื่อหน่วย	**ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**ค่านิยม : ค่าไม่ควรนิยม**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตบนหลักคุณธรรม จริยธรรมได้

๒. ประยุกต์การดำเนินชีวิตที่ดีงามตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ค่านิยม : ค่าไม่ควรนิยม” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ค่านิยม : ค่าไม่ควรนิยม

การสอบเข้าเรียนในสาขาอาชีพบางสาขา ซึ่งเชื่อได้ว่าจบออกมาแล้วมีงานทำอย่างแน่นอน มักจะมีข่าวทุจริตการสอบแข่งขันอยู่เสมอ ด้วยเงินลงทุนจำนวนมหาศาล จนน่าคิดว่าจะต้องทำงานชดใช้กัน กี่ปีกี่ชาติถึงจะหมดหนี้ เว้นเสียแต่ว่าจะรีบเข้าไปโกงกินตักตวงอย่างตะกละตะกลาม นั่นก็ดูเหมือนจะไม่ช็อคสังคมได้มากเท่ากับข่าวคราวขบวนการโกงสอบเข้าเรียนวิชาทางด้านการแพทย์ ทันตแพทย์ และเภสัชกรรม หรือพูดรวม ๆ ก็คือบุคลากรทางการแพทย์ ของมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งเมื่อฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยจับได้ ก็ออกประกาศยกเลิกการสอบนั้นเสีย ซึ่งในการแถลงข่าวของ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต ในวันต่อมาได้ระบุว่า ค่าใช้จ่ายสำหรับการคดโกงครั้งนี้ คือค่าประกันการสอบเข้าได้ และค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์รวมแล้วเกือบ ๑ ล้านบาท

นายอาทิตย์ยังคาดการณ์ด้วยว่า ขบวนการทุจริตสอบเข้าครั้งนี้น่าจะมีผู้สมัครสอบเข้าใช้บริการอีกจำนวนมาก เพราะไม่เช่นนั้นขบวนการทุจริตก็จะไม่คุ้มค่ากับการลงทุน และความเสี่ยง ถ้าเป็นจริงตามนั้นก็น่าหวั่นวิตกว่า จะเกิดอะไรขึ้นกับการสาธารณสุขและบุคลากรทางการแพทย์ของประเทศ ในเมื่อผู้ที่ทำหน้าที่แพทย์ผู้มีหน้าที่เยียวยารักษาทุกชีวิต เป็นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับความเป็นความตายของมนุษยชาติ มีความคิดคดในข้องอในกระดูก ประกอบอาชีพด้วยการเชือดเนื้อเถือหนังคนไข้ อย่างแรกก็เพื่อคืนทุนที่เสียไปกับการทุจริตและการศึกษาเล่าเรียนอีกหลายปี ต่อมาก็คือ เพื่อสร้างความร่ำรวยและสุขสบายให้แก่ตนเอง ซึ่งล้วนแต่เป็นการเสาะแสวงไปบนกองทุกข์ของผู้ที่รอคอยความช่วยเหลือให้หลุดพ้นจากความเจ็บป่วย ร่ำหาลมหายใจนั่นเอง

ที่ผ่านมาในสังคมไทยปรากฏข่าวทุจริตการสอบแข่งขันอยู่บ่อย ๆ ทั้งการสอบเข้าเรียน ในสาขาอาชีพที่เป็นที่นิยม ทั้งการสอบเข้ารับราชการ ราวกับจะเป็นเรื่องปกติหรือเป็นของคู่กันของการสอบ พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง แม้จะเป็นคนกลุ่มน้อยก็ตาม ไม่ได้มองว่าการทุจริตตั้งแต่ต้นทางนั้นเป็นเรื่องเลวร้าย ในทางกลับกัน พวกเขาอาจเห็นว่าโอกาสของคนเรานั้น สามารถหาซื้อกันได้ด้วยเงินทอง ล้อไปกับค่านิยมทางสังคมที่ถูกครอบงำมาในระบบอุปถัมภ์ และการคอร์รัปชันโกงกินที่ซึมแทรกไปทั่วทุกวงการ จนกระทั่งไม่เว้นแม้แต่อาชีพของกลุ่มบุคคลที่ได้รับความน่าเชื่อถือสูงสุด ก็กำลังถูกคุกคามจากบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งแลเห็นแต่เพียงผลประโยชน์ที่จะกอบโกยเพียงด้านเดียว

กรณีศึกษาจากข่าวทุจริตสอบเข้าศึกษาวิชาทางด้านการแพทย์ที่เป็นประเด็นน่าตกใจของสังคมขนาดนี้ ควรจะเป็นแรงกระตุ้นให้ทุกหน่วยงานได้เร่งสร้างเกราะกำบังไม่ให้กลุ่มผู้คิดคดร่วมกันสร้างขบวนการนำคนไม่ซื่อสัตย์ซึ่งมีเพียงไม่กี่คน เข้าสู่ระบบอันเป็นหน่วยหลักของสังคมให้แน่นหนา ขณะเดียวกัน ก็ต้องดำเนินการเอาผิดผู้ร่วมขบวนการอย่างเฉียบขาด พร้อมกับการสร้างบรรทัดฐานทางจริยธรรม ลบล้างค่านิยมและความเชื่อที่ว่า เงินซื้อได้ทุกสิ่งทุกอย่าง และต้องเข้าใจตรงกันว่า ถ้าหากวิถีของคนเราเริ่มต้น ด้วยการทุจริตคิดมิชอบเสียแล้ว ต่อจากนั้นก็หมายถึงการคดโกงอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และที่ไม่ควรจะยอมรับได้เลย ก็คือการส่งคนที่มีความผิดมิชอบเข้ามาอยู่ในวิชาชีพที่อยู่กับลมหายใจความเป็นความตายของมวลมนุษย์

ที่มา : หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนคิดว่าอาชีพแพทย์ต้องทำหน้าที่ที่สำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

.....

๒. ข่าวการทุจริตการสอบเข้าศึกษาต่อด้านการแพทย์ ผู้เรียนรู้สึกอย่างไรกับข่าวนี้

.....

.....

.....

๓. ผู้เรียนจะทำอย่างไรถ้าญาติหรือคนที่รู้จักกำลังหลงผิดจะเข้าสู่ขบวนการทุจริต เพื่อต้องการศึกษาต่อด้านการแพทย์

.....

.....

.....

๔. ถ้าบุคคลเหล่านี้โกงสอบเข้าเรียนวิชาทางการแพทย์ได้และเมื่อพวกเขาเรียนจบออกไปประจำตามโรงพยาบาลทั่วประเทศ ผู้เรียนคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับผู้ป่วยที่เข้ามารับการรักษา

.....

.....

.....

๕. ผู้เรียนบอกพฤติกรรมของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ที่พบเห็นว่าเข้าข่ายเป็นการทุจริตคอร์รัปชัน พร้อมบอกแนวทางแก้ไขพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พฤติกรรมที่เข้าข่ายเป็นการทุจริต	แนวทางแก้ไขพฤติกรรม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๕.๑ อาชีพ..... **พฤติกรรม**.....	....
๕.๒ อาชีพ..... **พฤติกรรม**.....	....
๕.๓ อาชีพ..... **พฤติกรรม**.....	....
๕.๔ อาชีพ..... **พฤติกรรม**.....	....
๕.๕ อาชีพ..... **พฤติกรรม**.....	....

หน่วยที่ ๓

ชื่อหน่วย	คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

การดำเนินชีวิตที่ยึดติดกับวัตถุนิยม บริโภคนิยม ทำให้คนในสังคมเกิดการแข่งขันกันทั้งทางด้านวัตถุและแสวงหาผลประโยชน์ไม่มีที่สิ้นสุด สภาพจิตใจจึงขาดความเมตตา กรุณา แม้กระทั่งคนในครอบครัวเกิดผลกระทบในทุกภาคส่วนของสังคม จึงจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันรณรงค์ให้เกิดการพัฒนาทางด้านจิตใจบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะส่งผลในการดำเนินชีวิตที่อยู่บนความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ ส่งผลให้เกิดความสุขอย่างยั่งยืน

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๒.๑ อธิบายความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมกับการดำเนินชีวิตได้
๒.๒ วิเคราะห์ผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชันต่อตนเองและส่วนรวมได้
๒.๓ ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ เสาเข็มแห่งความดี
๓.๒ ความรู้คู่คุณธรรม
๓.๓ คุณค่าความเป็นมนุษย์
๓.๔ ดี เก่ง และมีสุข
๓.๕ ไม่สายเกินไป
๓.๖ ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “ผู้ปิดทองหลังพระ” พร้อมภาพประกอบการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครูและผู้เรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงการทรงงานของพระองค์ท่านที่ได้เสียสละทุ่มเทพระวรกายเพื่อประชาชนชาวไทย ได้มีความสุขตลอดระยะเวลาที่ทรงครองราชย์

๔.๒ ชมวีดิทัศน์กรณีของบุคคลที่ทำความดี คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความซื่อสัตย์สุจริต

๔.๓ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ มีตัวแทนรับกระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี

๔.๔ ร่วมกันวิเคราะห์กรณีศึกษาจากการชมวีดิทัศน์ของบุคคลที่ทำความดีในประเด็นต่อไปนี้

๔.๔.๑ ภูมิหลังและแรงบันดาลใจ

๔.๔.๒ ภูมิรู้ ภูมิธรรมนำสู่การปฏิบัติ

๔.๔.๓ ผลที่เกิดแก่ตนเองและสังคม

๔.๔.๔ แนวคิดที่นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๔.๕ ทุกกลุ่มสร้างแผนผังความคิดลงในกระดาษปรู๊ฟ

๔.๖ ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอ เปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูสรุปประเด็นสำคัญ

๔.๗ ครูอธิบายสาระเรียนรู้ทั้ง ๖ สาระและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ และทุกคนในกลุ่มได้ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์และทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้

๔.๘ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ เปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูและผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูสรุปประเด็นที่สำคัญ

๔.๙ นำผลงานของผู้เรียนติดป้ายนิเทศและลงเว็บไซต์ของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๓.๑ ๓.๒ ๓.๓ ๓.๔ ๓.๕ และ ๓.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “ผู้ปิดทองหลังพระ”

๕.๓ กระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี

๕.๔ สื่อ สิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

๗.๑ ผู้เรียนค้นคว้าประวัติบุคคลสำคัญในประเทศไทย ที่มีความพฤติปฏิบัติเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

๗.๒ นำเสนอข่าวหน้าเสาธงเกี่ยวกับบุคคลที่ทำความดี ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

๗.๓ จัดทำ “ธนาคารความดี” รับฝากสมุดความดีในสถานศึกษาและให้ประชาสัมพันธ์คนทำความดีอย่างต่อเนื่อง

หน่วยที่ ๓
ใบกิจกรรมที่ ๓.๑

ชื่อหน่วย	คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	เสาเข็มแห่งความดี	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. อธิบายความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม กับการดำเนินชีวิตได้

๒. บอกประโยชน์ของการประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “เสาเข็มแห่งความดี” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

เสาเข็มแห่งความดี

การดำรงชีวิตประจำวัน การปฏิบัติงานต่าง ๆ จะได้รับผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยคุณธรรม จริยธรรม หลายประการมาประกอบในการปฏิบัติงาน เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อสังคม ทำสิ่งที่เกิดประโยชน์และศีลธรรม คือไม่เห็นแก่ตัว เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ไม่อิจฉาริษยาผู้อื่น

คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือคุณความดีทั้งหลายที่มีอยู่ในคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งจะต้องนำมาศึกษาจนเกิดความเข้าใจแล้วนำมาปฏิบัติโดยยึดถือเป็นหลักธรรมประจำใจ นำมาประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่ดีงามเหล่านั้นให้ปรากฏด้วยความสำนึกในความดีเหล่านั้น

จริยธรรม หมายถึง การนำความดีงามภายในจิตใจ นำการรู้กฎธรรมชาติในหลักธรรมคำสอนมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

ถ้าพิจารณาสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน จะเห็นว่ามีความสับสนยุ่งยากเดือดร้อน วุ่นวายไม่สงบสุข ขาดความรักสามัคคี การทุจริตคอร์รัปชันมีอยู่แทบทุกวงการ นับเป็นความบกพร่องในคุณธรรมของบุคคลในสังคมที่เป็นตัวฉุดรั้งการพัฒนาประเทศให้ล้าหลัง การขาดคุณธรรม จริยธรรมก่อให้เกิดปัญหาใหญ่ ๆ ดังนี้

ประเทศไทยเป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนาที่สืบต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บ้านเมืองมีปัญหา แต่ถ้าทุกคนหันกลับมามองและพร้อมใจกันปรับปรุงและพัฒนา ทุกสถาบันให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ค่อยคิดแก้ไข โดยนำคุณธรรมจริยธรรม เป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติ คิดว่าอีกไม่นานประเทศไทยคงเข้าสู่ดินแดนแห่งความสงบสุขได้ ขอให้ทุกคนได้ช่วยกันตอกเสาเข็มเพื่อเป็นฐานรากแห่งความดีงามที่มั่นคงแข็งแรง ย่อมส่งผลต่อความมั่นคงของชาติบ้านเมืองในอนาคต

คำสั่ง ผู้เรียนเติมข้อความในตารางด้านขวามือให้สอดคล้องกับการประพฤติปฏิบัติตนตามตารางด้านซ้ายมือให้สมบูรณ์ที่สุด

การประพฤติปฏิบัติตน	ผลดีต่อตนเองและสังคม
๑. ความมีเมตตากรุณา	.....
๒. การไม่เบียดเบียนของส่วนรวมมาเป็นของตน	.....
๓. การไม่โลภ ไม่ขโมย	.....
๔. การรู้จักประหยัดอดออม	.....
๕. ความขยันหมั่นเพียร	.....

การประพฤติปฏิบัติตน	ผลดีต่อตนเองและสังคม
๖. ความมีสติ มีเหตุผล	....
๗. การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น	....
๘. การไม่เสพสิ่งเสพติด	....
๙. ความรู้รักสามัคคี	....
๑๐. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น	....

หน่วยที่ ๓
ใบกิจกรรมที่ ๓.๒

ชื่อหน่วย	คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ความรู้คู่คุณธรรม	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. อธิบายความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมกับการดำเนินชีวิตได้
๒. ประยุกต์ใช้คุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนศึกษาบทกลอน “ความรู้คู่คุณธรรม” แล้วตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ความรู้คู่คุณธรรม

เมื่อความรู้ยอดเยี่ยมสูงเทียมเมฆ
แต่คุณธรรมต่ำเฉกยอดหญ้านั้น
อาจเสกสร้างมิจฉาสารพัน
เพราะจิตอันไร้อายในโลกา
แม้นคุณธรรมสูงเยี่ยมถึงเทียมเมฆ
แต่ความรู้ต่ำเฉกแค่ยอดหญ้า
อาจเป็นเหยื่อทรชนจนอุรา
เพราะปัญญาอ่อนด้อยน่าน้อยใจ
หากความรู้สูงล้ำคุณธรรมเลิศ
แสนประเสริฐกอปรกิจวินิจฉัย
จะพัฒนาประชาราษฎร์ทั้งชาติไทย
ต้องฝึกให้ความรู้คู่คุณธรรม

ผู้ประพันธ์ : ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล

คำถาม ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

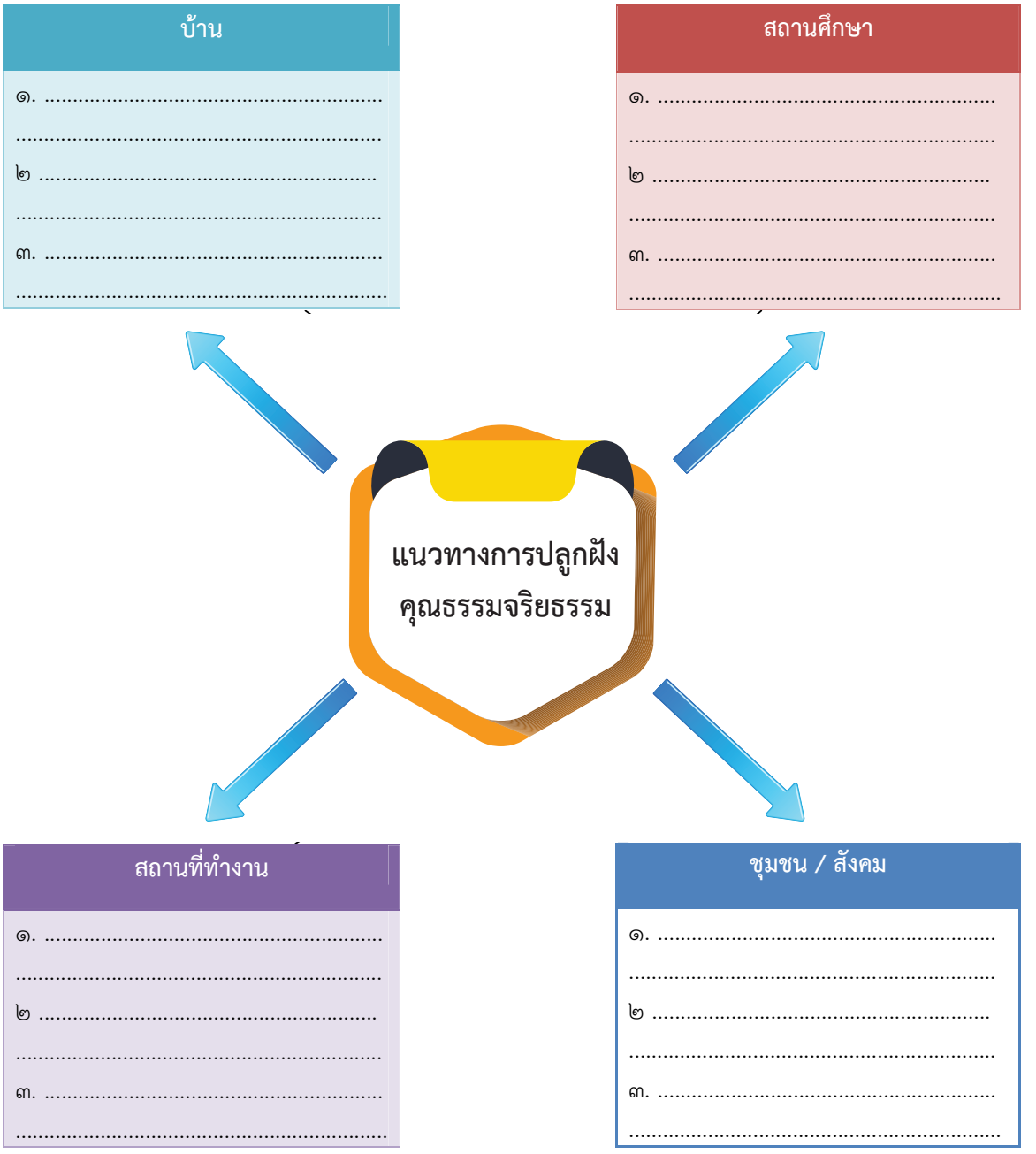
๑. ผู้เรียนคิดว่าคุณธรรม จริยธรรม มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต

๒. ผู้เรียนคิดว่าถ้าทุกคนแสวงหาแต่ความรู้เพียงอย่างเดียวจะเกิดอะไรขึ้นในสังคม

๓. ถ้าคนส่วนมากแสวงหาแต่ทางธรรมเพียงอย่างเดียวผู้เรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นในสังคม

๔. สิ่งที่ดีที่สุดในการดำเนินชีวิตทุกคนต้องแสวงหาสิ่งใดจึงจะมีชีวิตที่ประเสริฐสุด

๕. ให้ผู้เรียนคิดหาแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยเติมข้อความในตารางที่กำหนดไว้ให้สมบูรณ์ที่สุด

หน่วยที่ ๓
ใบกิจกรรมที่ ๓.๓

ชื่อหน่วย	**คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**คุณค่าความเป็นมนุษย์**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตที่อยู่บนความซื่อสัตย์สุจริตได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “คนซื่อวินัย” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

คนซื่อวินัย

นายวินัยเป็นคนขับแท็กซี่ เขาทำงานหนักเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งมีภรรยาและลูกสองคน ชื่อเอและบี วันหนึ่งวินัยออกไปทำงานโดยมีเงินติดตัวไป ๑๒๕ บาท ผู้โดยสารคนแรกของเขาเป็นผู้ชายซึ่งให้ขับไปส่งที่บ้าน เมื่อไปถึงบ้านชายคนนั้นก็จ่ายค่าแท็กซี่ ๗๕ บาท และเนื่องจากแถวนั้นอยู่ใกล้บ้านของวินัยเขาจึงแวะพักสักครู่ ก่อนที่จะออกไปทำงานต่อ วินัยพบว่า ผู้โดยสารได้ลืมถุงใบหนึ่งไว้ในรถแท็กซี่ เขาจึงถือถุงนั้นเข้าไปในบ้านด้วย ลูก ๆ เมื่อเห็นพ่อก็วิ่งออกมารับด้วยความดีใจ พลางคว้าถุงใบนั้นมาเปิดดูโดยคิดว่าพ่อมีของมาฝาก เมื่อเปิดถุงใบนั้นแล้วทุกคนก็ตกใจเพราะมีเงินสดอยู่ในถุงซึ่งเมื่อนับแล้วเป็นเงิน ๗,๖๕๐ บาท บี ลูกสาวพูดกับพ่อว่า “พ่อคะ สงสารเจ้าของเงินนี้นะคะ ป่านนี้เขาคงกระวนกระวายใจน่าดูเลย” เอ ลูกชายได้พูดเสริมว่า “คุณครูสอนเราว่าถ้าเราเจอของอะไรที่ไม่ใช่ของเรา ก็รีบเอาไปคืนเจ้าของ เราต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต” เมื่อพ่อได้ฟังดังนั้นก็ตกลงกับลูกทั้งสองว่าจะเอาเงินไปคืนเจ้าของ เมื่อไปถึงบ้านเจ้าของเงินจึงเคาะประตู ชายคนนั้นก็ออกมาเปิดประตู บีพูดขึ้นว่า “คุณลืมถุงใบนี้ไว้ในรถของพ่อหนู เราไม่อยากให้คุณต้องเดือดเนื้อร้อนใจ จึงรีบเอามาคืนคุณค่ะ” ชายผู้นั้นดีใจมากและขอบคุณสามพ่อลูกที่นำถุงเงินมาคืนเขา จากนั้นวินัยและลูก ๆ จึงลากลับ ก่อนกลับชายผู้นั้นบอกให้รอสักครู่ เขาบอกว่าจะเก็บเงินไว้แค่ ๕,๐๐๐ บาท ที่เหลือเขายกให้วินัยในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต วินัยปฏิเสธ แต่ชายคนนั้นยืนยันที่จะให้ วินัยจึงรับเงินนั้นไว้แล้วพาลูก ๆ กลับบ้าน ลูกทั้งสองคนภูมิใจในความซื่อสัตย์สุจริตของพ่อและทั้งคู่ก็ตั้งใจไว้ว่าจะเป็นคนซื่อสัตย์ตลอดไป วินัยตัดสินใจอยู่บ้านกับลูก ๆ ในวันนั้น ตกตอนบ่ายก็มีข่าวเกี่ยวกับแท็กซี่ผู้ซื่อสัตย์คืนเงินให้เจ้าของ ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มาพบนายวินัยและเขาก็ได้รับยกย่อง เป็นบุคคลตัวอย่างของจังหวัด

ที่มา : อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนคิดว่าการกระทำของนายวินัยถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒. ลูกสาวและลูกชายของนายวินัยได้เตือนสติพ่อเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓. ผู้เรียนคิดว่าในสังคมไทยคนที่ทำความดีสมควรจะได้รับการยกย่องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๔. “ทำดีแม้ไม่มีใครเห็นก็เป็นความดี” ให้ผู้เรียนอธิบายข้อความต่อไปนี้ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

๕. ผู้เรียนบอกพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน

๕.๑ นักการเมือง : .....

.....

.....

๕.๒ นักการเมือง : .....

.....

.....

๕.๓ นักการเมือง : .....

.....

.....

๕.๔ ข้าราชการ : .....

.....

.....

๕.๕ ข้าราชการ : .....

.....

.....

๕.๖ ข้าราชการ : .....

.....

.....

๕.๗ พ่อค้า : .....

.....

.....

๕.๘ พ่อค้า : .....

.....

.....

๕.๙ ประชาขน : .....

.....

.....

๕.๑๐ ประชาขน : .....

.....

.....

หน่วยที่ ๓
ใบกิจกรรมที่ ๓.๔

ชื่อหน่วย	**คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**ดี เก่ง และมีสุข**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. อธิบายหลักธรรมคำสอนที่เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตได้

๒. ประยุกต์หลักธรรมคำสอนมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ดี เก่ง และมีสุข” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ดี เก่ง และมีสุข

พระพุทธเจ้าตรัสทุกคำเป็นคำจริงหมด ไม่มีเล่น ทุกอย่างเมื่อได้มาแล้วก็ย่อมต้องสูญเสียในที่สุด จริงไหม คนส่วนใหญ่เคยสูญเสียมากันทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นโภคทรัพย์ ไปจนถึงชีวิต บางคนเสียพ่อแม่เสียลูก มีใครในโลกไม่เคยเสียอะไรบ้าง ตระกูลไหนไม่มีใครสูญเสียบ้างว่ามาสิ ทุกคนก็มีทั้งได้ทั้งเสียอยู่อย่างนี้ เราต้องน้อมพิจารณาให้เกิดปัญญาจากการเสียทรัพย์ เสียที่อยู่อาศัย เข้าใกล้ตัวเองมากเข้าที่สุดก็สูญเสียคนรัก ญาติสนิทมิตรสหาย เสียมาเรื่อย ๆ เรื่องทรัพย์เป็นเรื่องปลายแถว เรือกสวนไร่นา เป็นของนอกกายทั้งนั้นก็ต้องสูญเสีย นับประสาอะไรกับชีวิตเรา สุดท้ายก็ต้องสูญเสียและลาจาก มีใครได้อะไรไปบ้าง ทุกคนต้องทิ้งหมด

ดังนั้น การได้มาก็ต้องสูญเสียไปเป็นเรื่องปกติเป็นกฎไตรลักษณ์ ได้ลาภ เสื่อมลาภ ได้ยศ เสื่อมยศ สุข ทุกข์ นินทา สรรเสริญเป็นของคู่กัน พระพุทธเจ้าพูดจริงสถานเดียว มีลาภแล้วต้องรักษา ทุกข์ไหม ทุกข์เพราะหวงแหน แล้วมันจะต้องเสื่อมลาภไหม เสื่อม ดีใจก็เสื่อม ไม่ดีใจก็เสื่อมทุกอย่างเลย ฉะนั้น เมื่อได้อะไรมาก็ต้องใช้ให้เกิดประโยชน์ คนมีเงินเป็นแสนล้านก็ต้องสละทิ้งหมดในที่สุด บั้นปลายใครหอบไปได้บ้าง เพราะมันเป็นของสมมุติ แม้แต่ร่างกายเราแท้ ๆ ก็สมมุติ ใช้ชั่วคราว นั่นคือภพหนึ่ง ชาติหนึ่งของแต่ละดวงจิตที่ต้องมาพบเจอใช้แล้วก็ต้องทิ้ง ถ้าคิดได้เกิดมาแล้วทำคุณงามความดี บำเพ็ญเพียรมาก ๆ นี่ถือว่าได้กำไร แต่ถ้าไม่ทำเลย ทำตรงกันข้าม เท่ากับภพนั้นไม่ได้อะไร อาจถอยหลังด้วยซ้ำไป สูญเสียไปเปล่า ๆ อีกชาติหนึ่ง

พระพุทธเจ้าสร้างแบบแผนของการดำเนินชีวิตไว้หมดแล้ว สำหรับฆราวาส ดังที่ท่านตรัสไว้ สำหรับผู้ครองเรือนให้หมั่นขยันทำมาหากินอย่างสุจริตสัมมาอาชีวะ เมื่อมีโภคทรัพย์มาก็แบ่งเป็นสี่ส่วน ๑. ใช้หนี้เก่า ๒. ใช้หนี้ใหม่ ๓. ฝังไว้ ๔. ทิ้งเหว

ใช้หนี้เก่า คือ ให้พ่อแม่ ท่านให้กำเนิดและเลี้ยงเรามา เราเป็นหนี้บุญคุณท่าน ใช้หนี้ใหม่ คือ ให้ลูกลูกเป็นเจ้าหนี้ที่เราสร้างมาทีหลังเป็นเจ้าหนี้ใหม่ ฝังไว้ คือ ให้ทาน ให้เป็นสาธารณประโยชน์และทิ้งเหว คือ กินเข้าไป เหวท้องเรานี่ทิ้งลงไปเท่าไหร่มันก็ไม่เต็ม

หลักสี่ข้อนี้ถ้าทำได้ก็เบาใจว่า ได้สร้างอริยทรัพย์ไว้บ้างแล้ว เมื่อประสบความสำเร็จในชีวิตก็ไม่เหลิงลอย คือ ไม่ประมาท เพราะเมื่อไปถึงสูงสุดก็มีวันต่ำสุดเช่นกัน แล้วก็ให้เตรียมใจกับความสูญเสียที่จะมาเยือนด้วยตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปจนถึงเรื่องใหญ่ก็คือชีวิตเรานี้ ถ้าเดินตามที่พระพุทธองค์ท่านชี้ทางก็จะสบายเมื่อตอนที่จะจากไปสัมปรายภพ ก็มีเท่านั้นเอง

ที่มา : หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

คำสั่ง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนยกตัวอย่างให้สอดคล้องกับโลกธรรม ๘ และเขียนลงในตารางด้านขวามือให้สมบูรณ์

โลกธรรม ๘	ยกตัวอย่างให้ชัดเจน
คู่ที่ ๑ **มีลาภ → เสื่อมลาภ**	....
คู่ที่ ๒ **มียศ → เสื่อมยศ**	....
คู่ที่ ๓ **มีสุข → มีทุกข์**	....
คู่ที่ ๔ **มีสรรเสริญ → มีนินทา**	....

๒. พระพุทธเจ้าสร้างแบบแผนของการดำเนินชีวิตสำหรับฆราวาสว่า “ให้หมั่นทำมาหากินโดยสุจริต” (สัมมาอาชีวะ) ให้ผู้เรียนบอกถึงการทำมาหากินโดยสุจริต ประกอบด้วยอะไรบ้าง

๒.๑ .....

.....

.....

๒.๒ .....

.....

.....

๒.๓ .....

.....

.....

๒.๔ .....

.....

.....

๒.๕ .....

.....

.....

๒.๖ .....

.....

.....

๒.๗ .....

.....

.....

๒.๘ .....

.....

.....

๒.๙ .....

.....

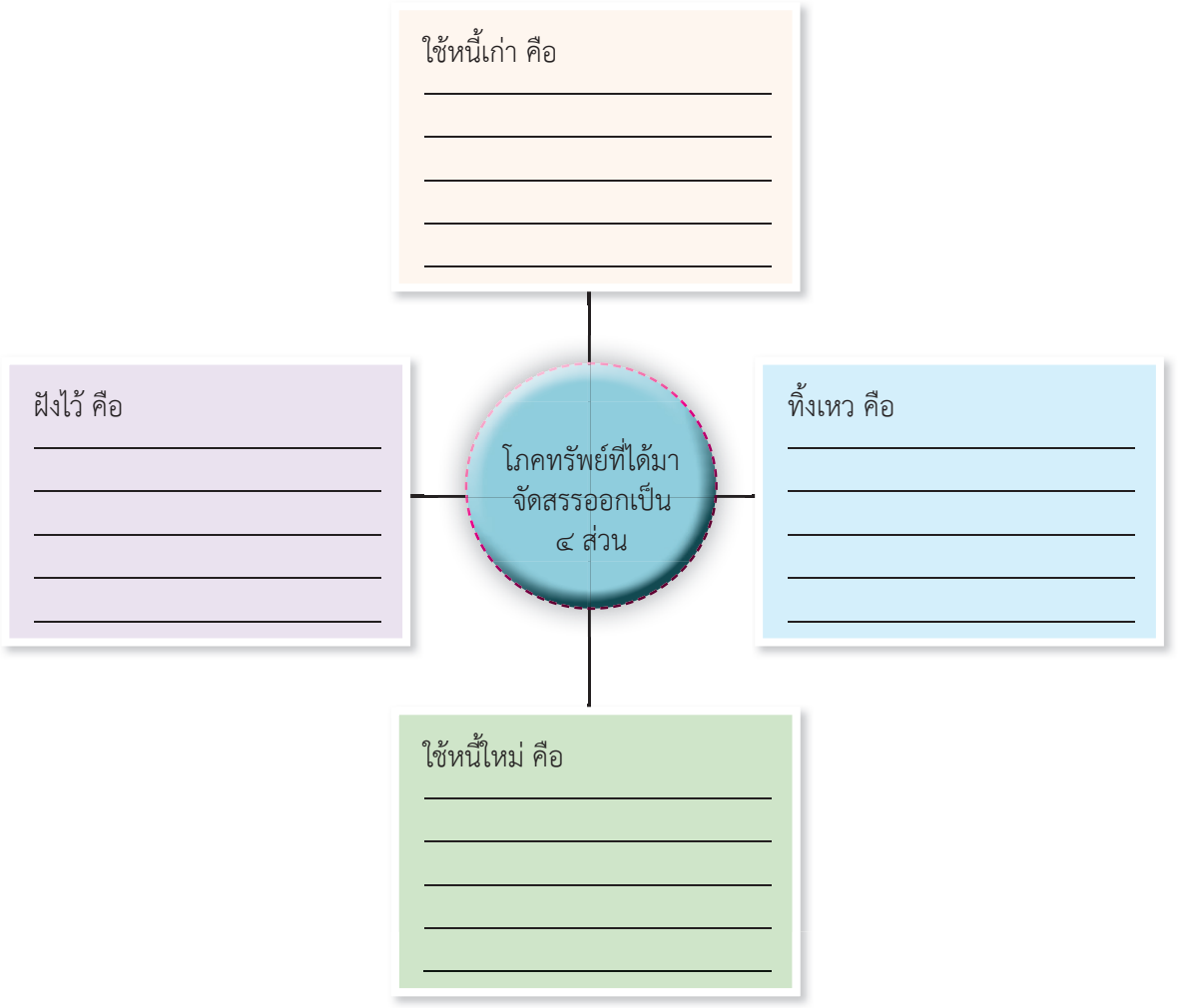
.....

๒.๑๐ .....

.....

.....

๓. พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า “เมื่อประสบความสำเร็จของชีวิตก็ไม่เหลิงลอย คือ ไม่ประมาท เตรียมใจกับการสูญเสีย” เมื่อมีโภคทรัพย์แล้วจึงควรแบ่งเป็น ๔ ส่วน ให้ผู้เรียนเติมข้อความลงในตารางให้ครบ ๔ ส่วน

หน่วยที่ ๓
ใบกิจกรรมที่ ๓.๕

ชื่อหน่วย	**คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**ไม่สายเกินไป**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์ผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชันต่อตนเองและส่วนรวมได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ไม่สายเกินไป” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ไม่สายเกินไป

“อาจารย์ครับ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์พร้อมเคลื่อนที่สู่ชุมชนครับ” อาจารย์นิพนธ์มองดูลูกศิษย์กำลังลำเลียงข้าวของขึ้นรถยนต์ด้วยสายตาที่มีความสุข

“หมู่บ้านที่เราจะไปนี้ชาวบ้านได้นำรถไถเดินตาม จักรยาน เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ มารวมตัวกันที่ศาลาเอนกประสงค์ของโรงเรียนเพื่อรอพวกเราไปช่วยซ่อมบำรุงให้พวกเขา”

“อย่าลืมเอากล่องอะไหล่ต่างๆ ขึ้นรถยนต์ด้วยนะ” อาจารย์นิพนธ์กำชับลูกศิษย์

“เรียบร้อยแล้วครับอาจารย์...เคลื่อนที่เลยครับลุงโอม” ภาพรถหกล้อบรรทุกทั้งคนทั้งของขับออกไปช้า ๆ เพื่อมุ่งสู่หมู่บ้านที่ห่างจากวิทยาลัยประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

เมื่อไปถึงจุดนัดหมายทุกคนทำหน้าที่ซ่อมบำรุงตามที่อาจารย์มอบหมายงานให้ เสียงพูดคุยของชาวบ้านที่นั่งรอรับของที่ซ่อม เสียงจากเสียงเคาะรวมทั้งการทดลองเครื่องยนต์ต่าง ๆ ทำให้บริเวณลานเอนกประสงค์เหมือนเป็นวันงานของหมู่บ้านที่มีคนมารวมกันจำนวนมากมาย

วิชัยและมานพถูกมอบหมายให้รับผิดชอบการซ่อมจักรยาน ซึ่งมีประมาณ ๕ – ๖ คัน ซึ่งอาการที่ทุกคนนำมาให้ซ่อมนั้นชิ้นส่วนต่าง ๆ แทบจะแยกออกจากกันเพราะความเก่า

“ลูกลุงเขาใช้จักรยานปั่นไปเรียนทุกวัน เสาร์อาทิตย์ก็ปั่นไปนามันรับใช้ครอบครัวของลุงมาหลายปี” ภาพที่ลุงลูบไล้จักรยานไปมาทำให้มานพมองดูด้วยความสงสาร

“วิชัยเราจะเข้าห้องน้ำก่อนนะ ขอเวลานอกหน่อย” มานพขอตัวแล้วรีบเดินเข้าห้องน้ำที่มีอยู่ ๒ ห้อง ก่อนที่เขาจะเปิดประตูห้องน้ำเข้าไป ได้หันกลับไปมองวิชัยที่กำลังซ่อมจักรยานด้วยความเป็นห่วง แต่ภาพที่เห็นทำให้มานพต้องรีบหลบเข้าห้องน้ำและแอบมองดูพฤติกรรมของเพื่อนด้วยความเศร้าสลดใจ

“แกเก็บเงินกับลุงได้ยังไงวิชัย โครงการนี้ฟรีทุกอย่างนะ” มานพตำหนิเพื่อนหลังจากลุงจูงจักรยานออกไป

“ค่าแรงนิดหน่อยว่ะ อาจารย์ไม่เห็นหรอก เดี๋ยวเราเอามาแบ่งกัน” วิชัยพูดอย่างอารมณ์เสีย

“ข้าไม่เอากับแกหรอก จำนวนเงินไม่สำคัญแต่ความซื่อสัตย์ในวิชาชีพของแกมันไม่มีเลย จรรยาบรรณในวิชาชีพที่แกเรียนมาถ้าไม่ได้นำมาใช้ มันก็หมดคุณค่าของมนุษย์และสิ่งสำคัญคือทำให้วงการวิชาชีพนี้มัวหมอง” วิชัยก้มหน้านิ่ง มานพจึงพูดต่อ

“แกดูชาวไร่ชาวนาแต่ละคนที่มาใช้บริการของเราสิ เขาแสนจะยากจนแกทำอย่างนี้ได้ยังไงวิชัย” วิชัยลุกขึ้นยืนชะเง้อมองลุงที่ตนเองเรียกรับเงิน

“ลุงแกไม่อยู่แล้วจะให้ข้าทำยังไง”

“เก็บเงินทุจริตของแกเอาไว้เถอะ จะใช้เงินจำนวนนี้เมื่อไหร่คิดถึงใบหน้าลุงคนนี้บ้างนะ” มานพพูดแล้วเดินจากไป

รถหกล้อกำลังวิ่งผ่านทุ่งนาเพื่อกลับวิทยาลัย นักศึกษาหลายคนนั่งและนอนราบไปกับพื้นรถ มีเพียงวิชัยและมานพที่นั่งเหม่อมองสองข้างทางอย่างไร้จุดหมาย นาน ๆ ครั้งจะมองสบตากันแต่ฝ่ายวิชัยจะหลบสายตาทุกครั้ง

“ลุงโอมๆ จอดรถเดี๋ยวนี้...” เสียงทุบข้างรถหกล้อดังลั่น ลุงโอมเบรกรถอย่างกระทันหันทุกคนในรถตื่นตกใจกันนึกว่ามีเหตุการณ์อะไร

วิชัยกระโดดลงจากท้ายรถแล้วยืนโบกรถจักรยานที่มีลุงแก่ ๆ ปั่นตามริมทางที่มีฝุ่นคละคลุ้งไปหมด

“ลุงครับผมเอาเงินค่าซ่อมจักรยานมาคืนลุงครับ” วิชัยกำเงิน ๖๐ บาท ยื่นใส่มือของลุง

“ขอบใจมากลูก ขอให้ได้บุญกุศลมาก ๆ นะ ลุงจะได้เอาเงินไปซื้อยาที่ตลาดไปให้ป้าที่บ้านกิน เพราะแกป่วยมาหลายวันแล้ว”

เสียงเพื่อน ๆ ในรถปรบมือให้วิชัยเพราะเข้าใจว่าเขาเอาเงินส่วนตัวให้ลุงคนนั้น มานพยิ้มให้เพื่อน ๆ ทุกคน และพูดว่า

“เพื่อน ๆ ปรบมือให้วิชัยด้วย นายแน่มาก” ทุกคนในรถพูดขึ้นพร้อมกันว่า “อาชีวะสร้างชาติ...เย้”

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ถ้าผู้เรียนมีโอกาสได้ทำงานเหมือนวิชัย จะกระทำพฤติกรรมเหมือนเขาหรือไม่เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

๒. ผู้เรียนคิดว่ามานพใช้หลักธรรมข้อใดในการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

.....

๓. “ไม่สายเกินไป” ในเรื่องนี้ผู้เรียนคิดว่าเป็นใครและการสำนึกผิดและยอมรับผิด เป็นสิ่งที่ควรกระทำหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

๔. ให้ผู้เรียนบอก “หน้าที่ของนักเรียน นักศึกษา” ที่ควรปฏิบัติว่ามีอะไรบ้าง

๔.๑.....

.....

.....

๔.๒.....

.....

.....

๔.๓.....

.....

.....

๕. ผู้เรียนคิดว่า“ความซื่อสัตย์สุจริต”มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องสอนแบบบูรณาการลงไปในทุกรายวิชาและทุกกิจกรรม เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยที่ ๓
ใบกิจกรรมที่ ๓.๖

ชื่อหน่วย	คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. บอกแนวทางการดำเนินชีวิตบนหลักธรรมคำสอนได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

“เพล้ง” เสียงจานข้าวในมือของหญิงวัยชราได้หล่นลงพื้นปูนซีเมนต์ จานแตกออกเป็นเสี่ยง ๆ พร้อมข้าวได้กระเด็นไปคนละทิศละทาง

“พ่อเปิดโทรทัศน์ให้ดังกว่านี้หน่อย” ภาพของหญิงชราอายุ ๘๐ ปี เดินเข้าไปใกล้โทรทัศน์และเงี่ยหูฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ

“นายกิจรุ่งกาญจน์...อธิบดี...ได้ถูกตำรวจรวบตัวพร้อมเงินของกลางจำนวน ๒ ล้านบาท...”

“ลูกแม่” หญิงชราล้มทั้งยืนเมื่อรู้ว่าลูกชายคนเดียวถูกตำรวจจับพร้อมตั้งข้อหาอุกฉกรรจ์

หลังจากฟังคำพิพากษาของศาลที่ลงโทษลูกชายให้จำคุกตลอดชีวิต พ่อและแม่ได้เป็นลมล้มหมดสติด้วยวัยที่ชราทำให้ทั้งสองเส้นโลหิตแตกและเป็นอัมพาตทั้งคู่ โชคดีที่มีน้องชายและหลาน ๆ คอยดูแลปรนนิบัติทั้งที่บ้านและพาไปโรงพยาบาล หลังเสร็จภารกิจการดูแลแล้ว น้องชายได้ปลีกตัวออกมาพักนอกห้อง เขากวาดสายตาดูรอบ ๆ บ้านที่มีแต่หญ้าขึ้นเต็มไปหมด ใบไม้แห้งได้ร่วงกระจัดกระจายไปทั่วบริเวณ ภาพในอดีตได้ผุดขึ้นในความทรงจำ

“คุณ...เรากำลังมีตำแหน่งใหญ่โตถ้าไม่กอบโกยตอนนี้ก็โง่เต็มทนนะ” ภาพของพี่สะใภ้บงการสามี

“เอางั้นเหรอ ผมจะเรียกเก็บเงินเพื่อแลกกับตำแหน่งมันก็ดูจะน่าเกลียด มอบภาระนี้ให้คุณแล้วกันหลังบ้านน่าจะพูดง่ายกว่าผม” พี่สะใภ้ยิ้มอย่างมีความสุขที่ได้รับมอบงานที่ตนถนัด

หลายวันต่อมามีคนมากหน้าหลายตาเข้าออกบ้าน ทุกคนที่มาต้องมีกระเป๋า ถุงกระดาษที่บรรจุเงินเป็นฟ่อน ๆ ภาพพี่สะใภ้นับเงินอย่างมีความสุข มีรายชื่อเป็นหางว่าวที่มอบให้สามีเพื่อแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ เป็นภาพที่คุ้นชิน มีลูกชายหัวแก้วหัวแหวนได้รับรู้ในเหตุการณ์ทุกอย่างตั้งแต่เด็กจนโต การวิ่งเต้นเข้าศึกษาต่อทั้งเข้าทั้งออก แม้กระทั่งการสอบเข้ารับตำแหน่งและการเลื่อนตำแหน่งของลูกชายก็แลกมาด้วยเงินทั้งนั้น

พอลูกชายมีตำแหน่งสูงขึ้นก็เรียกรับเงินเพื่อแลกกับตำแหน่งต่าง ๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชาเหมือนพ่อและแม่ที่เคยทำมา

เสียงถอนหายใจของน้องชายที่สงสารและเวทนาครอบครัวของพี่ชายที่ต้องมาพบกับความทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจในบั้นปลายของชีวิต

“พ่อครับ ถอนหายใจทำไมมีเรื่องไม่สบายใจเหรอครับ” เสียงลูกชายถามพ่อที่นั่งหันหลังให้ลูก พ่อเรียกลูกชายวัย ๒๕ ปี มาคุย ใช้มือโอบกอดลูกและพูดว่า “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” จำคำที่พ่อสอนนะลูก ลูกจะอยู่จุดไหนของสังคมต้องรักศักดิ์ศรี หลีกเลี่ยงการทุจริตทุกอย่าง กฎแห่งกรรมมีจริงนะ ลูกดูครอบครัวของลุงกับป้าเป็นตัวอย่าง

“ตกนรกทั้งที่ยังไม่ตายนะครับพ่อ” สองพ่อลูกมองหน้ากันและหันไปทางพระบรมฉายาลักษณ์สองมือประนมยกขึ้นเหนือศีรษะแล้วพูดว่า “ครอบครัวเราน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา” พ่อลูกพูดทวนซ้ำพระราชดำรัสด้วยเสียงดังฟังชัดว่า “...ความซื่อสัตย์สุจริตนี้คือไม่โกง ไม่คอร์รัปชัน...ไม่ยอมพ่ายแพ้แก่ความโลภ...”

คำสั่ง ผู้เรียนทำกิจกรรมตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. ผู้เรียนคิดคำคล้องจองหรือสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์และกฎแห่งกรรมตามความคิดเห็นของผู้เรียนลงในช่องว่างต่อไปนี้

๒. ผู้เรียนเขียนเรื่องประสบการณ์จริงที่เคยพบเห็นมาว่า “การทุจริตคอร์รัปชัน” ทำให้ชีวิตและครอบครัวประสบปัญหาอย่างไรและกฎแห่งกรรมที่ได้รับคืออะไร

เรื่องเล่า “กฎแห่งกรรม”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยที่ ๔

ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

หลักคุณธรรมเป็นกลไกในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในทุกระดับ เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมให้ยึดมั่นในความดีงาม ซื่อสัตย์ สุจริตเพื่อให้เป็นพลเมืองดี ที่ยึดความถูกต้องและยุติธรรม พร้อมทั้งมีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งแผ่นดินเกิดของตน

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๒.๑ วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตบนหลักธรรมคำสอนทางศาสนาได้

๒.๒ ระบุแนวทางการปฏิบัติตนบนความซื่อสัตย์สุจริตได้

๒.๓ ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ภาพลักษณ์ของสังคมไทย

๓.๒ วิถีธรรม วิถีไทย

๓.๓ ร่วมด้วยช่วยกัน

๓.๔ ต้องลงโทษให้ถึงที่สุด

๓.๕ กลไกใหม่...ปราบโกง

๓.๖ “สติ” เปลี่ยนแปลงโลกได้

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “ต้นไม้ของพ่อ” พร้อมภาพประกอบการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครูตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์เกี่ยวกับบทเพลง

๔.๑.๑ ความหมายของเนื้อหาในบทเพลง

๔.๑.๒ การทรงงานที่ผู้เรียนประทับใจ

๔.๑.๓ แนวคิดที่นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๔.๑.๔ ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปประเด็นที่สำคัญ

๔.๒ ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ

๔.๓ ครูอธิบายสาระการเรียนรู้ทั้ง ๖ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ และทุกคนในกลุ่มได้ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์และทำกิจกรรม ตามที่กำหนดให้

๔.๔ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็น หลังจากนั้นครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของทุกกิจกรรม

๔.๕ นำผลงานของผู้เรียนติดป้ายนิเทศ และลงเว็บไซต์ของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๔.๑ ๔.๒ ๔.๓ ๔.๔ ๔.๕ และ ๔.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “ต้นไม้ของพ่อ”

๕.๓ สื่อสิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมิน

๖.๑ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันได้จัดทำเรื่องราวต่าง ๆ เผยแพร่ต่อสาธารณชน แล้วให้แบ่งกลุ่มวิเคราะห์ผลกระทบที่บุคคลเหล่านั้นได้รับในด้านต่าง ๆ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ตลอดทั้งประชาสัมพันธ์ ให้ชุมชนและสังคมได้รับทราบ

หน่วยที่ ๔
ใบกิจกรรมที่ ๔.๑

ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ภาพลักษณ์ของสังคมไทย	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตบนหลักธรรมคำสอนได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ภาพลักษณ์ของสังคมไทย” ศึกษาและวิเคราะห์ แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ภาพลักษณ์ของสังคมไทย

ความจริงใจซื่อตรงเป็นข้อปฏิบัติที่ควรนำมาใช้เป็นหลักของชีวิตที่มีความผูกพันอยู่กับสังคมอีกประการหนึ่ง เป็นข้อที่ส่งเสริมให้ชีวิตของเรามีเกียรติคุณเป็นที่น่าคบหาของสังคมทั่วไป ความจริงซื่อตรงต่อกันนั้นเป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงความในใจของคนเราให้เป็นที่ปรากฏแก่ผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นมองเห็นและรู้ถึงอัธยาศัยเราว่าเป็นบุคคลเช่นไร มีความน่าเชื่อถือ น่าเคารพหรือไม่ ย่อมดูได้จากจุดนี้ ดังนั้นจุดนี้ จึงเป็นจุดที่สำคัญก่อให้เกิดความไว้วางใจขึ้นได้ เราจึงควรคำนึงถึงจุดนี้ให้มาก หากขาดคุณสมบัติข้อนี้จะทำให้ชีวิตขาดการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ดังคำพังเพยที่ว่า “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” ความจริงใจซื่อตรงนี้ก็คือ ความจริงใจต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่ที่เรามี ต่อการงานที่เราทำต่อประเทศชาติ ตลอดจนมีความซื่อสัตย์สุจริตด้วย เมื่อเรามีความจริงใจซื่อตรงก็จะเกิดผลสำเร็จขึ้นให้แก่เราได้ หรือเราเรียนหนังสือจริง ๆ เราก็เป็นจริง ๆ และจบจริง ๆ ได้เป็นต้น ดังนั้น ความจริงใจซื่อตรงก็เป็นหลักที่ควรนำมาใช้ในชีวิตของเรา เสริมคุณค่าเสน่ห์นิยมให้ตัวเราอีกประการหนึ่ง

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ กล่าวว่า การทุจริตในประเทศไทยมีปัญหาในเรื่องการทำความเข้าใจว่าการกระทำเป็นการทุจริตหรือไม่เป็นการทุจริต หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ได้ผล สำหรับการกำหนดความหมายของคำว่า “คอร์รัปชัน” นั้น องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดทำดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ปัญหาคอร์รัปชัน (CPI) ของโลกและได้ริเริ่มให้มีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ได้แบ่งการคอร์รัปชันเป็นหลายระดับ แต่การคอร์รัปชันที่มีปัญหาในการแก้ไขมากที่สุดคือ การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (Grand corruption) เนื่องจากเป็นการคอร์รัปชันที่ต้องจัดการโดยวิธีซับซ้อน เกี่ยวพันกับสัญญาที่มีมูลค่าสูงและมีกลโกงที่นักการเมือง

เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่เสมอก่อให้เกิดความเสียหายที่มีผลกระทบอันยาวนานต่อการพัฒนาประเทศ เพราะมีการวางแผนกันตั้งแต่ก่อนโครงการ เช่น โครงการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบของการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (procurement) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันมากที่สุดจนทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “ทุจริตเชิงนโยบาย (corruption in policy)” กล่าวคือ นักธุรกิจและนักการเมืองร่วมกันวางแผนคอร์รัปชันตั้งแต่แรก หรือบางครั้งมีการบังคับหรือขู่เข็ญให้เข้าไปร่วมในกระบวนการทำให้มีการผันเงินงบประมาณของรัฐไปเข้ากระเป๋าของตนเองหรือพรรคพวก ซึ่งเป็นการกระทำที่แนบเนียนมาก เพราะมีการพ่วงเงินที่จะทุจริตคอร์รัปชันเข้าไปในงบประมาณของรัฐแล้ว

ปัจจุบันกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศไทย ยังมีการทุจริตและมีการเรียกรับสินบน (เงินใต้โต๊ะ) จนทำให้ได้งานที่มีคุณภาพต่ำ ส่งผลให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการทำโครงการขนาดใหญ่ ทำให้รัฐสูญเสียเงินงบประมาณ เห็นได้ว่า การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (Grand corruption) จึงเป็นเป้าหมายหลักของหลาย ๆ ประเทศ ที่จะแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันดังกล่าวและขอคำแนะนำจากองค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติเกี่ยวกับการบริหารจัดการว่าจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้การก่อสร้างคุ้มค่ากับเงินงบประมาณของรัฐและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนภายในประเทศของตน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับบริษัทเอกชนที่เข้ามารับเหมาหรือทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการคอร์รัปชันขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ต้องดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังเช่นเดียวกันไม่ควรละเลยการปราบปรามคอร์รัปชันขนาดเล็ก นอกจากการปราบปรามการคอร์รัปชันแล้วรัฐควรพยายามดำเนินการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้นด้วย

คำสั่ง ผู้เรียนศึกษามุมมองของสังคมไทย แล้วแสดงความคิดเห็น ๒ มุมมอง โดยเขียนข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับตารางที่กำหนดให้

สองคนยลตามช่อง	
มุมมองของสังคมไทย	**แสดงความคิดเห็น ๒ มุมมอง**
มุมมองของการทุจริตคอร์รัปชัน คนไม่โกงกินไม่มีหรอก นักการเมืองที่เขาอาจจะคอร์รัปชันบ้าง แต่ก็มีผลงานเราควรจะยอมรับการโกงแบบสุจริตใจของพวกเขาไว้... คนในสังคมกลุ่มหนึ่งกล่าว	**มุมมองที่ ๑** ....
แต่อีกกลุ่มหนึ่ง ยังคงหนักแน่นว่า... คนดีจริงต้องไม่โกง มันต้องมีบ้างสินะ คนดี ที่มีฝีมือ แล้วมาอุทิศตนเพื่อชาติ แบบว่ารวยแล้วก็ไม่โกง หรือจนอยู่ก็ยิ่งไม่โกง จะทำอะไรก็จะไม่ทุจริตเด็ดขาด	**มุมมองที่ ๒** ....

สองคนยลตามช่อง	
มุมมองของสังคมไทย	**แสดงความคิดเห็น ๒ มุมมอง**
มุมมองเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีมีที่ไหน - ทำชั่วได้ดีมีถมไป... ดูสินักการเมืองคนโน้น นี้ นั้น รับประทานอิฐหินดินทราย โรงบำบัดน้ำเสีย สนามบิน ฯลฯ กินกันจนอ้วน เป็นมหาเศรษฐีใคร ๆ ก็รู้ไม่เห็นพวกเขาจะเสวยผลแห่งกรรมชั่วนั้นที่ตรงไหน (คือ ยังมองไม่เห็นในชาตินี้) หมดสมัยการทำดีแล้ว สังคมยุคนี้ เขานับถือเงินตรามากกว่าความดี กฎแห่งกรรม ไม่มีจริงหรอก... คนส่วนหนึ่งในชาติคิดแบบนี้	**มุมมองที่ ๑** ....
ในขณะคนส่วนน้อยยังหนักแน่นอยู่ว่าสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ทำดีได้ดี - ทำชั่วได้ชั่วเป็นสิ่งที่มีอยู่จริง เพียงแต่ชีวิตคนเรามิได้ตั้งอยู่นานพอจะเห็นผลกรรมของหมู่สัตว์จนครบทุกคนได้ พระพุทธองค์ทรงสอนไม่ให้ประมาท แม้อกุศลกรรมเพียงน้อยนิด ทั้งยังเน้นย้ำให้เราหมั่นสร้างกุศลกรรม ไม่ปรามาสแม้จะเป็นการทำความดีเพียงเล็กน้อย ก็ตาม	**มุมมองที่ ๒** ....
มุมมองการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ในปัจจุบันกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในประเทศไทย ยังมีการทุจริตและมีการเรียกเก็บเงินสินบน จนทำให้ได้งานที่มีคุณภาพต่ำ ยากที่จะปราบปรามได้ ทำไปก็เหนื่อย เสียเวลาเปล่า	**มุมมองที่ ๑** ....
ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในประเทศไทย จะต้องมีการดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังไม่ว่าจะคอร์รัปชันขนาดเล็กหรือใหญ่ ต้องให้หมดไปจากเมืองไทย ไม่นับหนึ่งก็ไม่มีสอง ช่วยกันตอกเสาเข็มให้บ้านเมือง ในระยะยาวจะดีขึ้น	**มุมมองที่ ๒** ....
มุมมองของชาวพุทธที่มีต่อพระสงฆ์ หมดสิ้นแล้วพระอรหันต์ในโลก แม้ว่าไทยเราจะเป็นสายเถรวาทที่เข้มแข็งเพียงใดก็ตาม แต่บรรดาพระสงฆ์ไทย (บางรูป) ก็แพ้ราบคาบต่อเทคโนโลยีกิเลสตัณหามาทางสมาร์ทโฟนจนหมด บางรูปพอดังหน่อยก็คิวยาวเป็นศิลปินใหญ่ ลาภยศสรรเสริญก็ไหลมาเทมา อุบาสิกาล้อมหน้าล้อมหลัง ดักเฝ้าทั้งกุฏิหน้า ทั้งกุฏิใน สร้างสมวัตถุเป็นการส่วนตัว ไม่ต่างจากฆราวาสไปหมดแล้ว... ชาวพุทธส่วนใหญ่กล่าว และหมดศรัทธาไม่อยากเข้าวัดเข้าวากัน	**มุมมองที่ ๑** ....

สองคนยลตามช่อง	
มุมมองของสังคมไทย	**แสดงความคิดเห็น ๒ มุมมอง**
ยังมีชาวพุทธ ยังศรัทธาแม้จะเป็นส่วนที่น้อยกว่า... ตราบที่ภิกษุยังเป็นอยู่โดยชอบ โลกก็ยังไม่สิ้นพระอรหันต์หรอก พระธรรมวินัยยังอยู่ พระพุทธเจ้ายังอยู่ ผู้ใดปฏิบัติตนจนเห็นธรรม ก็จะเห็นพระพุทธเจ้าเองนั่นแล แม้จะมีพระสงฆ์บางรูปเสื่อมไป ก็เป็นเรื่องเฉพาะบุคคลของท่านนั้น ๆ พระศาสนา พระธรรมยังคงเป็นสัจนิรันดร์ นำสู่การดับทุกข์ได้จริง น้อมปฏิบัติตามแล้ว จิตของผู้นั้นก็จะเป็นอริยสงฆ์ได้จริง ๆ	**มุมมองที่ ๒** ....
มุมมองเรื่องการเจ็บป่วยและความตาย “เท่าไหร่ผมก็มีปัญญาจ่าย ขอให้หมอรักษาพ่อผมจนหายจากมะเร็งร้ายนี้ให้ได้” ...เขาเพิ่งจะ ๙๐ เองแกแข็งแรงออกกำลังทุกวัน ไม่ใช่เวลาที่จะต้องจากไปเลย ...สรุปลูกชายยอดกตัญญูนายนี้จะไม่ยอมรับสภาพอาการของบิดาผู้เป็นมะเร็งระยะสุดท้าย เอาเสียเลย คิดว่าเงินสามารถซื้อชีวิตพ่อได้	**มุมมองที่ ๑** ....
ในขณะที่ครูบาอาจารย์ท่านสอนไม่ให้เราหอบสังขารหนีความตาย พระพุทธเจ้าไม่เคยวิ่งโร่เข้าโรงพยาบาลชั้น ๑ หรือร้องเรียกหาหมอเทวดาแต่อย่างใด นอกจากพระองค์จะยอมรับในความเสื่อมไปเป็นธรรมดาของธาตุขันธ์แล้ว พระองค์ยังทรงใช้ร่างกายของตน เป็นเครื่องเตือนสติแสดงธรรมกับสาวกทั้งหลาย มิให้ประมาทด้วยซ้ำไป ดังมีพุทธพจน์ตรัสไว้ว่า... “ความแก่ มีอยู่ในหนุ่มสาว ความเจ็บไข้ มีอยู่ในความไม่มีโรค ความตาย มีอยู่ในชีวิต” และ “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันว่าสังขารทั้งหลายย่อมมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ของตน และประโยชน์ของผู้อื่นให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด”	**มุมมองที่ ๒** ....

หน่วยที่ ๔
ใบกิจกรรมที่ ๔.๒

ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	วิถีธรรม วิถีไทย	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การดำเนินชีวิต ตามรอยวิถีธรรม วิถีไทยได้

๒. ประยุกต์ตามรอยวิถีธรรม วิถีไทยมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านบทกลอน “วิถีธรรม วิถีไทย” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

วิถีธรรม วิถีไทย

รู้รอยยิ้มพิมพ์ใจไว้ในบ้าน
คือวิมานถิ่นฐานสานสมัย
พ่อแม่ดีคือชีวิตและจิตใจ
เทิดไว้กตัญญูต้องดูแล
ศาสนาหลักธรรมนำชีวิต
เพ่งพินิจเปลี่ยนไปในกระแส
ล้วนเป็นอนิจจังต่างผันแปร
ไม่เที่ยงแท้เกิดดับสลับไป
แดนสยามเมืองทองที่ผ่านมา
บรรพบุรุษเก่งกล้าทุกสมัย
เสียเลือดเนื้อปกป้องแผ่นดินไทย
ลูกหลานสืบสานไว้ด้วยชีวี
วัฒนธรรมล้ำค่าตามทำนอง
ประพฤติตามครรลองด้วยศักดิ์ศรี
ประเพณีล้ำค่าล้วนมากมี
ค่านิยมเด่นดีต้องดำรง
ความซื่อสัตย์สุจริตคิดให้ชอบ
อยู่ในกรอบดีงามตามเสริมส่ง
รักชาติศาสน์กษัตริย์เคียงคู่คง
ความเป็นไทยยืนยงตลอดไป

คำสั่ง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. “พ่อแม่คือชีวิตและจิตใจ เทิดไว้กตัญญูต้องดูแล” หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ให้ผู้เรียน ยกตัวอย่างในการดำเนินชีวิตที่เคยนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

๓. ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างบรรพบุรุษของไทยในดวงใจมาเพียง ๑ ท่าน พร้อมบอกประวัติและผลงานของท่าน พอสังเขป

.....

.....

.....

.....

๔. “ค่านิยมเด่นดีต้องดำรง” ให้ผู้เรียนบอกค่านิยมของไทยที่ดีงามและควรสืบสานไว้คู่กับความเป็นไทยมา ๕ ข้อ

๔.๑ .....

๔.๒ .....

๔.๓ .....

๔.๔ .....

๔.๕ .....

๕. “ความซื่อสัตย์สุจริต” ที่คนไทยทุกคนต้องปฏิบัติเพื่อช่วยกันพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ ให้ผู้เรียนบอกมา ๕ ข้อ

๕.๑ .....

๕.๒ .....

๕.๓ .....

๕.๔ .....

๕.๕ .....

หน่วยที่ ๔
ใบกิจกรรมที่ ๔.๓

ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ร่วมด้วยช่วยกัน	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางในการเสริมสร้างสังคมไทยในด้านคุณธรรมเชิงความรู้ได้
๒. ประยุกต์การมีส่วนร่วมเสริมสร้างความซื่อตรงมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ร่วมด้วยช่วยกัน” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ร่วมด้วยช่วยกัน

สังคมไทยมีปัญหาและมีความบกพร่องในความซื่อตรงที่ดำรงอยู่ในทุกแวดวง ในทุกกลุ่มทุกภาคส่วน โดยที่ความไม่ซื่อสัตย์ซื่อตรงของผู้นำหรือบุคลากรทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้น จะถูกสะท้อนออกสู่สังคมหรือสาธารณะมากกว่าบุคคลทั่วไป ในขณะที่บุคคลดังกล่าวแม้ได้กระทำความผิด กระทำการอันไม่ซื่อสัตย์ซื่อตรง แต่โดยส่วนใหญ่แล้วไม่ได้รับการลงโทษ ทั้งทางกฎหมายและการลงโทษทางสังคมแต่อย่างใด

สถาบันหลักของสังคม ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาขาดความเข้มแข็งในการปลูกฝังหล่อหลอมกล่อมเกลาสมาชิกในสังคม ด้วยสาเหตุหลักจากการขาดแบบอย่างที่ดีจากผู้นำ ระบบการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบไม่เอื้อและไม่เหมาะสม อีกทั้งขาดพลังในการปลูกฝัง กล่อมเกลาคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ทำให้ไม่สามารถพัฒนา “ความรู้คู่คุณธรรม” ได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ดี ในส่วนของสังคมไทยนั้น แม้ว่าจะพบความบกพร่องในความซื่อตรงดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ยังมีจุดแข็งที่ทำให้มีโอกาสที่จะทำให้บรรลุผลสำเร็จได้ ในการเสริมสร้างความซื่อตรงนั้นต้องเริ่มปฏิบัติที่ตัวเราเอง โดยประพฤติตนให้เป็นคนซื่อตรงต่อตนเองและซื่อตรงต่อหน้าที่ และพยายามขยายผลสู่บุคคลที่อยู่รอบข้าง เช่น สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งนับเป็นกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคม (Socialization) ที่ทรงประสิทธิภาพมากที่สุด

การสร้างสังคมที่เห็นคุณค่าและความสำคัญของคุณธรรมความซื่อตรง โดยเบื้องต้นต้องมีระบบการศึกษาและสร้างกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของคนในสังคมให้มีความเชื่อและปทัสถาน หรือบรรทัดฐาน (Norm) ด้านความซื่อตรงเช่นเดียวกันทำให้สังคมมีแบบแผนความประพฤติหรือ เกณฑ์กลางด้านความซื่อตรงที่เป็นมาตรฐานกลาง และมีการสร้าง “ระบบและกระบวนการยกย่องเชิดชูดูแลคนดี ที่ซื่อตรงอย่างเป็นรูปธรรม” ในขณะเดียวกันต้องมีการพัฒนาปรับปรุงระบบและ

กระบวนการลงโทษผู้ที่กระทำผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย กฎเกณฑ์กติกาและมารยาทของสังคมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ทั้งนี้การลงโทษทางกฎหมายและการลงโทษทางสังคมต้องมีผลทำให้สมาชิกของสังคมเกรงกลัว ไม่กล้าละเมิดหรือฝ่าฝืน สำหรับสื่อมวลชนต้องปรับบทบาทเป็นสื่อสร้างสรรค์โดยการทำหน้าที่สื่อสารกับสังคมตามหลักจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด นำเสนอข้อมูลความรู้และยกย่องเชิดชูคนดีที่ซื่อสัตย์ซื่อตรงรวมทั้งกล้าตีแผ่ความไม่ดีและคนที่ไม่ซื่อสัตย์ซื่อตรง รณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกความซื่อตรงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะสื่อเป็นกลไกหลักที่มีความสำคัญต่อการชี้แนะนำสังคม หากสื่อไม่แสดงบทบาทดังกล่าวแล้ว การอบรมกล่อมเกลา ในครอบครัวและในสถาบันการศึกษาคงจะบรรลุผลสำเร็จได้ยาก

ภาคส่วนที่ควรเข้ามาเป็นฝ่ายสนับสนุนให้กระบวนการพัฒนาและเสริมสร้างความซื่อตรงให้บรรลุสำเร็จได้ ประกอบด้วย ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และการสร้างภาคีเครือข่ายความซื่อตรงซึ่งนอกจากเป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกที่มีความซื่อตรงแล้วยังช่วยเป็นการรณรงค์ขยายผลออกไปในวงกว้าง และช่วยติดตามสอดส่องดูแลและให้การปรึกษาหารือในด้านความซื่อตรงอีกด้วย

ที่มา : ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ “การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย” ในวารสารวิชาการคุณธรรมความดี ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๖ หน้า ๑๖ - ๑๗

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑. ผู้เรียนบอกข้อบกพร่องของโครงสร้างสถาบันสังคมไทย ในเรื่องความซื่อตรงโดยเขียนลงไปในตารางที่กำหนดให้

โครงสร้าง / สถาบัน	ความบกพร่องในเรื่องความซื่อตรง
สถาบันครอบครัว	๑. .... ๒. .... ๓. ....
สถาบันการศึกษา	๑. ....

สถาบันการศึกษา	๒. .... ๓. ....
ศาสนาและวัฒนธรรม	๑. .... ๒. .... ๓. ....
หน่วยงานของรัฐ	๑. .... ๒. .... ๓. ....
สื่อมวลชน	๑. .... ๒. .... ๓. ....

๒. ผู้เรียนบอกแนวทางเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทยโดยเขียนลงในตารางที่กำหนดให้

โครงสร้าง / สถาบัน	แนวทางเสริมสร้างความซื่อตรง
สถาบันครอบครัว	....
สถาบันการศึกษา	....
ศาสนาและวัฒนธรรม	....
หน่วยงานของรัฐ	....
สื่อมวลชน	....

หมายเหตุ แนวคำตอบอยู่ในเกร็ดความรู้เพิ่มเติม

หน่วยที่ ๔
ใบกิจกรรมที่ ๔.๔

ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ต้องลงโทษให้ถึงที่สุด	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนบนความซื่อสัตย์สุจริตได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ต้องลงโทษให้ถึงที่สุด” และ “พ่อแม่รังแกฉัน” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

เรื่องที่ ๑	ต้องลงโทษให้ถึงที่สุด

ถือเป็นเรื่องสะเทือนใจสังคมอย่างร้ายแรง ด้วยในยามวิกฤติภัยแล้งที่กำลังโหมกระหน่ำชาวบ้านแทบทุกหัวระแหงอยู่ในขณะนี้ กลับมีเรื่องเข้ามาซ้ำเติมอย่างที่ไม่ควรจะปล่อยให้เกิดขึ้นได้ หลังจากที่หลาย ๆ ฝ่ายได้เคยวิพากษ์ท้วงติงกันไว้ล่วงหน้า ขอให้รัฐบาลระมัดระวังให้ดี อาจจะมีกรณีทุจริตโกงกินงบประมาณจากโครงการต่าง ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นเป็นการเร่งด่วน เพื่อบรรเทาความเดือนร้อนของประชาชนอันเป็นผลมาจากความแห้งแล้งรุนแรงต่อเนื่องกันมาหลายปี เหมือนเช่นที่เคยเกิดขึ้นกับหลายโครงการที่ถูกนำมาใช้เพื่อป้องกันอุทกภัย รวมถึงเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์น้ำท่วม ที่เกิดการทุจริตกันแทบจะทุกขั้นตอน ซึ่งสุดท้ายผู้ที่ได้รับเคราะห์ซ้ำกรรมซัดก็หนีไม่พ้นประชาชนตาดำ ๆ

เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายนที่ผ่านมา นายประสงค์ ปรียาจิตต์ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในฐานะเลขาฯ ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) แถลงผลการตรวจสอบโครงการอุดกลบบ่อน้ำบาดาลปีงบประมาณ ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘ พบข้อพิรุธและมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตในการดำเนินโครงการดังกล่าวของสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเป็นงบจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นด้วยการสุ่มตรวจพบว่า เกิดการทุจริตขึ้นจริง

พล.ต.อ.จรัมพร สุระมณี กรรมการ ป.ป.ท. อธิบายว่า โครงการนี้น่าจะมีความเสียหาย ๙๐% เนื่องจากในฎีกาเบิกจ่ายพบว่ามีใบเสร็จค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเป่าล้างบ่อ ค่าใบเสร็จน้ำปูนซีเมนต์ในการอุดกลบบ่อบาดาล และใบเสร็จค่าจ้างตัดท่อบ่อน้ำบาดาลถูกทำปลอมขึ้นโดยบริษัทที่มีชื่ออยู่หัวใบเสร็จยืนยันว่าปลอม บางรายให้ข้อมูลว่า มีโรงพิมพ์ติดต่อให้ไปรับใบเสร็จ ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยจ้างผลิต นอกจากนี้พบพยานบุคคลให้การ

ยืนยันว่าไม่ได้ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเข้าไปเป่าล้างบ่อตามที่ระบุในใบเสร็จ แต่กลับมีการตั้งเบิกเต็มวงเงิน บางแห่งต้องอุดด้วยซีเมนต์ลึก ๗๐ เมตร แต่เมื่อตรวจสอบพบว่า ผู้รับเหมาอุดกลบเพียง ๕๐ เซนติเมตรเท่านั้น โดยให้เจ้าหน้าที่ระดับชี ๒ - ๔ เซ็นรับงานมูลค่าสูง ซึ่งตั้งข้อสังเกตว่าเป็นกลอุบายใช้ “ชั้นผู้น้อย” เข้ามารับผิดชอบ

อย่างไรก็ตาม พล.อ.ไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ลงพื้นที่จังหวัดในภาคอีสานในทันทีที่มีรายงานการทุจริตเกิดขึ้น ซึ่งนั่นก็ต้องถือเป็นหน้าที่ในอันที่จะปราบปรามพวกโกงบ้านโกงเมืองหากินบนความทุกข์ยากของชาวบ้าน แต่ที่จะต้องไม่ลืมก็คือ กรณีที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นอีกครั้งหนึ่งว่าปัญหาการทุจริตได้ซึมลึกลงในสังคมไทยอย่างชนิดที่เรียกว่า ลูบตรงไหนก็เจอตรงนั้น มีช่อง มีโอกาสเมื่อไรเป็นต้องหาเศษหาเลยจากภาษีของชาติไม่ว่างเว้นแม้แต่ในห้วงยามที่ประชาชนกำลังเดือดร้อนกันอย่างแสนสาหัส เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดตั้งคณะกรรมการขึ้นตรวจสอบก็ชอบแล้ว แต่เรื่องจะต้องไม่จบเพียงแต่ลงโทษปลาซิวปลาสร้อย เพราะถึงอย่างไร ไม่ว่าระดับสูงจะรู้เห็นเป็นใจหรือไม่ก็ตาม แต่ก็พึงจะต้องรับผิดชอบด้วย เนื่องจากกรณีทำนองนี้ นอกจากเป็นนโยบายรัฐบาลแล้ว มีสัญญาณเตือนล่วงหน้ากันมาไม่รู้กี่ครั้งกี่หน

ที่มา : หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

คำสั่ง

๑. ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑.๑ หากรายงานข่าวเรื่อง “ต้องลงโทษให้ถึงที่สุด” เป็นความจริง ผู้เรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องนี้

.....

.....

.....

.....

๑.๒ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) แถลงผลการตรวจสอบโครงการอุดกลบบ่อบาดาลปีงบประมาณ ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘ พบข้อพิรุธและมีเหตุอันควรสงสัยว่า อาจมีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริต ให้ผู้เรียนบอกข้อพิรุธที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว

๑) .....

๒) .....

๓) .....

๔) .....

๕) .....

๑.๓ สมมุติว่าผู้เรียนมีญาติที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในโครงการนี้จะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๑.๔ พล.อ.ไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า “ปัญหาการทุจริตได้ซึมลึกลงในสังคมไทยอย่างชนิดที่เรียกว่า ลูบตรงไหนก็เจอตรงนั้น มีช่องมีโอกาสเมื่อไหร่ เป็นต้องหาเศษหาเลยจากภาษีของชาติไม่ว่างเว้นแม้แต่ในห้วงยามที่ประชาชนกำลังเดือดร้อนกันอย่างแสนสาหัส” ผู้เรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

๑.๕ ให้ผู้เรียนบอกหลักธรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติแล้วจะไม่เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย

.....

.....

.....

เรื่องที่ ๒	พ่อแม่รังแกฉัน

การทุจริตสอบบรรจุครู เป็นข่าวคราวที่สังคมให้ความสนใจ การทุจริตที่พบเห็นมีหลากหลายรูปแบบ มีหลายครอบครัวที่ตกอยู่ในหลุมพรางที่มืดบอดของวงจรอุบาทว์ที่คิดว่าการทุจริตเป็นเรื่องธรรมดา ดังเช่นครอบครัวของพิมพ์ใจ

“แม่คะหนูต้องสอบบรรจุครูให้ได้นะแม่ หนูอายเพื่อนแน่ ๆ ถ้าไม่ได้ต้องใช้กำลังภายในช่วยหนูนะแม่”

กำลังภายในที่นี้คือ การวางแผนใช้กลโกงทุจริตในการสอบบรรจุครู “ใช้เงินเท่าไหร่ไม่ว่ากันนะพี่ทุ่มเงินเพื่อลูก ขออย่าทำให้เขาผิดหวัง ต้องบรรจุครูรุ่นนี้ให้ได้นะ”

การวางแผนกลโกงทุจริตสอบบรรจุครูเริ่มทำงานกันเป็นขบวนการ โดยมีการจัดหาผู้รับจ้างสมัครสอบเข้ามา เมื่อถึงเวลาสอบจะเข้าห้องสอบ โดยสวมแว่นตาที่มีกล้องถ่ายภาพวีดีโอติดตั้งอยู่เรียกว่ากล้องแว่นตาเข้ามาบันทึกภาพข้อสอบทุกหน้า หลังจากนั้นจะนั่งในห้องสอบ ๔๕ นาที ตามข้อกำหนดและเมื่อครบเวลาที่กำหนดไว้จะออกจากห้องสอบทันที แล้วเอากล้องแว่นตานี้ไปส่งมอบให้สถาบันกวดวิชา เพื่อดึงข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ ส่งไฟล์วิดีโอไปให้ผู้ที่ทำหน้าที่เฉลยข้อสอบ ซึ่งมีไม่น้อยกว่า ๑๐ คน ช่วยกันเฉลย เมื่อเสร็จแล้วจึงส่งคำตอบในรูปแบบข้อความเอสเอ็มเอสไปยังนาฬิกาสมาร์ทวอทช์ ที่พิมพ์ใจได้สวมใส่

“แม่ขาประกาศผลแล้ว หนูสอบบรรจุได้ลำดับต้น ๆ เลยค่ะ” ครอบครัวได้จัดเลี้ยงแสดงความยินดีทุกคนในสังคมได้ชื่นชมความเก่งของลูกสาว

“แม่จ่ายไปเป็นหลักแสนนะลูก กว่าจะได้บรรจุครูในครั้งนี้ พ่อแม่รักหนูนะ อะไรที่หนูอยากได้แม่จะหามาให้ทุกสิ่งทุกอย่าง ยกเว้นเดือนกับดาวบนท้องฟ้า” ๓ คน พ่อแม่ลูกโอบกอดกันอย่างมีความสุข

หลายวันผ่านไป หนังสือพิมพ์ลงข่าวจับขบวนการกลโกงทุจริตการสอบบรรจุครูในรุ่นของพิมพ์ใจได้ และมีการยกเลิกการสอบครั้งนี้ และสิ่งที่ครอบครัวของพิมพ์ใจอับอายมากที่สุดคือ บัญชีรายชื่อที่ร่วมการทุจริตครั้งนี้มีชื่อของพิมพ์ใจเป็น ๑ ใน ๑๐ ของผู้ต้องหาที่ร่วมขบวนการทุจริต

“แม่ขาช่วยหนูด้วย” เสียงกรีดร้องสลับกับเสียงร่ำไห้ ๓ ชีวิตกอดกันและทรุดตัวลงกับพื้น มีสายตาหลายคู่เพ่งมองและมีเสียงเล็ดลอดผ่านเข้ามาว่า “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน”

๒. ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๒.๑ ถ้าผู้เรียนเป็นพิมพ์ใจ จะประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะสอบบรรจุครูได้ตามความประสงค์ของตนเอง

.....

.....

.....

.....

๒.๒ ผู้มีส่วนร่วมในการทุจริต ประกอบไปด้วยใครบ้าง ผู้เรียนคิดว่าใครเป็นต้นเหตุในการทุจริตครั้งนี้ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

๒.๓ ถ้าผู้เรียนเป็นพ่อแม่ของพิมพ์ใจ จะมีแนวทางในการสั่งสอนลูกอย่างไร จึงจะไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้

.....

.....

.....

.....

๒.๔ ครอบครัวของพิมพ์ใจนอกจากจะถูกลงโทษทางกฎหมายแล้วให้ผู้เรียนบอกถึงการถูกลงโทษทางสังคมที่ครอบครัวนี้จะได้รับคืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๒.๕ ถ้าพิมพ์ใจบรรจุไปเป็นครู ผู้เรียนคิดว่าจะเป็นครูที่ดีได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

หน่วยที่ ๔
ใบกิจกรรมที่ ๔.๕

ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	กลไกใหม่...ปราบโกง	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์กลไกใหม่ในการนำมาปราบปรามและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้

๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ศาลคดีทุจริต” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามข้อที่กำหนดให้

ศาลคดีทุจริต

ตามปกติแล้วคดีอาญาทั่ว ๆ ไปจะอยู่ในเขตอำนาจคดีของศาลอาญา หรือศาลจังหวัดแล้วแต่กรณี แต่คดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต และประพฤติมิชอบเป็นคดีอาญาที่ต้องนำขึ้นสู่การพิจารณาของ “ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” ซึ่งขอบเขตอำนาจพิจารณาคดีดังต่อไปนี้

๑. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐในความผิดตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือทุจริตต่อหน้าที่

๒. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลธรรมดาที่กระทำความผิดฟอกเงินที่เกี่ยวเนื่องกับความรับผิดชอบ (๑) หรือทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือกฎหมายอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

๓. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลธรรมดาเกี่ยวกับการเรียก รับ หรือให้สินบน หรือการใช้กำลังประทุษร้าย หรือใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใด

๔. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลธรรมดา ตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตาม (๑) - (๔) ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้สมคบ

๖. คดีเกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๗. คดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นปกติคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลอาญาคดีทุจริตฯ จะเป็นคดีที่ ป.ป.ช. ป.ป.ท. และพนักงานสอบสวนสรุป

สำนวนส่งให้อัยการยื่นฟ้อง ข้าราชการทุกระดับ และคดีที่มีเอกชนร่วมกระทำผิดกับเจ้าหน้าที่รัฐ ตามกฎหมายทุจริตและประพฤติมิชอบที่ระบุไว้เป็นความผิดด้วย เช่น เอกชนกับเอกชน ร่วมกันทำผิดฮั้วประกวดราคา หรือความผิดเกี่ยวกับเสนอสินบนของเอกชน หรือการใช้อิทธิพล สั่งการครอบงำเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งคดีที่ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุข้าราชการมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ส่วนคดีทุจริต และคดีจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ยังคงอยู่ในอำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ศาลอาญาคดีทุจริตฯ จะมีศาลที่อยู่ส่วนกลาง ๑ แห่งและภาคถึง ๙ แห่ง ทำให้ใช้เวลาไม่นานในการพิจารณาคดีหนึ่ง ๆ อีกทั้งใช้ระบบไต่สวน ที่พิจารณาคดีติดต่อกันอย่างต่อเนื่องจนเสร็จการพิจารณาคดี รูปแบบศาลอาญาคดีทุจริตฯ ยังมีถึง ๓ ชั้นศาล คือ ชั้นต้น - อุทธรณ์ - ฎีกา แต่การยื่นฎีกาจะเป็นระบบการขออนุญาตโดยศาลฎีกาตรวจดูว่าการถ่วงคดี หรือมีเหตุควรยื่นฎีกาหรือไม่ กฎหมายจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตฯ ถือว่า ครบเครื่องที่จะแก้ปัญหาทั้งเรื่องจำเลยหลบหนีคดี เพราะมีบทบัญญัติให้ลงโทษสำหรับจำเลยที่หนีคดี โดยคดีหยุดการนับอายุความระหว่างที่จำเลยหนีคดี และคดีสามารถเดินหน้าสืบพยานในชั้นศาลต่อไปได้ และมีคำพิพากษาโดยไม่ต้องมีตัวจำเลย อีกทั้งหากจำเลยจะอุทธรณ์คดีก็ต้องมายื่นเอง หากหลบหนีก็ถือสละสิทธิ์นั้นไป ศาลชั้นต้นตัดสินไปแล้วว่าอย่างไร ก็เป็นไปตามนั้น

ส่วน “คดีริบทรัพย์” หากไปทำทุจริตแล้วได้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดมา อย่างเช่น สิทธิที่ไม่ใช่เงินทอง แต่เป็นสิทธิประโยชน์ทางธุรกิจ การค้า ที่สามารถตีประโยชน์นั้นเป็นมูลค่าได้ ก็จะตามริบหมด เพราะบางครั้งการทุจริตอาจไม่ได้เป็นเงินอย่างที่เห็นก็ได้ หรือแม้ทรัพย์ที่ได้มาจากการทุจริตหายไปแล้ว ก็จะต้องตีเป็นมูลค่าเงินว่ากี่ล้าน แล้วตามยึดจากทรัพย์สินอื่น

การจัดองค์คณะก็มีความสำคัญ ซึ่งการพิจารณาคดีต้องมีระดับหัวหน้าคณะ ที่ผ่านการเป็นหัวหน้าศาลมาแล้ว อายุงานอย่างน้อย ๒๕ ปี ส่วนลูกคณะ ก็ต้องผ่านการทำคดีมาแล้วอย่างน้อย ๑๐ ปี

คำสั่ง

๑. จงอธิบายหัวข้อต่อไปนี้ตามข้อเท็จจริง

๑.๑ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ มีอำนาจพิจารณาคดีประเภทใด

.....

.....

.....

.....

๑.๒ คดีทุจริตและคดีจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จเกี่ยวกับนักการเมือง อยู่ในเขตอำนาจของศาลใด

.....

.....

.....

.....

๑.๓ การพิจารณาคดีในศาลคดีทุจริต และประพฤติมิชอบ จะพิจารณาคดีติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง จนเสร็จสิ้นคดี การพิจารณาคดีใช้ระบบอะไรในการไต่สวน

.....

.....

.....

.....

๑.๔ ผู้เรียนอธิบายถึงอายุความกรณีที่จำเลยหลบหนี

.....

.....

.....

.....

๑.๕ คดีริบทรัพย์ สามารถริบทรัพย์สินอะไรได้บ้าง

.....

.....

.....

.....

๒. ผู้เรียนบอกผลดีของการจัดตั้ง “ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ”

หน่วยที่ ๔
ใบกิจกรรมที่ ๔.๖

ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	“สติ” เปลี่ยนแปลงโลกได้	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การใช้สติทำให้ชีวิตเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้

๒. ประยุกต์การใช้สติกับปัญญามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “สติเปลี่ยนแปลงโลกได้” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

“สติ” เปลี่ยนแปลงโลกได้

พระพุทธเจ้าทรงสอนเรื่อง “สติ” ไว้มาก เพราะสติเป็นพื้นฐานสำคัญของหนทางด้านดับทุกข์ หากขาดสติก็ยากจะเกิดคุณธรรมข้ออื่นตามมา ยากที่จะรักษาคุณธรรมที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อมได้ และไม่มีทางที่จะบรรลุธรรมได้

การดำเนินในชีวิตของมนุษย์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ตั้งแต่ตื่นนอน ทำกิจกรรมจนหลับ มนุษย์จะใช้ชีวิตอยู่ ๒ รูปแบบ (Mode) ดังนี้

- **รูปแบบที่ ๑ รูปแบบดั้งเดิม** เป็นรูปแบบที่วิวัฒนาการผ่านกาลเวลาตั้งแต่เป็นสัตว์มาเป็นมนุษย์ยุคปัจจุบันใช้ชีวิต คิด พูด ทำตามที่ถูกกำหนดในสายพันธุ์ ตามประสบการณ์ ตามธรรมชาติแล้วมีการตอบสนองโดยอัตโนมัติตามความชอบไม่ชอบปล่อยกายและใจตามกระแสเหตุการณ์อาจเรียกได้ว่าเป็น...รูปแบบของสัญชาตญาณดิบ (Instinct)

- **รูปแบบที่ ๒ รูปแบบที่จิตมีความยั้งคิด (สติ)** เป็นจิตที่กำหนดรู้ ระลึกอยู่กับการกระทำในปัจจุบัน หรือระลึกสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างต่อเนื่อง อาการจิตที่ระลึกได้หรือกำหนดรู้เรียกว่า “สติ” ชีวิตใน Mode สติ นี่แหละ ที่ทำให้ชีวิตเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดการพัฒนา **สติ** คือสิ่งที่กำกับชีวิต ทำให้ชีวิตมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงโลกสู่สิ่งที่ดีกว่า ยิ่งใช้ชีวิตใน Mode สติมากเท่าใด มนุษย์และโลกก็จะยิ่งเจริญมากขึ้นเท่านั้น **สติ** จึงมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างมากต่อการดำรงชีวิต มีแต่คุณไม่มีโทษ เมื่อฝึกและใช้อย่างถูกต้อง แต่หากนำไปใช้กับสิ่งอื่นที่ไม่ถูกต้อง ก็จะเกิดโทษเป็นทวีคูณ เช่น ใช้สติด้วยความเห็นผิดเจตนาทำชั่วมีปัญญาเฉโก **สติ** ทำให้เกิดความไม่ประมาท ยิ่งถ้าใช้คู่กับ สัมปชัญญะ ที่หมายถึง ทั่วพร้อม ก็ยิ่งส่งเสริมเกื้อกูลกันทำให้เกิดความต่อเนื่องมีสมาธินาน งานสำเร็จง่ายขึ้น ความรู้สึกตัวมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จึงมีคำกล่าวของคนโบราณพูดถึงสติสัมปชัญญะ ควบคู่กัน **สติ กับ ปัญญา** ก็เป็นสิ่งที่ส่งเสริม และเกื้อกูลกัน สติทำให้เกิดการคิด พูด ทำที่แยบคาย บ่มเพาะปัญญา เมื่อมีปัญญาแล้ว แต่ขาด สติกำกับสุดท้ายก็อาจไม่สำเร็จหรือสำเร็จอย่างไม่สมบรณ์ไม่ยั่งยืน

คำสั่ง ผู้เรียนยกตัวอย่างการดำเนินชีวิตโดยให้สอดคล้องกับข้อความทางด้านซ้ายมือ

ข้อความ	ยกตัวอย่างการดำเนินชีวิต
ตัวอย่าง **๑. สติและปัญญา จะต้องอยู่คู่กันเสมอ เช่นเดียวกับ “สติสัมปชัญญะ”**	๑. การตั้งใจศึกษาเล่าเรียนต้องมี “สติ” เมื่อถูกมอบหมายให้จัดทำโครงงาน ต้องมีความขยันอดทนในการคิดค้นกระบวนการต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ จนเกิดทักษะและปัญญา ดังนั้นสติและปัญญาจะต้องอยู่คู่กันเสมอ
๒. เราต้องใช้ชีวิตใน Mode ของสติมากกว่า Mode ของสัญชาตญาณดิบ	.....
๓. เมื่อคุณปลูกความซื่อสัตย์ คุณก็จะได้รับความไว้วางใจ	.....
๔. เมื่อคุณปลูกความดี คุณก็จะได้รับมิตรภาพ	.....
๕. เมื่อคุณปลูกความอ่อนน้อมถ่อมตน คุณก็จะได้รับความยิ่งใหญ่	.....

หน่วยที่ ๕

ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

การสร้างคนให้มีจิตอาสาหรือจิตสาธารณะ มีความสำคัญต่อบุคคล องค์กร สังคมและประเทศชาติอย่างมาก ถ้าสามารถปลูกฝัง ส่งเสริมหรือพัฒนาให้คนมีจิตสำนึกสาธารณะด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้คนในชาติมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทำให้ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบกันในสังคมก็จะลดลง นำไปสู่ชุมชนและสังคมที่เข้มแข็งจนเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๒.๑ อธิบายความรู้เกี่ยวกับจิตอาสาได้

๒.๒ วิเคราะห์การทำงานด้านจิตอาสาได้

๒.๓ ประยุกต์ใช้จิตอาสาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี

๓.๒ คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ

๓.๓ ทำดีต้องไม่ลังเล

๓.๔ วีรบุรุษบนท้องถนน

๓.๕ พลังความดีเริ่มที่ตัวเรา

๓.๖ อาชีวะสร้างชาติ

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “อยู่อย่างจงรัก ตายอย่างภักดี” พร้อมภาพประกอบการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครูสนทนากับผู้เรียนและให้ช่วยกันถอดเนื้อหาในบทเพลง “ความจงรักภักดี” ที่มีต่อพระองค์ท่าน แล้วจดสรุปกันทุกคน

๔.๒ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ ส่งตัวแทนกลุ่มรับกระดาษปรู๊ฟและปากกาเคมี

๔.๓ ครูนำเสนอ “จิตอาสาหรือจิตสาธารณะ” ด้วย Power Point เสนอตัวอย่างและกิจกรรมในหลากหลายรูปแบบให้ผู้เรียนได้รับฟังแล้วเปิดโอกาสให้มีการอภิปราย ซักถาม ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปประเด็นที่สำคัญ

๔.๔ ทุกกลุ่มสรุปความหมาย ความสำคัญ ตลอดทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ของ “จิตอาสา” แล้วสรุปด้วยแผนผังความคิดในกระดาษปรู๊ฟ ส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๔.๕ ครูอธิบายสาระการเรียนรู้ทั้ง ๖ สาระและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ

๔.๖ ทุกคนช่วยกันระดมสมอง อภิปราย วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและร่วมกันทำกิจกรรมที่มอบหมายตามเวลาที่กำหนดให้

๔.๗ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ และเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ สู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันได้

๔.๘ นำผลงานเผยแพร่ เช่น การจัดป้ายนิเทศ ลงเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๕.๑ ๕.๒ ๕.๓ ๕.๔ ๕.๕ และ ๕.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “อยู่อย่างจงรัก ตายอย่างภักดี”

๕.๓ Power Point

๕.๔ กระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี

๕.๕ สื่อ สิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าตัวอย่างกิจกรรมสร้างจิตสาธารณะใน ๕ ด้าน ได้แก่

ด้านที่ ๑ ด้านการพัฒนาเยาวชนและส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การบริจาคร่างกาย ธนาคารไทยพาณิชย์กับกิจกรรมเพื่อสังคม เป็นต้น

ด้านที่ ๒ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น เอปสัน...ปันน้ำใจสู่สังคม กิจกรรมปลูกป่าชายเลนลดภาวะโลกร้อน เป็นต้น

ด้านที่ ๓ ด้านสาธารณสุขและพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น วัดพระบาทน้ำพุ โครงการธนาคารแว่นตา การฟื้นฟูชุมชนผู้ประสบภัยสึนามิ เป็นต้น

ด้านที่ ๔ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เช่น โครงการกล้าใหม่ สร้างสรรค์ชุมชน การพัฒนาและบูรณะสวนมัทนะพาธา เป็นต้น

หน่วยที่ ๕
ใบกิจกรรมที่ ๕.๑

ชื่อหน่วย	**จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. บอกความหมายของจิตสาธารณะได้

๒. วิเคราะห์จิตสาธารณะกับการพัฒนาได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

“จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี”

ในคำว่าจิตสาธารณะ (Public Mind) มีคำว่า “สาธารณะ (Public)” ประกอบด้วย P+U+B+L+I+C ซึ่งหมายถึง

๑. Professional ทำงานแบบมืออาชีพ คนไทยทุกคนที่คิดใหม่ ทำใหม่จะต้องเป็นมืออาชีพ (profession) รู้ลึกในหน้าที่ ๆ รับผิดชอบ รู้รอบในงานที่เกี่ยวข้อง ต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา หาความรู้ใหม่เสมอ

๒. Unity เอกภาพ ค่านิยมใหม่ต้องเป็นไปในทิศทางของความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่กลัว การได้หน้าหรืออิจฉาริษยากัน ควรจะฝึกการทำงานเป็นทีม เพราะการที่คนในองค์กรมีเอกภาพ จะช่วยให้การขับเคลื่อนภาระงานเพื่อมวลประชา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีหลายองค์กรที่คนในองค์การกลัวการได้ดี เลยไม่มีใครทำอะไร คนไทยทุกคนก็ไม่ได้อะไรด้วย แต่ในความเป็นเอกภาพก็ยอมให้มีความแตกต่างได้ แต่อย่าแตกแยก

๓. Believe ความเชื่อ คนไทยทุกคนจะต้องทำงานด้วยความเชื่อ เชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า เชื่อในสิ่งที่ถูกต้อง แล้วยึดให้มั่น ถ้าคนไทยทุกคนขาดแล้วซึ่งความเชื่อ การทำงานก็จะขาดพลัง

๔. Locally ภูมิปัญญาท้องถิ่น คนไทยทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อและศรัทธาในความเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ของภูมิปัญญาไทย ลดความเชื่อทันสมัยนิยมลง (Modernization) Local wisdom ในด้านต่าง ๆ จะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและเข้ากับบริบทของสังคมไทย คนไทยทุกคน ต้องเลิกดูถูกภูมิปัญญาของคนในระดับรากหญ้า แล้วหันไปสู่วิถีของการเรียนรู้ร่วมกัน เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในชุมชน

๕. Integrity ความซื่อสัตย์ คนไทยทุกคนจะต้องยึดเอาความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม คิดดี ทำดี เพื่อชาติ งานทุกชิ้นจะต้องตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส

๖. Creative สร้างสรรค์ คนไทยทุกคนจะต้องคิดและทำงานที่สร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรม (Innovation) ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับสังคม ต้องไม่หยุดนิ่ง ต้องมีความเป็นพลวัต ทั้งนี้ก็เพื่อประชาชนและประเทศชาติ

จิตสาธารณะ เป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรมจริยธรรมและการไม่กระทำที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติ การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์ เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำและคำพูดที่มาจากความคิดที่ดี การลดความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมโดยส่วนรวมมีความสุข

ระดับของจิตสาธารณะ

๑. จิตสาธารณะระดับครอบครัว ได้แก่ ความพอมีพอกิน ความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้อง ความขยันมีที่อยู่อาศัย มีที่ทำกิน และการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

๒. จิตสาธารณะระดับหมู่บ้าน ได้แก่ คนดี ความดี การแบ่งปัน การอาศัยไหว้วาน การช่วยเหลือเกื้อกูล และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๓. จิตสาธารณะระดับสังคม ได้แก่ ความร่วมมือร่วมใจ สามัคคี การมีส่วนร่วมทางสังคม งานบุญงานประเพณี และปฏิบัติตามโครงการพัฒนาต่าง ๆ

จิตสาธารณะมีหลายระดับ โดยเริ่มที่ระดับแคบใกล้ตัวเรามากที่สุด คือ จิตสาธารณะระดับครอบครัว และเมื่อมองกว้างออกไปจะเป็นจิตสาธารณะระดับชุมชนและระดับกว้างที่สุดจะเป็นจิตสาธารณะระดับสังคม ซึ่งจะมองกว้างถึงระดับประเทศและระดับนานาชาติได้

คำสั่ง

๑. ผู้เรียนนำข้อความในช่อง ☐ ไปเติมลงหน้าข้อที่มีความหมายสอดคล้องกัน

_____๑.๑ วิเชียรทำงานด้วยความรับผิดชอบในหน้าที่และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา

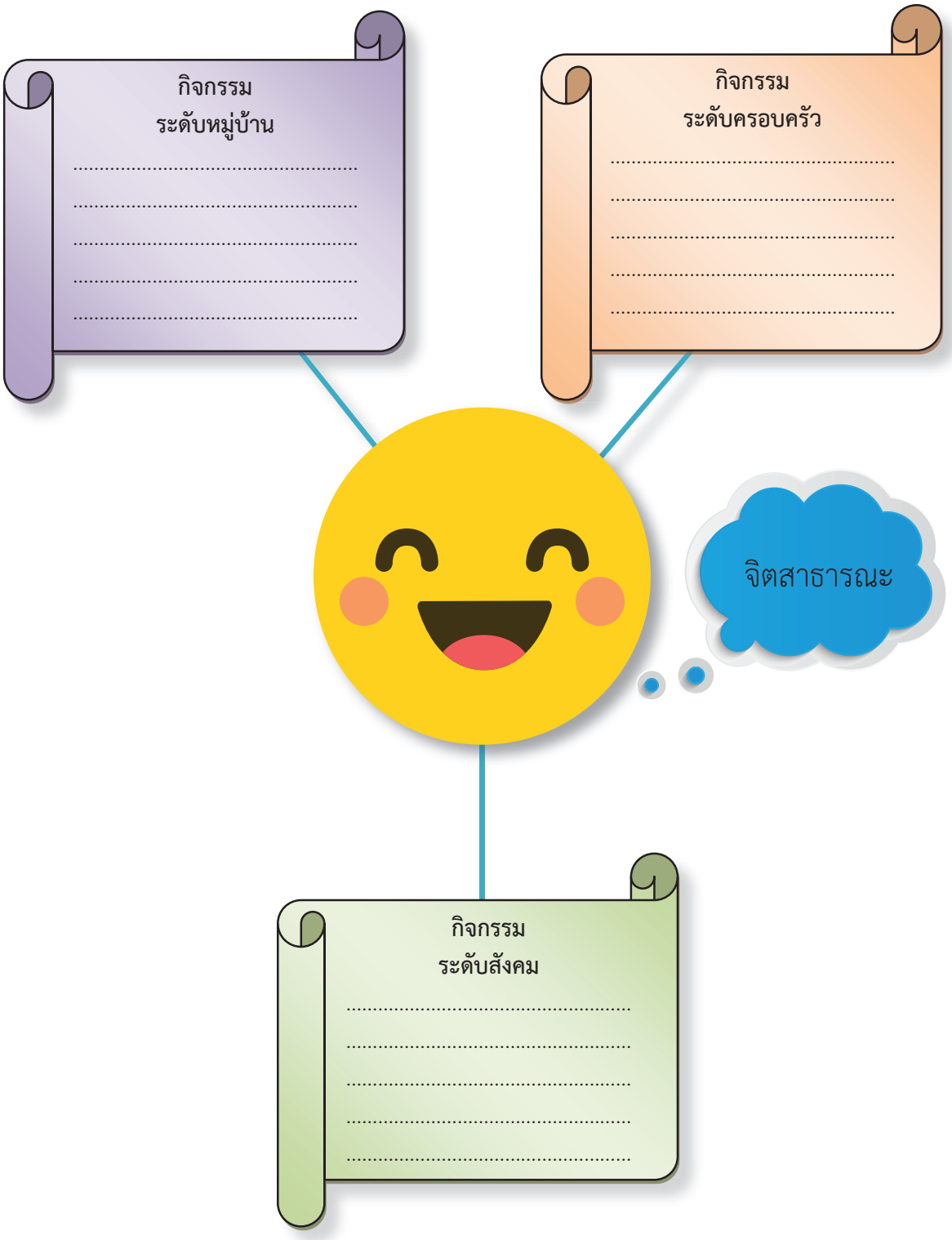
_____๑.๒ นิยมไปเชิญลุงมีมาสอนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในท้องถิ่น

_____๑.๓ ชาติชายดำรงชีวิตตามหลักธรรมคำสอน เชื่อทุกอย่างด้วยเหตุและผล

_____๑.๔ มณฑา เป็นหัวหน้าที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของลูกน้องยึดมติของเสียงส่วนใหญ่ในการทำงาน

_____๑.๕ ผู้บริหารที่ดีต้องทำทุกอย่างบนความถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

๒. ผู้เรียนระบุกิจกรรมของจิตสาธารณะ ที่สามารถทำได้ในทุกระดับตามบริบทและภูมิสังคมที่แตกต่างกัน

หน่วยที่ ๕
ใบกิจกรรมที่ ๕.๒

ชื่อหน่วย	**จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ**	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการได้

๒. ยกตัวอย่างบุคคลที่ทำคุณประโยชน์ต่อแผ่นดินได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ

จริยศึกษา คือ การศึกษาที่จัดเพื่อสร้างคุณลักษณะของพลเมืองให้มีคุณธรรม บุคลิกลักษณะอุปนิสัย และพฤติกรรมให้เป็นคนดีมีศีลธรรมตามความต้องการและจำเป็นของประเทศชาติ

คุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการและมีความจำเป็นต้องปลูกฝังให้ถึงความพร้อมในสถานการณ์ปัจจุบัน มีดังนี้

๑. มีระเบียบวินัย

๒. มีความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม

๓. ขยัน ประหยัดและยึดมั่นในสัมมาชีพ

๔. สำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

๕. รู้จักคิดริเริ่ม วิจารณ์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

๖. รักและเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๗. มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

๘. รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ

๙. มีความภาคภูมิใจ รู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ

๑๐. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญและสามัคคีกัน

ส่วนคำว่า จริยธรรม มาจาก ๒ คำ คือ จริยะ + ธรรม ซึ่งแปลตามศัพท์ คือ จริยะ แปลว่า ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ธรรม แปลว่า คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักปฏิบัติในทางศาสนา ความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ เมื่อนำเอาคำว่า จริยะ มาต่อกับคำว่า ธรรม เป็น จริยธรรม แปลเอาความหมายว่า กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติหรือหลักความจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติ

คำสอนของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า ธรรม นั้น แบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ประเภทที่ควรบำเพ็ญ ควรนำมาปฏิบัติให้เกิดขึ้นในตน เพื่อปรับปรุงตนให้เป็นคนดี เรียกว่า กุศลธรรม

๒. ประเภทที่ควรละเว้น ไม่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติ เพราะเป็นธรรมที่ทำให้เป็นสิ่งไม่ดี เรียกว่า อกุศลธรรม

๓. ประเภทที่จัดเป็นกุศลหรืออกุศลไม่ได้ เป็นสิ่งที่ควรศึกษาให้รู้ไว้ ไม่ใช่สิ่งที่ต้องละเว้นหรือต้องบำเพ็ญ เรียกว่า อัพยากตธรรม

ธรรมที่เป็นกุศลนั้น เป็นสิ่งที่ให้คุณอย่างเดียว สามารถนำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลดีแก่ผู้ปฏิบัติตามสมควรแก่การปฏิบัติ กุศลธรรมบางข้อสามารถนำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลดีในทุกกรณี เช่น สติสัมปชัญญะ เป็นต้น ส่วนอกุศลธรรมนั้น เป็นสิ่งที่ให้โทษอย่างเดียว จึงจัดว่าเป็นสิ่งที่ควรละเว้นไม่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติโดยแท้

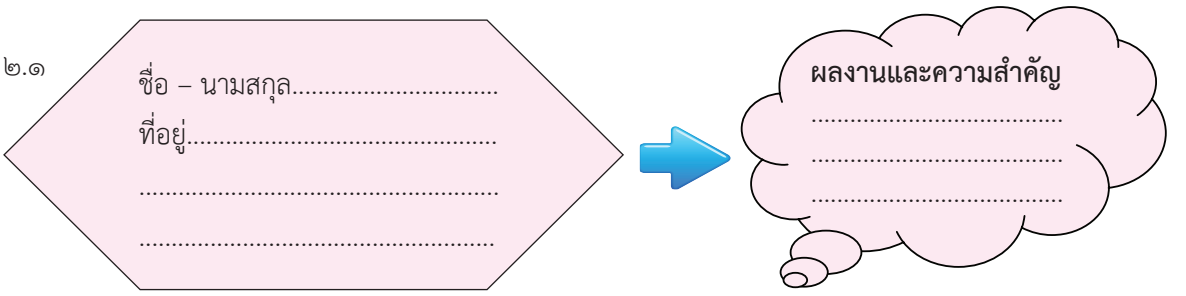
คำสั่ง

๑. ผู้เรียนพิจารณาข้อความด้านซ้ายมือ แล้วเขียนข้อความด้านขวามือให้สอดคล้องกัน

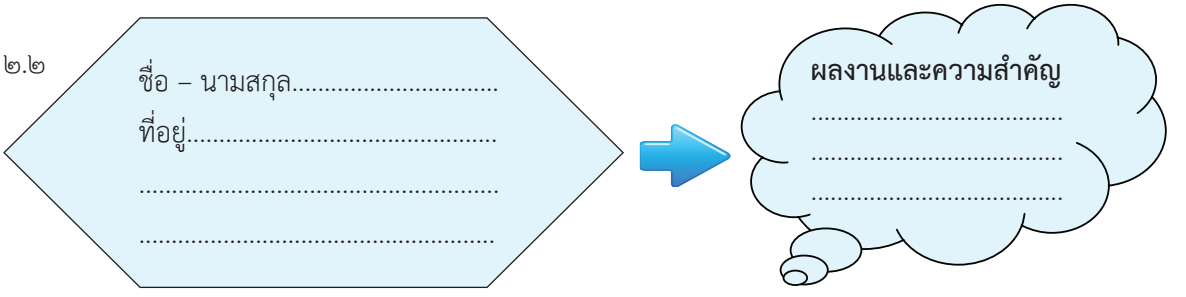
คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ	การปฏิบัติตามคุณลักษณะ
๑.๑ มีระเบียบวินัย (ตัวอย่าง)	สมพรแต่งตัวถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา
๑.๒ ความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม	....
๑.๓ ขยัน ประหยัดและยึดมั่นในสัมมาชีพ	....
๑.๔ รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ	....
๑.๕ มีความเมตตา กตัญญูกตเวทีและความสามัคคี	....

๒. ผู้เรียนค้นหาบุคคลตัวอย่างในชุมชน ที่ทำคุณประโยชน์ให้แผ่นดิน

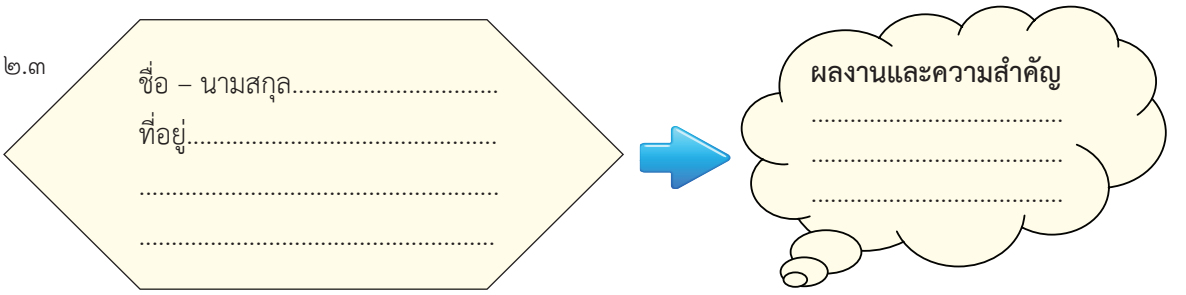
๒.๑

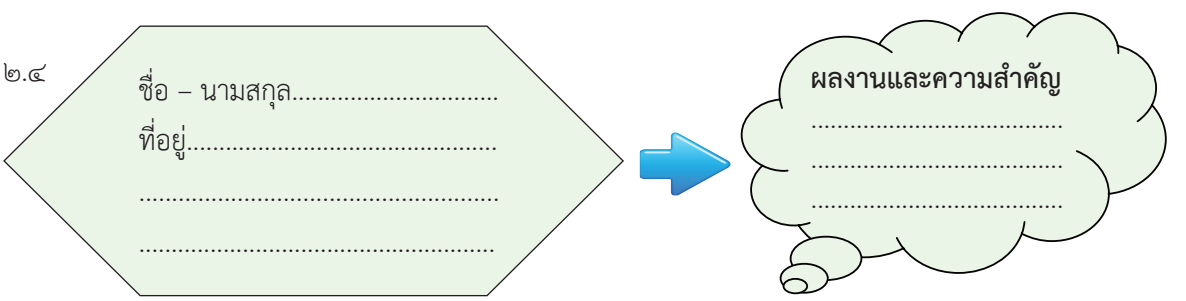
๒.๒

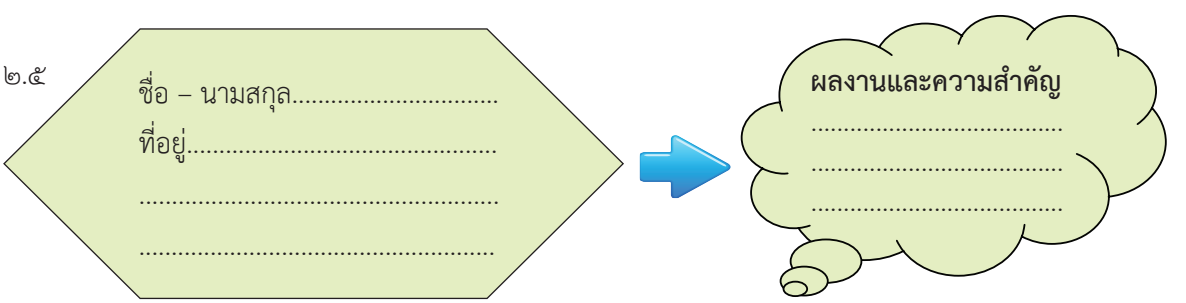
๒.๓

๒.๔

๒.๕

หน่วยที่ ๕
ใบกิจกรรมที่ ๕.๓

ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ทำดีไม่ต้องลังเล	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

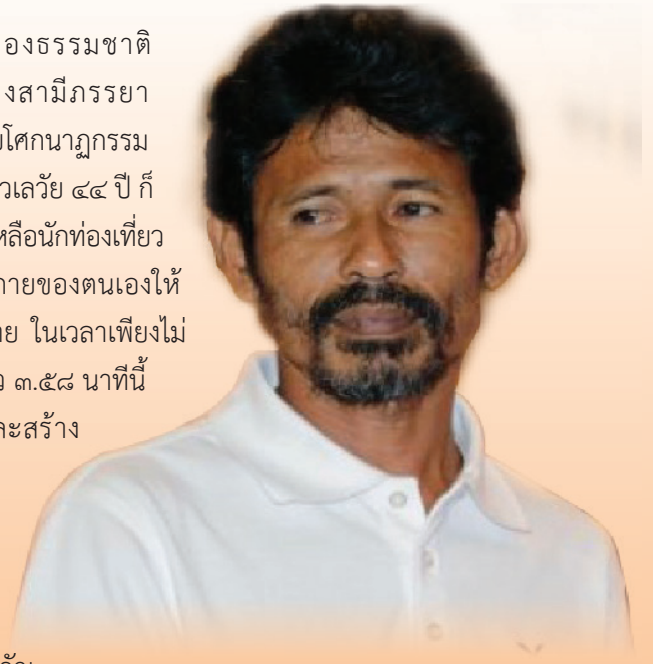
๑. อธิบายการทำงานด้านจิตอาสาได้

๒. วิเคราะห์การเป็นจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคมได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ทำดีไม่ต้องลังเล” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ทำดีไม่ต้องลังเล

“ชัช อุบลจินดา”
ทำดีไม่ต้องลังเล

ความหลงใหลในความงามของธรรมชาติริมแม่น้ำกระบี่ในจังหวัดกระบี่ของสองสามีภรรยาชาวนอร์เวย์และชาวจีนคู่นี้ เกือบจมลงด้วยโศกนาฏกรรมในนาทีความเป็นตายนั้น ชัช อุบลจินดา ชาวเลวัย ๔๔ ปี ก็ปรากฏตัวขึ้น ชัชพยายามทุกอย่างเพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยวโชคร้ายสองคนนี้ แม้กระทั่งยอมเอาร่างกายของตนเองให้ทั้งสองคนเหยียบเพื่อให้รอดพ้นจากอันตราย ในเวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมงหลังจากนั้น คลิปวีดีโอที่มีความยาว ๓.๕๘ นาทีนี้ได้กลายเป็นภาพเหตุการณ์ที่ถูกส่งต่อและสร้างกระแสความชื่นชมและแรงบันดาลใจอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในสังคมไทย ในเวลาเพียงชั่วข้ามคืน ชัช อุบลจินดา ช่างรับเหมาตอกเสาเข็มที่แทบไม่มีใครรู้จัก ได้กลายเป็นวีรบุรุษ ที่ได้รับการกล่าวขวัญทั้งไทยและต่างประเทศ ไม่เฉพาะวีรกรรมเฉพาะหน้าเท่านั้นที่ทำให้ชัชกลายเป็นฮีโร่ แต่ความถ่อมตัว

และการแสดงน้ำใจช่วยเหลือผู้เดือดร้อนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ทำให้ชัชกลายเป็นแรงบันดาลใจและสร้างความหวังให้คนในสังคมที่กำลังโหยหาคนที่พร้อมจะเสียสละเพื่อคนอื่น สถานการณ์มักเปลี่ยนชีวิตของคนเสมอ แต่ชัชก็ยังยืนยันที่จะเป็นชัชคนเดิม รางวัล ชื่อเสียงและเสียงชื่นชมไม่ได้ทำให้ชีวิตของการออกหาปลาและรับตอกเสาเข็มเปลี่ยนแม้แต่น้อย เพราะนี่คือวิถีชีวิตของเขามาตั้งแต่เด็ก และเมื่อสื่อมวลชนสอบถามเขาเรื่องนี้ ชัชย้ำเสมอว่า เขายังคงเป็นชัชคนเดิม ถ้าจะมีความเปลี่ยนแปลงบ้าง ก็คือถนนลาดยาง และเสาไฟฟ้าถาวรพร้อมมิเตอร์ไฟฟ้าที่ถูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเนรมิตให้เกิดขึ้นชั่วข้ามคืนให้ชุมชนเล็ก ๆ ของชัชและญาติ ๆ ย่านถนนคูเมือง ตำบลปากน้ำ เมืองกระบี่ หลังจากความฮือฮาและเสียงชื่นชมเริ่มสงบลง ชัชก็ได้กลับมาใช้ชีวิตปกติกับครอบครัวอีกครั้ง “ผมไม่คิดเหิมเกริมครับ” เป็นคำตอบของชัชเมื่อถูกถามในรายการโทรทัศน์ว่าชีวิตของเขาจะเปลี่ยนหรือไม่เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ที่มา : หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันพุธที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑. ชัช อุบลจินดา ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยวิธีใด

---

๒. ไม่เฉพาะวีรกรรมที่ช่วยชาวต่างชาติเท่านั้นที่ทำให้เขากลายเป็นฮีโร่ แต่มีสิ่งหนึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้คนในสังคมได้ชื่นชมเขา เพราะอะไร

---

๓. การช่วยเหลือนักท่องเที่ยวต่างถิ่นหรือต่างชาติ มีอะไรบ้างที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นการกระทำที่เป็นจิตอาสาที่เสียสละเพื่อส่วนรวมได้

---

๔. “ผมไม่คิดจะเหิมเกริมครับ” เป็นคำพูดของชัชที่ให้สัมภาษณ์ออกในรายการโทรทัศน์ ผู้เรียนจงอธิบายความหมายของคำพูดนี้

---

๕. ผู้เรียนคิดว่าสังคมไทย มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องมีคนแบบชัช อุบลจินดา เพราะเหตุใด

หน่วยที่ ๕
ใบกิจกรรมที่ ๕.๔

ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	วีรบุรุษบนท้องถนน	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การทำงานด้านจิตอาสาได้

๒. บอกการมีส่วนร่วมขององค์กรที่ทำเพื่อสังคมได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “วีรบุรุษบนท้องถนน” ศึกษาและวิเคราะห์ แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

วีรบุรุษบนท้องถนน

ภาพเด็กหนุ่มในชุด รด.กุลีกุจอ ขับรถมอเตอร์ไซค์คู่กายนำรถพยาบาลฝ่าวงล้อมรถติดเป็นแพยาว ซอกแซกซ้ายขวาและทำสัญญาณขอทาง ที่ถูกแชร์ผ่านภาพถ่าย ครั้งแล้วครั้งเล่า คือที่มาของการสืบหา วีรบุรุษในชุด รด.

ปริญ เทอดเกียรติกุล หนุ่มน้อยวัย ๑๘ ปี เล่าว่า หลังเลิกเรียน รด. ได้ขับรถออกมากับกลุ่มเพื่อนจากกองพลทหารราบที่ ๑๑ ค่ายสมเด็จพระนั่งเกล้า ในตำบลบางตีนเป็ด อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา พบเห็นรถพยาบาล ที่เปิดสัญญาณขอทางมาตามถนนสาย ๓๐๔ แต่ต้องมาติดขัดอยู่กับความแออัดของรถยนต์จำนวนมาก ที่รอสัญญาณไฟเพื่อเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนศุขประยูร บริเวณสี่แยกคอมเพล็กซ์ มุ่งหน้าเข้าสู่ตัวจังหวัดฉะเชิงเทรา

สัญญาณขอทางที่แจ้งให้ทุกคนรู้ว่า ในรถพยาบาลคันนั้นมีคน “เจ็บหนัก” ต้องรีบเดินทางไปให้ถึงความช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด แต่กลับไม่มีรถคันไหนขยับให้ทาง

ปริญ หรือ “น้องออย” ตัดสินใจขับขี่รถมอเตอร์ไซค์ของเขาเปิดช่องให้รถพยาบาล ด้วยตระหนักถึงชีวิตที่อยู่ในภาวะวิกฤต แม้ในเวลานั้น เขายังไม่อาจจะล่วงรู้ด้วยซ้ำว่า ผู้บาดเจ็บรายนั้นถูกงูกัดต้องนำส่งโรงพยาบาลโดยด่วนที่สุด

โรงพยาบาลพุทธโสธร (รพ. เมืองฉะเชิงเทรา) คือจุดหมายที่ปริญ นำพารถพยาบาลมาถึงในเวลาอันรวดเร็วทันกาล

แม้ปริญ จะเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ในเวลาต่อมาผ่านการแชร์ภาพในโลกออนไลน์ และออกรายการโทรทัศน์อีกหลายช่อง หากแต่ก่อนหน้านั้น กิจวัตรของเขาหลายครั้งได้อุทิศเพื่อส่วนรวมอย่างเงียบๆ เช่น ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทุกครั้งที่พบเห็นซึ่งมักตามมาด้วยการโทรศัพท์ประสานงาน และขับรถนำสู่โรงพยาบาล

มีประกาศเชิดชูเกียรติจากจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โรงพยาบาลบางคล้า สถานีตำรวจภูธรเมืองฉะเชิงเทรา กองพลทหารราบที่ ๑๑ มอบให้ปริญ เหล่านี้แม้เป็นเพียงวัตถุ แต่นามธรรมอันแฝงฝังก็จะเป็นหนึ่งในเครื่องย้ำเตือนถึงความดีงาม ระหว่างออกเดินทางสู่ปลายฝันที่สำนักกฎหมาย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

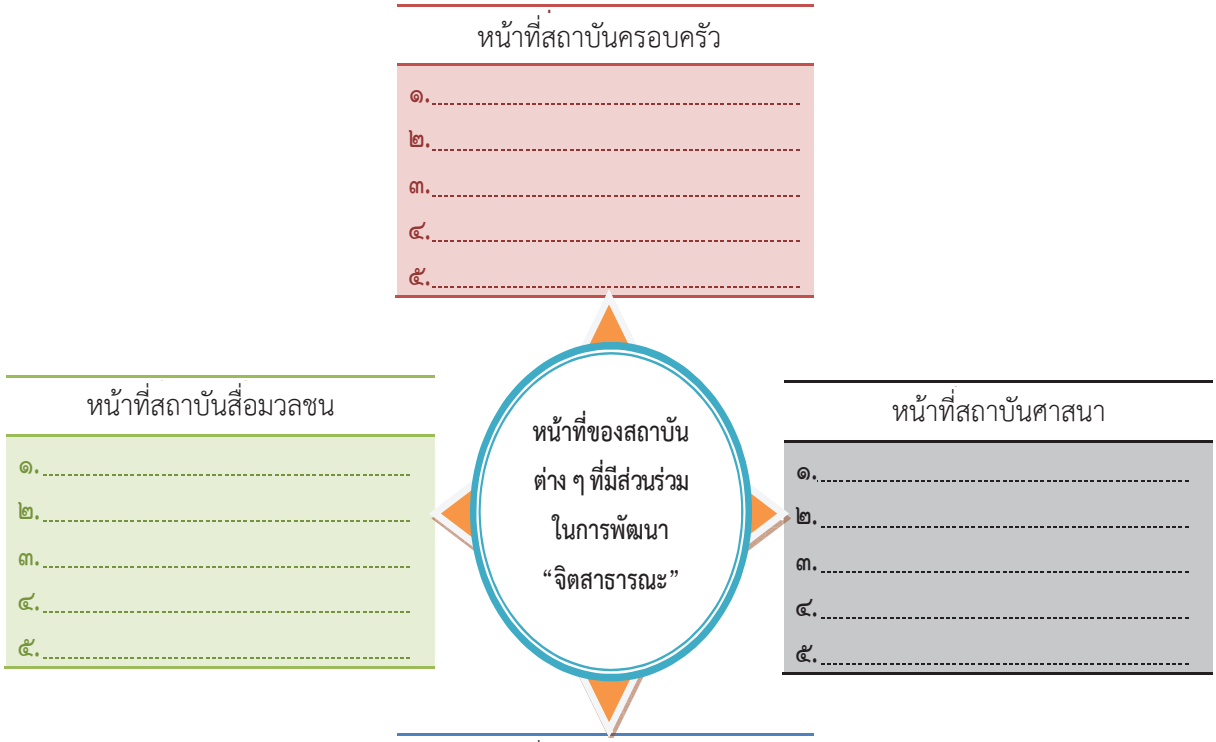
“สังคมไทยยังขาดคนกล้าที่จะตัดสินใจ หรือกล้าที่จะยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือผู้อื่น หากไม่จำเป็น หรืออาจเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา ผมจึงอยากเชิญชวนให้ผู้คนในสังคมได้หันมาช่วยกันทำความดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่เพิกเฉยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อเห็นคนอื่นตกทุกข์ได้ยาก” คือความปรารถนาของปริญที่ฝากถึงทุก ๆ คนในสังคม

ที่มา : หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันพุธที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘

คำสั่ง ๑. ผู้เรียนเขียนเรื่องเล่าที่ตนเองได้เคยปฏิบัติหรือพบเห็นการกระทำของคนอื่นที่ได้ทำงานแบบจิตสาธารณะมาอย่างละเอียด

เรื่อง.....

๒. ผู้เรียนบอกถึงหน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตสาธารณะ

หน่วยที่ ๕
ใบกิจกรรมที่ ๕.๕

ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	พลังความดีเริ่มที่ตัวเรา	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะได้

๒. บอกแนวทางแก้ไขเพื่อลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “จะหยุดกันได้หรือยัง” และ “คนเก่ง กับ คนดี” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

เรื่องที่ ๑	“จะหยุดกันได้หรือยัง

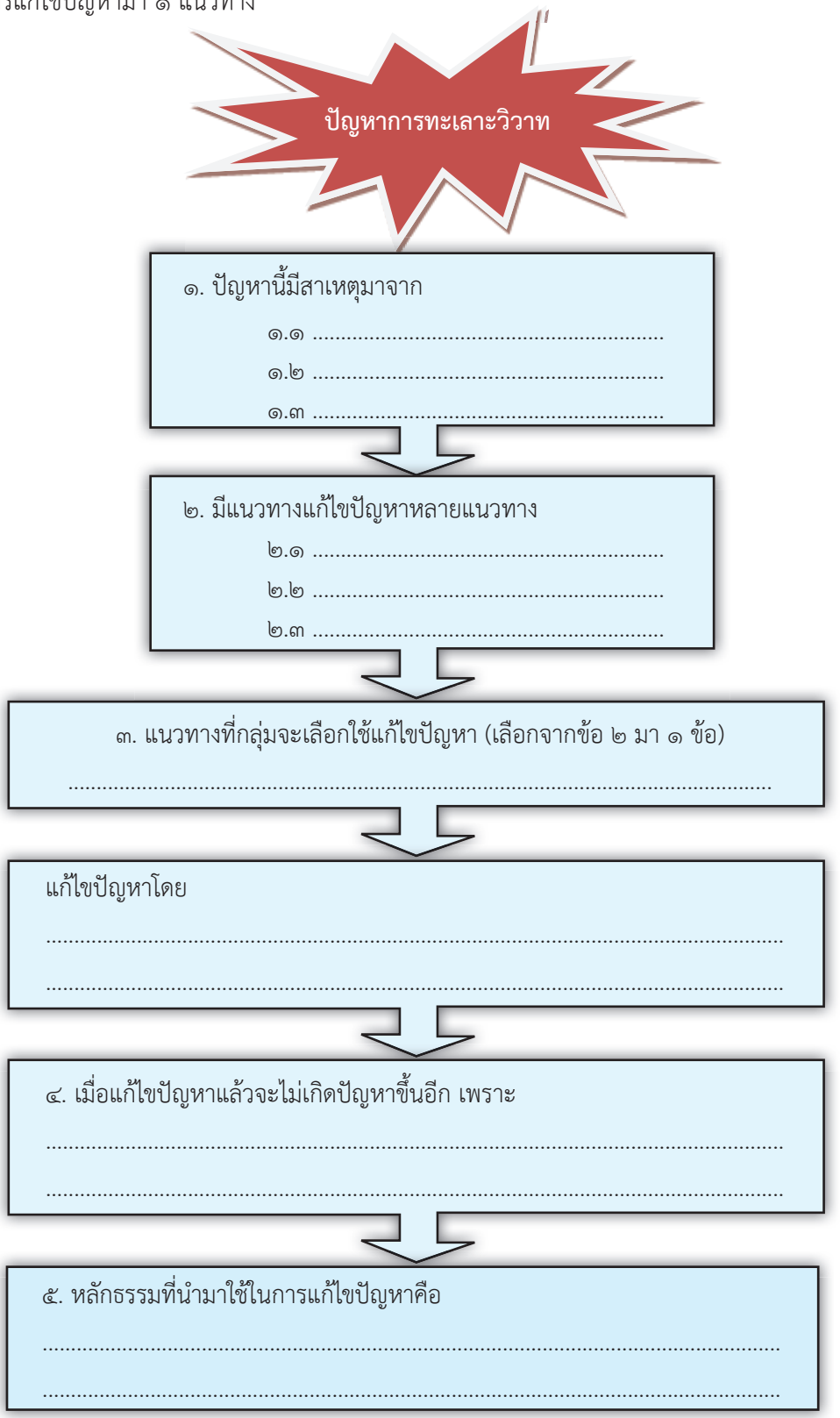
พฤติกรรมยกพวกตีกันของกลุ่มนักเรียนอาชีวะเป็นปัญหาที่หมักหมมมานาน จากความเชื่อในเรื่องศักดิ์ศรีสถาบัน การสร้างความยอมรับในกลุ่มวัยที่คึกคะนอง ที่นับวันจะมีความรุนแรงจากที่ชกต่อยไม้ที เหล็กฟุต สนับมือ มาเป็นเหล็กขูดชาฟท์ มีด ดาบ ปืนปากกา ระเบิดขวด มาถึงปืนจริงที่นับวันจะหาซื้อในอินเตอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น จึงเกิดเหตุการณ์รุนแรงท้าทายอำนาจรัฐจากกลุ่มนักเรียนนักเลงเหล่านี้ ไล่เรียงไปเร็ว ๆ นี้ ก็เป็นนักเรียนหญิงวัย ๑๗ ปี แผนกช่างยนต์ของวิทยาลัยช่างอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งย่านมีนบุรี ถูกอาวุธปืนลูกซองยิงเสียชีวิตขณะซ้อนรถจักรยานยนต์กับเพื่อนย่านรามอินทรา หรือเด็กอาชีวะขี่รถจักรยานยนต์ประกบรถเมล์ก่อนชักปืนยิงมีผู้ได้รับบาดเจ็บถึง ๔ คน ล่าสุด พ่อเด็กนักเรียนอาชีวะปี ๑ ได้โพสต์รูปลูกที่นอนโคม่าร้องเรียนผู้นำประเทศช่วย หลังถูกอาชีวะต่างสถาบันไล่ฟันจนบาดเจ็บสาหัส

ข้อมูลการสืบสวนของตำรวจพบว่า แม้เด็กอาชีวะจะพกอาวุธมีดและปืนเป็นส่วนใหญ่แต่เมื่อต้องเข้าเรียน เด็กกลุ่มนี้จะนำอาวุธมีดปืนซ่อนไว้ตามจุดต่าง ๆ ละแวกใกล้เคียงกับสถาบันอาชีวะก่อนเข้าโรงเรียน ทั้งบริเวณใต้สะพานทางด่วน หรือฝากไว้ตามร้านค้า และตามรถจักรยานยนต์ของเด็กอาชีวะ

นับวันเหตุการณ์อันน่าเศร้าทำนองนี้เกิดขึ้นถี่ และทวีความรุนแรงมากขึ้นจนบทลงโทษที่ผุดออกมาเป็นเพียงเสียงขู่ที่เด็กกลุ่มนี้ไม่ได้ใส่ใจอะไร ลำพังแต่ภาครัฐเพียงฝ่ายเดียวจะมาแก้ไขปัญหาให้สำเร็จในชั่วพริบตาคงไม่ง่าย ครั้นจะเพิ่มบทลงโทษให้รุนแรงขึ้นก็อาจถูกมองและต่อต้านจากสังคมได้ จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายต้องสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เริ่มจากครอบครัว การปลูกฝังค่านิยมนักเรียนตั้งแต่เข้าสถานศึกษา เรื่องคุณธรรมจริยธรรม เป็นตัวของตัวเอง รวมไปถึงบุคลากรในสถาบัน รุ่นพี่ เป็นต้น ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องไม่ปล่อยปละละเลย ร่วมแรงร่วมใจสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้สถาบันอาชีวะไม่ได้น่ากลัวในสายตาของผู้ปกครองและบุคคลภายนอก ตรงเป้าหมายของรัฐบาลที่ผลักดันให้เยาวชนมาเรียนในสายอาชีพกันมากขึ้น

คำสั่ง

๑. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มแล้วระดมสมองหาสาเหตุของการเกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท พร้อมบอกแนวทางที่ต้องการแก้ไขปัญหามา ๑ แนวทาง

เรื่องที่ ๒	“คนเก่ง กับ คนดี”

“คน” ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีค่ามากที่สุดสำหรับองค์กร การที่องค์กรจะเคลื่อนไปข้างหน้าได้หรือไม่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับ **“คน”** เป็นสำคัญ ดังนั้น หลายองค์กรโดยเฉพาะองค์กรใหญ่ ๆ ที่เห็นความสำคัญต่างก็แย่งกันแสวงหาคนที่มีความสามารถในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปสู่เป้าหมายอันสูงสุดได้ ซึ่งจะเป็นใครไปไม่ได้หากไม่ใช่ **“คนเก่ง”** ยิ่งองค์กรไหนสามารถรวบรวมคนเก่งเข้ามาไว้รวมกันในองค์กรมากเท่าไหร่องค์กรนั้นก็ยิ่งมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากขึ้นเร็วเท่านั้น

แต่ในความเป็นจริงแล้ว การที่องค์กรมีแต่คนเก่งก็ไม่ได้หมายความว่าจะทำให้บริษัทอยู่รอดปลอดภัยไปจนตลอดรอดฝั่ง ถ้าคนเก่งเหล่านั้นใช้ความเก่งในทางที่ผิด เช่น การคอร์รัปชัน การยักยอกทรัพย์สินของบริษัท การหลอกลวงผู้บริโภค การไม่ซื่อสัตย์ต่อลูกค้า การเอาเปรียบคู่ค้าในทางที่ไม่ถูกไม่ควร ฯลฯ ก็สามารถทำให้บริษัทเสียหายได้เช่นกัน เพราะหากมีแต่คนเก่งแต่ทำตัวไม่ดี ก็ไม่มีใครอยากจะเข้ามาคบค้าสมาคมด้วย หรือไม่อยากเข้ามาซื้อสินค้าและใช้บริการกับบริษัทนั้น ที่สุดแล้วบริษัทนั้นก็ไปไม่รอด

ดังนั้น **“คนเก่ง”** จึงไม่ใช่เป็นคำตอบที่ดีที่สุดสำหรับองค์กรในปัจจุบันอีกต่อไปแล้ว หากแต่ต้องเป็น **“คนดี”** ด้วย คือทั้ง **“เก่งและดี”** จึงถือเป็น **“สุดยอดคน”** ที่หลายองค์กรต้องการครอบครอง เพราะนอกเหนือจากความเก่ง คนดีจะมีจิตสำนึกความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมากกว่าคนปกติทั่วไป ทำให้เขามีความซื่อสัตย์ ไม่คอร์รัปชัน ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ เอาเปรียบคู่ค้า ไม่คดโกงลูกค้า ไม่หลอกลวงผู้บริโภคและไม่ยักยอกทรัพย์สินของบริษัท ฯลฯ อันเป็นการสร้างชื่อเสียงให้องค์กร ส่งผลให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ชื่นชมและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะคนในชุมชนและคนที่จะมาคบค้าสมาคมด้วย

ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเร็ว ๆ นี้ กรณีที่ นางสาวสมศรี ใจหาญ ผู้จัดการร้านเซเว่นอีเลฟเว่น จังหวัดชลบุรี พบเงินสด ๙.๘ หมื่นบาท ในร้านแล้วนำไปแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธรหนองขาม จังหวัดชลบุรี ทันที เพื่อเตรียมส่งคืนให้กับเจ้าของเงินต่อไป ไม่ยักยอกเงินไว้แม้แต่บาทเดียว กลายเป็นบุคคลตัวอย่างที่น่ายกย่องในชั่วข้ามคืน ถือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนเป็นจำนวนมาก เพราะการเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ที่บริษัทได้ร่วมบ่มเพาะมาอย่างต่อเนื่องถึง ๘ ปี ได้ส่งผลให้บริษัทพลอยมีชื่อเสียงตามไปด้วย

ไม่เพียงแค่เฉพาะเหตุการณ์นี้เท่านั้นที่คนดีสร้างชื่อเสียงให้องค์กรยังมีตัวอย่างอีกมากมายที่คนดีเหล่านี้ได้ช่วยสร้างชื่อเสียงและส่งผลทางธุรกิจ ทำให้หลายบริษัทเติบโตและอยู่ร่วมกับสังคมและชุมชนได้อย่างผาสุก

ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่วันนี้มีหลายองค์กรได้เห็นความสำคัญในการส่งเสริมบุคลากรให้เป็นคนดีด้วยการรวมพลังกันต่อต้านคอร์รัปชัน ซึ่งเวลาพูดถึงก็มักจะนึกถึงแต่หน่วยงานภาครัฐก่อนเสมอ ซึ่งไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น และถ้าจะให้ดีควรขยายผลไปที่ภาคเอกชนให้ร่วมกันส่งเสริมให้คนในองค์กรของตนเองเป็นคนดีมีความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่ไปกับการเป็นคนเก่ง ก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ

ที่มา : บัญญัติ คำนูณวัฒน์

๒. ผู้เรียนเติมคำต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

คนเก่ง กับ คนดี ใครที่ทำให้สถานศึกษาอยู่รอด	
ลักษณะของคนเก่งในสถานศึกษา	**ลักษณะของคนดีในสถานศึกษา**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ถ้าเป็นคนเก่งและคนดีจะเกิดอะไรขึ้นในสถานศึกษา

๑. .....

๒. .....

๓. .....

๔. .....

๕. .....

หน่วยที่ ๕
ใบกิจกรรมที่ ๕.๖

ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	อาชีวะสร้างชาติ	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การทำงานด้านจิตอาสาได้

๒. ประยุกต์ใช้จิตอาสา เพื่อพัฒนาสังคมได้

คำชี้แจง

ผู้เรียนอ่านเรื่อง “อาชีวะสร้างชาติ” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถาม ข้อ ๑ ส่วนความรู้จากบทสนทนา “จิตอาสาของลูก” ให้นำไปตอบในข้อ ๒

อาชีวะสร้างชาติ

๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ เมื่อเวลา ๐๙.๑๕ น. ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีการจัดกิจกรรมสัมมนาตามโครงการจิตอาสาเพื่อสังคม พร้อมกับการบรรยายพิเศษเรื่อง “พลังเยาวชนจิตอาสา สร้างสังคมไทยโปร่งใส” โดยศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ กรรมการ ป.ป.ช. กล่าวว่า ปัญหาการทุจริตเป็นปัญหาสำคัญ ป.ป.ช. เล็งเห็นถึงการศึกษาที่จะพัฒนาส่งเสริมเยาวชน และสร้างเสริมวัฒนธรรมสุจริตกับทุกภาคส่วนสังคม เพื่อให้เกิดแนวร่วมเครือข่ายการป้องกันการทุจริต พร้อมกับกล่าวว่าพลังสำคัญที่สุดในการสร้างประเทศคือพลังของเยาวชน ตัวอย่างของประเทศจีนนั้น พลังของเยาวชนจากสายเรียนอาชีวะเป็นพลังที่ทำให้ทุกอย่างขับเคลื่อนไปได้ซึ่งประเทศเรากำลังขาดบุคลากรส่วนนี้มาก แต่ประเทศไทยกลับมุ่งไปทางด้านปริญญาจำนวนมาก บางคนจบมาทำอะไรไม่เป็น นอกจากนั้น คนที่จะเรียนสูง ๆ ต่อไปต้องมีพื้นฐานด้านการทำงาน พร้อมกับการฝึกฝนด้านวิชาการ เพราะสิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือการขาดคนที่รู้ทักษะในการทำงาน (Skill labour) แต่ละอาชีพก็ล้วนแต่ต้องการคนที่มีทักษะ เรียนรู้การทำงานด้วยตนเอง พร้อมกับหนึ่งสมองสองมือ ในประเทศสิงคโปร์ไม่ได้เน้นสร้างคนในระดับปริญญา แต่กลับเน้นสร้างคนระดับอาชีวศึกษามากที่สุด แล้วค่อยไปต่อยอดในด้านต่าง ๆ และผู้คนที่จบในสายอาชีพยังมีรายได้มากที่สุดด้วย เพราะมีความสามารถและควบคุมการทำงานได้

“อาชีวะทั้งนั้นที่เป็นผู้กำหนดชะตากรรมของประเทศชาติ” ศาสตราจารย์พิเศษวิชากล่าว

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา กล่าวด้วยว่า ความเจริญทางวัตถุไม่สำคัญเท่าพลังทางจิตที่มีความสำคัญมาก การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ทอดทิ้งในยามทุกข์ยากนั้นเป็นเรื่องดี ระบบอาชีวะก็ไม่ได้รังเกียจการช่วยเหลือพรรคพวก แต่คงไม่ใช่ช่วยเหลือพวกพ้องเพื่อไปตีกัน ถ้าจะช่วยเหลือก็ช่วยเหลือจิตอาสาเพื่อช่วยสังคม ลงไปในพื้นที่ แสดงให้ชุมชนเห็นว่าคนอาชีวะทั้งหลายนั้นสามารถสร้างประโยชน์แก่ชุมชน ว่ามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ

ดังนั้น สถานศึกษาหรืออาชีวะต้องเข้าไปสัมผัสกับชุมชน เพื่อทำให้ชุมชนนั้นรู้สึกว่าต้องพึ่งพาอาศัย เห็นว่าพวกเขามีประโยชน์ เช่น สายไฟในหมู่บ้านที่ชำรุดจะช่วยซ่อมได้อย่างไร ท่อน้ำประปารั่วจะช่วยแก้ไขได้อย่างไร ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้จะนำมาซึ่งความรัก ความสามัคคี และจะนำมาซึ่งการสนับสนุนโดยหน่วยงานหรือสถาบันที่มีกำลังพร้อม น้ำใจต่าง ๆ จะหลั่งไหลมา แต่นั่นก็ต้องเริ่มต้นที่พลังศรัทธาของพวกเราอาชีวะก่อน แล้วจะรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า เมื่อได้ทำประโยชน์ให้กับชุมชน

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา กล่าวว่า สังคมของฝรั่งมีเรื่องจิตอาสาเป็นปกติในชุมชน คนที่ครอบครัวมีปัญหาก็สามารถเยียวยาด้วยวิธีจิตอาสา เพราะจะทำให้เห็นว่าโลกนี้ยังมีคนที่ทุกข์ยากกว่าเราอีกมากมาย ฝรั่งมีครูข้างถนนเยอะมาก เพราะคนเราไม่ใช่จะเท่าเทียมกันทั้งหมด ยังมีคนอดมื้อกินมื้ออยู่มาก คนที่ทุกข์ทรมานในโลกนี้มีมหาศาล ลืมตามายังไม่รู้เลยว่าจะเอาอะไรกิน โดยเฉพาะในแอฟริกา แล้วยังต้องระวังตัวมากด้วยว่าจะถูกจับไปฝึกอาวุธ เพราะฉะนั้นความรู้สึกที่ว่าเราเป็นคนพร้อมสมบูรณ์ มีทัศนคติในเชิงบวก ต้องปลดปล่อยพลังตรงนี้ให้กับสังคม พลังเชิงบวกจะทำให้สังคมเราดีขึ้น ไม่มีอะไรที่จะแพ้พลังจิตที่กล้าหาญ และ Service mind เป็นสุดยอดของจิตวิญญาณของมนุษย์

ที่มา : หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘

คำสั่ง

๑. ผู้เรียนบันทึกความดีจิตอาสาของตนเองที่ทำในสถานศึกษาและครอบครัวลงในใบรับฝากของธนาคาร “ความดีจิตอาสา” ลงในตารางที่กำหนดให้

ธนาคารความดีจิตอาสาในสถานศึกษา
ใบนำฝาก

ชื่อผู้ฝาก.....
ระดับชั้น.....**แผนก**.....

กิจกรรม “จิตอาสา”	สถานที่ทำกิจกรรม	ผลที่ได้รับ
(ตัวอย่าง) ๑. ปลูกต้นไม้	วิทยาลัยซื่อตรงพาณิชยการ (๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙)	สถานศึกษาร่มรื่น สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน
๒.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
๓.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

กิจกรรม “จิตอาสา”	สถานที่ทำกิจกรรม	ผลที่ได้รับ
๔.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
๕.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
๖.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
๗.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
๘.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
๙.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
๑๐.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ลงชื่อนายธนาคาร.....**ครูที่ปรึกษา**

ดอกเบี้ยที่ได้รับ.....**คะแนน**

** หมายเหตุ **

๑. ครูจัดทำใบรับฝากวางไว้ที่มุมห้องเรียน

๒. ทำกล่องรับฝากวางไว้

๓. ตั้งกรรมการเพื่อเก็บข้อมูล (เปิดกล่องอ่านใบรับฝากทุก ๑ เดือน)

บทสนทนา “จิตอาสาของลูก”

วันเสาร์นี้พ่อจะพาแม่ไปแจกเสื้อผ้าเด็กแถวสลัม
อย่าลืมไปถ่ายรูปให้พ่อด้วย จะได้เอาลงหนังสือพิมพ์
เพื่อพ่อจะได้รับเลือกเข้ามาอีกสมัย

พ่อ

พ่อครับ เสื้อผ้าพวกนี้ พ่อค้าแถวตลาดนัดเอามาให้ฟรี
ทำไมไม่ให้เขาเข้ามาร่วมแจก

ลูก

ลูกรู้ไหมว่าพ่อคุมหมดทั้งตลาด อยากได้อะไร
พวกเขาต้องเอามาให้ลูกอยากได้อะไรบอกพ่อมานะ
ขนมาให้ทั้งตลาดยังทำได้เลย

พ่อ

ครูสอนผมว่า “จิตอาสา” จะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมและทำด้วยความสุข
ระเบิดออกมาจากข้างใน ข้อสำคัญต้องไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ จากใคร
ที่พ่อแจกของนี่ มันเป็นการเบียดเบียนคนอื่นนะพ่อ

ลูก

แกโง่เหมือนใครนะ ความซื่อสัตย์สุจริต
มันเป็นคำพูดที่พูดได้สวยหรู แต่ทำยากมาก

พ่อ

แต่ผมจะเป็นคนรุ่นใหม่ที่ทำงานด้วยความถูกต้องและซื่อสัตย์สุจริต
เห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน ครูบอกว่า คลื่นลูกใหม่ต้องมีความรู้คู่คุณธรรม
ผู้ใหญ่ที่ทุจริต คิดมิชอบต่อแผ่นดิน ก็ปล่อยให้กรรมลงโทษเขาและปล่อยให้เขาตายไป
เพราะเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ผู้ใหญ่ในวันนี้ก็คือผีในวันหน้า

ลูก

พ่อ

๒. วิเคราะห์บทสนทนาระหว่างพ่อกับลูกแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๒.๑ ผู้เรียนมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับบทสนทนาระหว่างพ่อกับลูก

๒.๒ ถ้าผู้ใหญ่ในบ้านเมืองมีความคิดเช่นเดียวกับพ่อในบทสนทนานี้ จะเกิดอะไรขึ้นกับประเทศชาติ

๒.๓ ถ้าผู้เรียนเป็นพ่อค้าจะยอมนำสิ่งของมาให้คนอื่น เพื่อแลกกับผลประโยชน์หรือไม่ เพราะเหตุใด

๒.๔ ผู้เรียนคิดว่าความคิดเห็นของลูกชายถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๕ การเรียนการสอนที่เน้น “ความรู้คู่คุณธรรม” ผู้เรียนคิดว่า มีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

หน่วยที่ ๖

ชื่อหน่วย	โครงการพัฒนาสร้างคุณค่าในแผ่นดิน	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

การจัดทำโครงการคุณธรรมกับการป้องกันการทุจริตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตระหนักในการปฏิบัติตนรู้จักกระบวนการคิดค้นเป็นระบบ มีขั้นตอน มีการวางแผนที่ชัดเจน สร้างความรับผิดชอบ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กร พัฒนาตนเองและก่อเกิดอุปนิสัยที่คงทน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการเรียนรู้จากโครงการได้

๒.๓ เห็นคุณค่าการจัดทำโครงการเพื่อเกิดประโยชน์ต่อสังคมได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ แบบร่างโครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต

ตัวอย่างที่ ๑ “โครงการรถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”

ตัวอย่างที่ ๒ “โครงการออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”

ตัวอย่างที่ ๓ “โครงการประกวดเรียงความ เรื่อง...สืบสานวิถีไทย - โตไปไม่โกง”

ตัวอย่างที่ ๔ “โครงการต้นไม้พูดได้”

ตัวอย่างที่ ๕ “โครงการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต (Zero Tolerance for Corruption)”

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ผู้เรียนชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในทุกองค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน นำกรณีศึกษาต่าง ๆ มาร่วมกันอภิปราย ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ จากคำถามที่หลากหลาย เช่น

๔.๑.๑ การทุจริตคือมะเร็งร้ายใช่หรือไม่

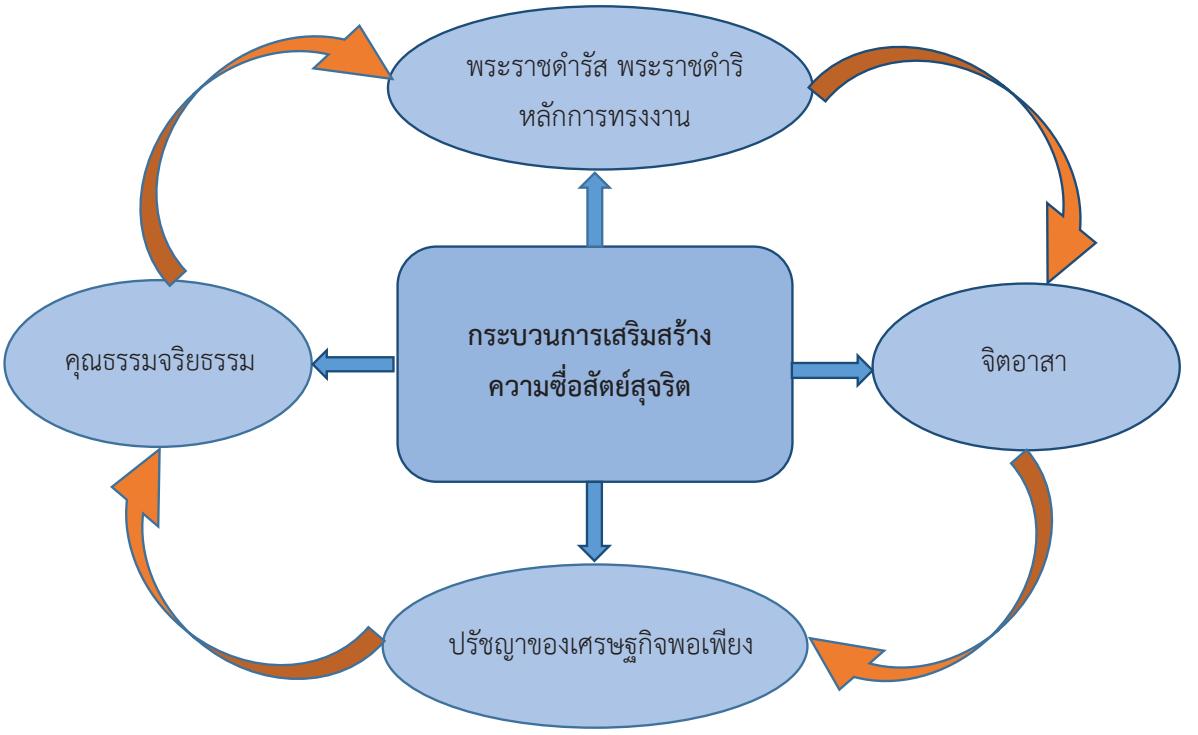
๔.๑.๒ การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อแลกกับเงินส่งผลอย่างไร

๔.๑.๓ การซื้อขายตำแหน่งในวงราชการเกิดผลเสียอย่างไร

๔.๑.๔ นักศึกษาซื้อเกรด...ครูขายเกรด ส่งผลร้ายต่อระบบการศึกษาอย่างไร

๔.๑.๕ นักการเมืองมีการทุจริตเลือกตั้ง ประชาชนขายเสียงเพื่อเงิน เกิดผลเสียต่อประเทศอย่างไร

๔.๒ ครูและผู้เรียนสรุปร่วมกันว่า สิ่งที่จะช่วยแก้วิกฤติในสังคมไทยได้นั้น ทุกคนต้องร่วมแรงร่วมใจกันปลูกจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันให้เกิดกับทุกคน จึงต้องมีกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบโดยจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ดังนี้

๔.๓ ครูนำเสนอสื่อ Power point เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้จัดทำโครงการที่บูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ครูนำเสนอโครงการตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม มีการอภิปรายและหาข้อสรุปร่วมกัน

๔.๔ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละประมาณ ๕ – ๗ คน เพื่อทำโครงการเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ทุกกลุ่มระดมความคิดเห็น และสรุปประเด็นสำคัญ จัดทำเป็นแผนผังความคิด พร้อมนำเสนอในประเด็นต่อไปนี้

๔.๔.๑ ชื่อโครงการ

๔.๔.๒ เหตุผลที่เลือกทำ

๔.๔.๓ วัตถุประสงค์ที่ทำ

๔.๔.๔ วิธีดำเนินงาน

๔.๔.๕ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๕ ทุกกลุ่มนำเสนอโครงการ ครู ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและสะท้อนผล ทุกกลุ่มจดบันทึกตามที่ครูเสนอแนะ

๔.๖ ทุกกลุ่มรับแบบเค้าโครงการเขียนโครงการ ครูชี้แจงการเขียนโครงการทุกขั้นตอน เปิดโอกาสให้มีการซักถาม

๔.๗ ผู้เรียนระดมสมองเขียนโครงการ ครูสะท้อนผลพิจารณาเพื่ออนุมัติโครงการ

๔.๘ ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาจัดทำโครงการโดยใช้เวลาประมาณ ๘ – ๙ สัปดาห์ โดยปฏิบัติตามโครงการตามที่กำหนด ในระหว่างที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจัดทำโครงการ ครูที่ปรึกษาต้องติดตามดูแลเพื่อให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ตลอดทั้งให้กำลังใจตลอดระยะเวลาดำเนินงาน

๔.๙ ทุกโครงการต้องถอดรหัสโครงการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวันนำเสนอโครงการ

๔.๑๐ จัดนิทรรศการโครงการ เชิญชวนนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา และสถานศึกษาใกล้เคียงได้มาชมผลงาน

๔.๑๑ ลงเว็บไซต์ของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ วีดิทัศน์

๕.๒ Power point

๕.๓ เค้าโครงการเขียนโครงการ

๕.๔ ตัวอย่างโครงการต่าง ๆ

๕.๕ สื่อสิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๖.๕ แบบประเมินโครงการ

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

การจัดทำโครงการที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ควรมีการมอบหมายให้ผู้เรียนทุกแผนก ทุกระดับชั้นได้คิดจัดทำโครงการ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นการปลูกฝังให้ก่อเกิดอุปนิสัยที่คงทนติดตัวไปจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้ประเทศชาติได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หน่วยที่ ๖
ใบกิจกรรมที่ ๖.๑

ชื่อหน่วย	**โครงการพัฒนาสร้างคุณค่าในแผ่นดิน**	**จำนวน ๒ ชั่วโมง**
ชื่อเรื่อง	**แบบร่างโครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต**	

คำชี้แจง

๑. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มและศึกษาแบบร่างโครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต
๒. ผู้สอนให้ทุกกลุ่มศึกษาตัวอย่างการเขียนโครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”
๓. ทุกกลุ่มระดมความคิดเห็นเพื่อเขียนโครงการ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการเรียนรู้จากโครงการได้

๑. ชื่อโครงการ.....
๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ.....
๓. ครูที่ปรึกษา
   ๓.๑ .....
   ๓.๒ .....
๔. สนองนโยบายหรืออยุทธศาสตร์
   ๔.๑ .....
   ๔.๒ .....
   ๔.๓ .....
   ๔.๔ .....
   ๔.๕ .....
๕. ระยะเวลาดำเนินโครงการ.....
๖. หลักการและเหตุผล
   .....
   .....
   .....
๗. วัตถุประสงค์
   .....
   .....

๘. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ

๘.๑ เชิงปริมาณ

(๑).....

(๒).....

๘.๒ เชิงคุณภาพ

(๑).....

(๒).....

๙. วิธีดำเนินการ/ปฏิทินปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

๑๐. งบประมาณ

.....

.....

.....

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ .....

๑๑.๒ .....

๑๑.๓ .....

๑๑.๔ .....

๑๑.๕ .....

๑๒. การติดตามและการประเมินผลโครงการ

๑๒.๑.....

๑๒.๒.....

๑๒.๓.....

ตัวอย่างที่ ๑

โครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”

๑. ชื่อโครงการ รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน

๒. สมาชิกผู้รับผิดชอบโครงการ ๙๐ คน

๓. ครูที่ปรึกษา

๓.๑ นางสุมาลี โฆษิตนิธิกุล

๓.๒ นางสาววรารัตน์ คำเมือง

๓.๓ นางกรกช บำรุงสวัสดิ์

๔. สนองนโยบายหรือยุทธศาสตร์

๔.๑ พระราชดำรัส พระราชดำริ หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๔.๓ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

๔.๔ ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ

๔.๕ สถานศึกษาคุณธรรมจริยธรรม

๕. ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ภาคเรียน

๖. หลักการและเหตุผล

สังคมปัจจุบันมุ่งแข่งขันทางด้านวัตถุ การประพฤติปฏิบัติของผู้ใหญ่บางคนเป็นตัวแบบที่ไม่ดี ส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้ยึดเอาเป็นแบบอย่าง ความเข้าใจ เอื้ออาทรกันในสังคมลดลง การทุจริตคอร์รัปชันเริ่มเกิดขึ้นในทุกวงการ ปัญหาอาชญากรรมมีทุกแห่งในสังคม คนดีแทบจะไม่มีที่จะให้ยืนในแผ่นดิน

นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความสามารถในการวาดภาพ จึงจัดทำโครงการคุณธรรมขึ้นมาเพื่อเขียนเป็นนิทานประกอบภาพวาดที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต กฎแห่งกรรม พุทธศาสนสุภาษิตต่าง ๆ เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนนักศึกษาได้ตระหนักและเห็นคุณค่าในหลักธรรมคำสอนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อพัฒนาปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีค่านิยมคุณธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

๗.๒ เพื่อส่งเสริม พัฒนา นักเรียนนักศึกษาให้ทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้สถานศึกษา

๗.๓ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษารู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เชิงปริมาณ

(๑) นักเรียนนักศึกษาจัดทำนิทานคุณธรรมจริยธรรม จำนวน ๙๐ คน

(๒) นักเรียนโรงเรียนใกล้เคียงและชุมชน จำนวน ๕๐๐ คน

๘.๒ เชิงคุณภาพ

(๑) นักเรียนนักศึกษามีจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) นักเรียนนักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

(๓) นักเรียนนักศึกษา และชุมชนได้รับความรู้คู่คุณธรรม และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ เสนอโครงการ

๙.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการ

๙.๓ ประชุมคณะกรรมการ

๙.๔ ดำเนินโครงการ

(๑) นักเรียนนักศึกษาศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เน้นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต กฎแห่งกรรม และพุทธศาสนสุภาษิต

(๒) เขียนเรื่องและวาดภาพประกอบ ให้ครูที่ปรึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอน (บูรณาการ ๓ รายวิชาที่สอนในภาคเรียนเดียวกัน คือ วิชาวิถีธรรมวิถีไทย วิชาภาษาไทย และวิชาศิลปะ)

(๓) นำรถเรือนไทยที่ได้รับการสนับสนุนจากวัดบึงทองหลางจัดวางนิทานคุณธรรม เคลื่อนที่ไปตามสถานศึกษาใกล้เคียงและชุมชน เพื่อได้อ่านและศึกษาเนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรม

(๔) นำรถเรือนไทยและนิทานคุณธรรมวางไว้ที่อาคารอเนกประสงค์ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาได้อ่านในช่วงเวลาก่อนเข้าเรียนและพักเที่ยง

๑๐. งบประมาณ ได้รับการสนับสนุนจากวัดบึงทองหลาง จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ นักเรียนนักศึกษามีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๑๑.๒ ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการรับรู้การทำกิจกรรมเพื่อสังคมของนักเรียนนักศึกษาเกิดภาพลักษณ์ที่ดี ทำให้สร้างภาคีเครือข่ายในด้านอื่น ๆ ได้

๑๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑๒.๑ แบบประเมินผล

๑๒.๒ แบบสังเกตและสัมภาษณ์

ภาพกิจกรรม “โครงการรถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”
วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ

การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”

ลักษณะกิจกรรม	ความสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
	ความพอประมาณ	**ความมีเหตุผล**	**มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว**
นักศึกษาจัดทำนิทานประกอบภาพวาดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต กฎแห่งกรรม และพุทธศาสนสุภาษิตต่าง ๆ แล้วนำใส่รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่สถานศึกษา และชุมชน	• ผู้เรียนศึกษาด้านศิลปะ จึงมีศักยภาพในการจัดทำนิทาน • งบประมาณที่ใช้ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าอาวาสวัดบึงทองหลาง • บูรณาการ ๓ รายวิชา แต่มอบหมายโครงการ ๑ โครงการ ทำให้ผู้เรียนมีเวลาทำงานได้ตามกำหนดเวลาใน ๑ ภาคเรียนเป็นการประหยัดเวลาและงบประมาณ	• การเขียนเรื่องและวาดภาพประกอบนั้นจะต้องคิดด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง พร้อมที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมได้ • ผู้เรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีความสุขในการทำงาน • ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และได้ฝึกปฏิบัติจริง เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านศิลปะ การใช้ภาษาไทย และหลักธรรมทางศาสนา	• มีการวางแผนการทำงานตามขั้นตอน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้ทันตามกำหนดเวลา • แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อจัดทำรถเรือนไทย โดยใช้จ่ายอย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด มีการตรวจสอบการเบิกจ่ายโดยยึดหลัก “ธรรมาภิบาล” ซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ • มีการติดตามและประเมินผลจากครูผู้สอนทั้ง ๓ รายวิชา เสนอแนะและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
	เงื่อนไขความรู้	**๑. คุณธรรมจริยธรรม** (ความซื่อสัตย์ สุจริต กฎแห่งกรรม พุทธศาสนสุภาษิต) **๒. หลักการเขียนและการดำเนินเรื่อง ๓. หลักการทำรูปเล่มหนังสือ** **๔. หลักการวาดภาพประกอบเรื่อง**	
	เงื่อนไขคุณธรรม	**๑. ความมีน้ำใจ ๒. ความเสียสละ ๓. ความซื่อสัตย์ ๔. ความสามัคคี ๕. ความอดทน**	

การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”

ด้าน / วัด	อยู่อย่างพอเพียง – สมดุลและพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุ	**สังคม**	**สิ่งแวดล้อม**	**วัฒนธรรม**
ความรู้	- มีความรู้ในการเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการใช้งาน - มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลด้านการวาดภาพ การใช้ภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	มีความรู้ในการทำงานกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและเพื่อน สามารถวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีความรู้ในการเลือกใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมกับงาน และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	มีความรู้ในการนำเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาเป็นแนวคิดและสามารถประยุกต์ใช้ในงานที่ทำอย่างสร้างสรรค์ เช่น การเขียนเรื่องเชื่อมโยงกับบริบทและภูมิสังคมของตนเอง
ทักษะ	มีทักษะในการใช้กระดาษ สี ดินสอ และวัสดุอุปกรณ์ ปฏิบัติตามขั้นตอน เพื่อให้ประหยัดและคุ้มค่า	สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนด มีทักษะในงานที่ทำ สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามบริบทและภูมิสังคม	นำรูปแบบงานศิลปะของไทยและท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในงานอย่างผสมกลมกลืน พร้อมถ่ายทอดความรู้สู่คนรุ่นหลังได้อย่างมีความสุข
ค่านิยม	เห็นคุณค่าในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในทุกขั้นตอน เพื่อให้ประหยัดและคุ้มค่า	ตระหนักและเห็นคุณค่าในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น พร้อมที่จะรักษาสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน เพื่อให้เกิดความสุขในองค์กร	เกิดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ เห็นคุณค่าการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ในงานที่ทำ ตลอดทั้งรักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาดและสวยงาม โดยนำหลัก ๕ ส มาปฏิบัติ	เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ศิลปะและโบราณสถานในท้องถิ่น สามารถนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาเชื่อมโยงกับงานอย่างผสมกลมกลืน เพื่อรักษารากเหง้าแห่งความเป็นไทยและใส่ใจความเป็นสากล

****หมายเหตุ**** การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในบริบทและภูมิสังคมของตนเอง

ตัวอย่างที่ ๒

โครงการ “ออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”

๑. ชื่อโครงการ : ออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม

๒. ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ภาคเรียน

๓. ผู้รับผิดชอบ นักศึกษาชั้น ปวส. ๒ ที่เรียนวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ครูที่ปรึกษา นางสุมาลี โฆษิตนิธิกุล

๕. สถานที่ ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร

๖. หลักการและเหตุผล

วิชาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่สังคม ส่งเสริมและสืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยให้ดำรงอยู่คู่กับคนไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาที่ได้เรียนวิชานี้มีความตระหนักและเห็นคุณค่าในวิถีของการดำเนินชีวิตของบรรพชนที่มีน้ำใจ มีการแบ่งปันและรู้รักสามัคคี จึงได้จัดทำโครงการออมเพื่อให้ใส่ใจสังคมขึ้นมา โดยให้นักเรียนนักศึกษาทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำงานด้วยจิตอาสาที่จะช่วยเหลือชุมชนและสังคม ก่อให้เกิดอุปนิสัยที่พอเพียง มีคุณธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน มีความสุขจากความพอเพียงตามอัตภาพของตน เมื่อพอแล้วก็ต้องรู้จักแบ่งปันให้สังคม

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

๗.๒ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานด้วยจิตอาสา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

๗.๓ เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เชิงปริมาณ

(๑) นักเรียนนักศึกษาทั้งหมด จำนวน ๓๕๐ คน

(๒) ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่และแม่ค้า จำนวน ๘๐ คน

๘.๒ เชิงคุณภาพ

(๑) นักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสาในการพัฒนาชุมชนและสังคม

(๒) นักเรียนนักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

(๓) มีเจตคติที่ดีในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๙. ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินงาน

ขั้นตอนดำเนินงาน	พ.ย. ๕๓	ธ.ค. ๕๓	ม.ค. ๕๔	ก.พ. ๕๔	หมายเหตุ
๑. ประชุมเลือกประธานและเลขานุการ ประธานชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดทำโครงการและมอบหมายให้ทุกคนเขียนโครงการคนละ ๑ โครงการแล้วนำเสนอ	←	→			
๒. มีมติเลือกโครงการ “ออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม” แล้วช่วยกันเขียนโครงการนำเสนอครูที่ปรึกษา เพื่อขออนุมัติโครงการของนักศึกษา ปวส. ๒		←	→		
๓. แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบตามงานที่ถนัดและสมัครใจ จัดทำกล่องกระดาษมีช่องใส่เงินด้านบนตกแต่งให้สวยงาม			←	→	
๔. ประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงในการนำเหรียญจากเงินทอนที่โรงอาหารบริจาคลงในกล่องที่จัดวางไว้ที่โรงอาหาร เพื่อนำเงินไปซื้อชุดนักเรียนให้นักเรียนที่ขาดแคลนในโรงเรียนวัดบางพูน			←	→	
๕. ออกสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนและขนาดของเสื้อผ้าและนำเงินบริจาคจัดซื้อเสื้อผ้าตามความต้องการ และนำไปมอบให้นักเรียนที่โรงเรียนวัดบางพูน			←	→	
๖. สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ				← →	

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนทำงานด้วยจิตอาสา มีเจตคติที่ดีในการมีน้ำใจ รู้จักการแบ่งปันและมีความสุขจากการทำงานร่วมกัน สามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๑๑. ปัญหาอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

จำนวนเงินที่บริจาคอาจไม่เพียงพอในการจัดซื้อเสื้อผ้าตามจำนวนของผู้เรียนได้ แต่ผู้บริหาร คณะครู เจ้าหน้าที่ ตลอดทั้งแม่ค้าในโรงอาหารมีความยินดีที่จะบริจาคเพิ่มเติม เพื่อจัดซื้อเสื้อผ้าให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

ภาพกิจกรรม “โครงการออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”
ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร

การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการ “ออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”

เงื่อนไขความรู้	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงาน (ขาดทุนคือกำไร)	
เงื่อนไขคุณธรรม	มีน้ำใจ ความอดทน เสียสละและแบ่งปัน	
พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
● โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาเศรษฐกิจพอเพียงที่เปิดสอนใน ๑ ภาคเรียน ● การจัดทำโครงการเป็นการถ่ายทอดบทเรียนผ่านกิจกรรม/โครงการสู่สังคมที่เป็นรูปธรรม ● งบประมาณที่ได้มาจากเงินบริจาคของทุกคน	● เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของเศรษฐกิจพอเพียง ● ปลูกฝังจิตสำนึกรักท้องถิ่นให้เกิดแก่ผู้เรียนให้มีความเอื้ออาทรและแบ่งปันแก่สังคม ● ส่งเสริมการทำงานด้วยจิตอาสา โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นการทำงานที่ระเบิดจากข้างใน	● วางแผนปฏิบัติงานและมอบหมายงานตามความถนัดและความสมัครใจ ● ประสานผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ ให้รับทราบถึงโครงการที่จัดทำเพื่อจะได้ร่วมสมทบทุนในการจัดซื้อเสื้อผ้าให้กับนักเรียนโรงเรียนวัดบางพูน ● รายงานผลการปฏิบัติงานให้ครูที่ปรึกษา และสมาชิกได้รับทราบการดำเนินงานในทุกขั้นตอน

นำสู่

วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
มีความรู้ความเข้าใจในการนำต้นทุนที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ โดยให้สอดคล้องกับบริบทและภูมิสังคมของตนเอง	มีการทำงานอย่างมีความสุข ร่วมคิดร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	การทำงานทุกอย่างต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลัง	สืบสานและดำรงวิถีในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและสำนึกรักบ้านเกิดของตนเอง
สมดุล มั่นคง และยั่งยืน			

****หมายเหตุ**** การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในบริบทและภูมิสังคมของตนเอง

ตัวอย่างที่ ๓

โครงการ “ประกวดเรียงความ
เรื่อง... “สืบสานวิถีไทย – โตไปไม่โกง”

ผู้รับผิดชอบ ฝ่ายวิชาการ
ระยะเวลาดำเนินงาน ๑ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙
สถานที่ สถานศึกษา

---

๑. หลักการและเหตุผล

การเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะต้องได้รับการบ่มเพาะมาตั้งแต่วัยเรียน โดยเฉพาะการดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริต การทำให้ผู้เรียนเข้มแข็งทางด้านจิตใจได้ดีนั้น สถานศึกษามีพลังเพียงพอที่จะสร้างเกราะป้องกันให้เยาวชนได้มีทิศทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

การจัดการเรียนรู้จึงมีหลายรูปแบบที่ช่วยในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ มาช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของความเป็นพลเมืองดี ฝ่ายวิชาการจึงได้จัดการประกวดเรียงความ เรื่อง...สืบสานวิถีไทย – โตไปไม่โกง ให้ดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด และเผยแพร่แนวคิดที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนนักศึกษา ชุมชนและสังคมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนเรียงความที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา

๒.๒ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเขียนเรียงความที่เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ด้านความซื่อสัตย์)

๒.๓ เพื่อคัดเลือกเรียงความที่เหมาะสมไว้ประกอบการเรียนการสอนและเผยแพร่ในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เชิงปริมาณ

นักเรียน นักศึกษา เข้าร่วมประกวดเขียนเรียงความ จำนวน ๕๐๐ คน

๓.๒ เชิงคุณภาพ

นักเรียน นักศึกษาได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเขียน และเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ด้านความซื่อสัตย์) ตลอดทั้งได้เผยแพร่แนวคิดที่ดีมีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

๔. วิธีดำเนินการ

๔.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประกวดเรียงความเพื่อกำหนดกติกาและรายละเอียดต่าง ๆ

๔.๒ ประชุมคณะกรรมการเพื่อชี้แจงการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่

๔.๓ ประกาศกติกาและรายละเอียดในการประกวดเรียงความ

๔.๔ คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาตัดสินเรียงความที่ผู้เรียนส่งเข้าประกวด

๔.๕ ประกาศผลการตัดสิน

๔.๖ เผยแพร่สู่สถานศึกษาต่าง ๆ ชุมชนและสังคม

๕. งบประมาณ

งบประมาณได้รับการสนับสนุนจากโครงการคุณธรรมนำความรู้

๖. การประเมินผล

การสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนได้มีทักษะในการเขียนภาษาไทยและตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตน มีคุณธรรม จริยธรรม (ด้านความซื่อสัตย์) และสามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ตัวอย่างที่ ๔

โครงการ “ต้นไม้พูดได้”

๑. ชื่อโครงการ ต้นไม้พูดได้
๒. ระยะเวลาดำเนินงาน ๑ ภาคเรียน
๓. ผู้รับผิดชอบ นักศึกษาชั้น ปวส. ๒ ที่เรียนวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย
๔. ครูที่ปรึกษา นางสุมาลี โฆษิตนิธิกุล
๕. สถานที่ ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร

---

๖. หลักการและเหตุผล

วิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทยเป็นวิชาที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดกันมาเนิ่นนาน เช่น ความซื่อสัตย์ มีน้ำใจ การแบ่งปัน ฯลฯ การเรียนรู้และสืบทอดสังคมและวัฒนธรรมไทยให้ยั่งยืนนั้น นับเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีวิธีการมากมายที่จะไปให้ถึงเป้าหมายได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการเรียนรู้จากการทำโครงการที่จะต้องใช้แนวทางหลัก คือ ให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและเอื้ออาทร เคารพสิทธิ์ซึ่งกันและกัน และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาชั้น ปวส. ๒ จึงได้จัดทำโครงการ เพื่อสร้างจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้จากการทำโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนนักศึกษา
๗.๒ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานด้วยจิตอาสา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
๗.๓ เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมไทย

๘. เป้าหมาย

๓.๑ เชิงปริมาณ

นักเรียน นักศึกษา จำนวน ๓๕๐ คน

๓.๒ เชิงคุณภาพ

นักเรียน นักศึกษา มีความรู้และเจตคติที่ดีต่อหลักธรรมคำสอน และรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๙. ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินงาน

ขั้นตอนดำเนินงาน	มิ.ย. ๕๒	ก.ค. ๕๒	ส.ค. ๕๒	ก.ย. ๕๒	หมายเหตุ
๑. ประชุมเลือกประธานและเลขานุการ ประธานชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดทำโครงการ มอบหมายให้ทุกคนเขียนโครงการคนละ ๑ โครงการ	←	→			
๒. ทุกคนนำเสนอโครงการ มีมติเลือกโครงการที่คิดว่าเหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ เขียนโครงการนำเสนอเพื่อขออนุมัติครูที่ปรึกษา		←	→		
๓. ทุกคนดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น การคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์ เลือกข้อความที่เป็นข้อคิดเตือนใจบนหลักธรรมคำสอนทางศาสนา นำไปติดตามต้นไม้ภายในสถานศึกษา			←	→	
๔. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนนักศึกษาได้อ่านและศึกษา				←	→
๕. สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ				←	→

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนมีความรู้ในหลักธรรมคำสอน มีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อส่วนรวมและเห็นคุณค่าในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย พร้อมที่จะดำรงและสืบสานต่อไป

ภาพกิจกรรม “โครงการต้นไม้พูดได้”
ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร

ตัวอย่างที่ ๕

โครงการ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต” (Zero Tolerance for Corruption)

๑. ชื่อโครงการ : สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต (Zero Tolerance for Corruption)

๒. สมาชิกผู้รับผิดชอบโครงการ ๑๐๐ คน

๓. ครูที่ปรึกษา

๓.๑ นางสาว.....

๓.๒ นาย.....

๔. สนองนโยบายหรือยุทธศาสตร์

๔.๑ ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๕. ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ปีการศึกษา

๖. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่เรื้อรังมาเป็นเวลานานและดูเหมือนว่าจะหาทางแก้ไขได้ยาก ทั้งนี้ มาจากสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ คนไทยส่วนใหญ่มีนิสัยปล่อยปละละเลยกับการกระทำผิดของผู้อื่น แม้รู้เห็นก็จะนิ่งเฉยดูดาย ไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง ยิ่งผู้กระทำผิดนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือตนเองได้รับประโยชน์จากการกระทำผิดนั้นด้วย ก็ยิ่งมองข้ามไปหรือร่วมกระทำการไปด้วยกันเลย

ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่ได้ผล อยู่ที่เงื่อนไขอย่างน้อย ๒ ประการ คือ ประการแรก จะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายกับทุกคนอย่างเคร่งครัดโดยไม่มีข้อยกเว้น และประการที่สอง คนไทยต้องไม่ทนต่อการทุจริต ดังนั้น นอกจากจะส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายแล้ว คนไทยทุกคนก็จะต้องช่วยกันสร้างให้สังคมไทยเกิดวัฒนธรรมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ไปพร้อมกันด้วย

นักเรียน นักศึกษา นอกจากมีหน้าที่ในการศึกษาหาความรู้แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาฐานความคิดของตนเองให้ซื่อสัตย์สุจริต และทนไม่ได้เมื่อได้เห็นการกระทำที่เป็นการทุจริต การละเมิดสิทธิ การไม่เคารพกฎระเบียบ การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เช่น การแซงคิว การไม่ขับรถตามกฎจราจร การทิ้งขยะในที่สาธารณะ การเข้าครอบครองใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนรวมแต่ผู้เดียว การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม การทำเสียงอึกทึกจนเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ฯลฯ โดยจะต้องแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยและต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้องนั้น ได้อย่างเหมาะสมตามวัยและสถานภาพของนักเรียน นักศึกษา เพื่อช่วยกันสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริตให้เกิดขึ้นในสังคมไทยต่อไป

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษาและชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นและสังคมโดยรวม

๗.๒ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เชิงปริมาณ

(๑) นักเรียนนักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ จำนวน ๑๐๐ คน

(๒) นักเรียนนักศึกษาของสถานศึกษาใกล้เคียงและชุมชนได้รับรู้ถึงการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ จำนวน ๕๐๐ คน

๘.๒ เชิงคุณภาพ

(๑) นักเรียนนักศึกษาปรับเปลี่ยนฐานคิดของตนเองให้ซื่อสัตย์สุจริต

(๒) นักเรียนนักศึกษามีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

(๓) นักเรียนนักศึกษาสร้างวัฒนธรรมการไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ เสนอโครงการ

๙.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการ

๙.๓ ประชุมคณะกรรมการ

๙.๔ ดำเนินโครงการ

(๑) นักเรียนนักศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางสื่อต่าง ๆ ที่แสดงถึงการกระทำที่เป็นการทุจริต การละเมิดสิทธิ การไม่เคารพกฎระเบียบ การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เช่น การแซงคิว การไม่ขับรถตามกฎจราจร การทิ้งขยะในที่สาธารณะ การเข้าครอบครองใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนรวมแต่ผู้เดียว การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม การทำเสียงอึกทึกจนเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ฯลฯ

(๒) จัดการเสวนาโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมเสวนาในเรื่องการสร้างวัฒนธรรมสุจริตและการไม่ทนต่อการทุจริต

(๓) สรุปข้อแนะนำในการแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยและต่อต้านการกระทำที่ไม่สุจริตอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานภาพของนักเรียนนักศึกษา

(๔) นักเรียนนักศึกษาปฏิบัติตามข้อแนะนำ ทั้งในสถานศึกษา สถานศึกษาใกล้เคียง บ้านและชุมชน

(๕) จัดประชุมเพื่อให้นักเรียนนักศึกษารายงานผลการปฏิบัติตามคำแนะนำ สรุป จัดทำข้อมูลเพื่อจัดบอร์ดนิทรรศการ

๑๐. งบประมาณ ๓,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ นักเรียนนักศึกษาปรับเปลี่ยนฐานคิดของตนเองให้ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

๑๑.๒ นักเรียนนักศึกษาสร้างวัฒนธรรมการไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ และในชุมชน

๑๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑๒.๑ แบบประเมินผล

๑๒.๒ สังเกตพฤติกรรม ผลงาน และสัมภาษณ์

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระราชดำริ...เศรษฐกิจพอเพียง
ประดุจเสียงสวรรค์ประทานให้
เป็นปรัชญาแนวทางใกล้และไกล
ปฏิบัติกันได้ทุกชั้นชน

ดำเนินไปในทางที่สายกลาง
พอเพียงพอประมาณมีเหตุผล
พร้อมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตน
ปวงประชาสุขล้นตลอดไป

ความพอเพียงพอเหมาะและพอดี
สามัคคีพึ่งตนเองเป็นหลักใหญ่
พร้อมคิดดีทำดีด้วยจิตใจ
สิ่งแวดล้อมคงไว้ให้สมดุล

ความพอประมาณในการดำรงอยู่
ความเข้มแข็งคงคู่มิสิ้นสูญ
พัฒนาภูมิปัญญาพาเกื้อกูล
เมตตาค้ำจุนคนในสังคม

ความมีเหตุผลในการดำรงชีพ
ยึดประหยัดประโยชน์ไว้ให้เหมาะ
ลดละเลิกกิเลสพาทุกข์ตรม
สุขสมตามอัตภาพฐานะตน

ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีงาม
รอบคอบและติดตามถามคิดค้น
พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในบัดดล
สติปัญญาฝึกฝนเป็นแนวทาง

มีเงื่อนไขความรู้เป็นคู่คิด
วิเคราะห์ติดต่อเติมและเสริมสร้าง
นำวิชาการส่งเสริมสู่แนวทาง
วางแผนดำเนินการทุกขั้นตอน

มีเงื่อนไขคุณธรรมนำความรู้
ศาสนาเคียงคู่สู่คำสอน
ทำดีละเว้นชั่วทุกขั้นตอน
แบ่งปันเอื้ออาทรในดวงใจ

เราชาวไทยขอตั้งปณิธาน
จะสืบสานปรัชญาน่าเลื่อมใส
เศรษฐกิจพอเพียงของคนไทย
ต้องยั่งยืนตลอดไป...ชั่วนิรันดร์

ภาคผนวก

เกร็ดความรู้เพิ่มเติม

แนวทางการเสริมสร้างความซื่อตรง

ถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้าและคณะได้ทำวิจัย เรื่อง “การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย” พบว่า บุคคลที่มีความซื่อตรง เป็นที่ประจักษ์และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตามได้ อันดับแรกคือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

สำหรับข้อบกพร่องด้านความซื่อตรงในสังคมไทย จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถนำเสนอรายละเอียดในภาพประกอบ ๑ และแนวทางเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย รายละเอียดในภาพประกอบ ๒

ระบบและกระบวนการ

- ขาดการบูรณาการระบบ กระบวนการ กลไกและเครื่องมือ กฎหมาย จารีตประเพณี หลักธรรมทางศาสนา จรรยาบรรณ ฯลฯ
- ระบบการศึกษาไม่เอื้ออำนวยในการพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม
- ขาดระบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อตรงที่มีประสิทธิภาพ
- ขาดการถอดบทเรียนคนต้นแบบหรือองค์กรต้นแบบเพื่อขยายผลในวงกว้าง
- โครงสร้างของระบบราชการที่ไม่เอื้ออำนวย และขาดการบูรณาการ
- ระบบป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่เข้มแข็ง
- ระบบการเมืองที่ขาดความซื่อตรง
- ขาดบุคลากรที่มีศักยภาพในการถ่ายทอดหรืออบรมขัดเกลา
- สังคมไม่ให้คุณค่ากับ “ความซื่อตรง”
- ขาด “ระบบและกระบวนการยกย่องเชิดชูดูแล” และการลงโทษอย่างจริงจัง

ปัจเจกบุคคล

- ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่
- ขาดความรับผิดชอบ
- ขาดวินัย
- ขาดความรู้
- ขาดการปลูกฝังกล่อมเกลาทางจิตใจ
- เจตคติไม่สอดคล้องกับการสร้างความซื่อตรง
- ไม่เคารพกติกาสังคม

ผู้นำ

- ขาดแบบอย่างหรือต้นแบบที่ดี
- บริหารงานไม่ซื่อตรง การผูกขาดอำนาจ และมีอำนาจดุลพินิจโดยปราศจากการตรวจสอบและความรับผิดชอบ
- ขาดความตระหนักและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- ขาดการยกย่องคนดี

วิชาชีพ

- จรรยาบรรณวิชาชีพขาดความเข้มแข็งในการควบคุมกำกับดูแลสมาชิก

ภาคธุรกิจเอกชน

- ไม่ได้เข้าร่วมการเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคม

โครงสร้าง/สถาบัน	
สถาบันครอบครัว - ขาดแบบอย่างที่ดี - ขาดการกล่อมเกลาที่ดี สถาบันการศึกษา - ขาดแบบอย่างที่ดี - ระบบการสอนที่ไม่เน้นการสร้างความซื่อตรง - รูปแบบวิธีการอบรมสั่งสอนขัดเกลา หรือปลูกฝังไม่เหมาะสม ศาสนาและวัฒนธรรม - ไม่ทำหน้าที่ขัดเกลาสังคม - วัฒนธรรมไม่เอื้อ เช่น ระบบอุปถัมภ์ - ขาดผู้สอนที่ดีงามเป็นแบบอย่าง	หน่วยงานของรัฐ - ขาดต้นแบบ - ขาดการตรวจสอบ - กฎหมายไม่มีประสิทธิผล สื่อมวลชน - ไม่เน้นการยกย่องคนดี และตีแผ่ความไม่ดี คนไม่ดี - มุ่งตอบสนองต่อธุรกิจและการเมือง - ขาดการสื่อสารกับสังคมเพื่อให้มีการเรียนรู้ในคุณธรรมความซื่อตรง

ภาพประกอบ ๑ ข้อบกพร่องด้านความซื่อตรงในสังคมไทยที่สังเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรม

สำหรับแนวทางเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทยนั้น คณะผู้วิจัยประมวลสรุปได้ ดังแสดงรายละเอียดในภาพประกอบ ๒

ปัจเจกบุคคล
เริ่มแก้ไขที่ตนเอง ขยายสู่คนรอบข้างในครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ปรับเจตคติและจิตสำนึกโดยใช้หลักธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ปฏิบัติตามหลักความพอเพียงและแนวพระราชดำริ ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบกติกาสังคม ดึงพลังทางบวกมาใช้ สร้างภูมิคุ้มกันเพื่อดำรงตนเป็นคนดี

ศาสนาและวัฒนธรรม เพิ่มบทบาทสถาบันศาสนาในการพัฒนาจิตใจด้วยหลักธรรมทางศาสนา เพื่อปลูกฝังกล่อมเกลาจิตใจ และมีการปฏิบัติตามในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการเรียนรู้และนำกรอบวัฒนธรรมอันดีมาใช้ ประสานและเชื่อมโยงการทำงานกับครอบครัวและสถาบันการศึกษา

ภาคธุรกิจเอกชน ดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาล ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม เข้ามาร่วมสนับสนุนเพื่อการเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคม
องค์กรวิชาชีพ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด
ภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมเสริมสร้างสังคมแห่งความซื่อตรง

ระบบและกระบวนการ
บูรณาการระบบ โครงสร้าง และกลไกทั้งหมดไปสู่ทิศทางเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรง โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน รณรงค์ให้มีการนำหลักความพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติหน้าที่ พัฒนาระบบการศึกษาและระบบการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม สร้างระบบและกระบวนการยกย่อง เชิดชู ดูแลคนซื่อตรง และการลงโทษผู้ที่ไม่ซื่อตรง มีแผนพัฒนาความซื่อตรงโดยมีหน่วยงานรับผิดชอบการประสานผลักดันการปฏิบัติตามแผนพัฒนาความซื่อตรง กระบวนการปลูกฝังกล่อมเกลาในและนอกระบบ โดยใช้แบบอย่างที่ดีและกิจกรรม โดยมีเครือข่ายความซื่อตรงหรือกลุ่มคุณธรรมความซื่อตรง พัฒนาปรับปรุงระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง แนวทางการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อตรง เป้าหมายคือความสุขของสมาชิกในสังคม

ผู้นำ ผู้นำทุกระดับ โดยเฉพาะผู้นำประเทศควรเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในการดำรงชีวิตส่วนตัว และการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ควบคุมกำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา หรือตักเตือนเมื่อพบว่ามีการกระทำผิดหรือไม่ถูกต้อง
- ให้การยกย่องเชิดชูคนดีที่ซื่อตรง เพื่อเป็นขวัญกำลังใจและสร้างแรงจูงใจในการทำดี
- สร้างระบบการตรวจสอบผู้นำด้วยกฎทางสังคมควบคู่กับกฎหมาย จารีตประเพณี และศีลธรรมจรรยา

โครงสร้าง/สถาบัน
ครอบครัว ผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดี อบรมสั่งสอนขัดเกลา พร้อมยกตัวอย่างและมีกิจกรรมร่วมในครอบครัว ปลูกฝังระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ซื่อตรง โดยใช้หลักธรรมทางศาสนาการสร้างครอบครัวเข้มแข็งและครอบครัวอบอุ่น
สถาบันการศึกษา ปฏิรูประบบการศึกษาและระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนา “ความรู้คู่คุณธรรม” โดยใช้หลักธรรมทางศาสนา สร้างครูต้นแบบ หลักสูตรการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ และกิจกรรมเสริมสร้างความซื่อตรง ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และยึดประโยชน์สาธารณะ ยกระดับกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติตามกรอบคุณธรรม ความซื่อสัตย์ซื่อตรง กฎหมาย กฎเกณฑ์ กติกา มารยาทของสังคม

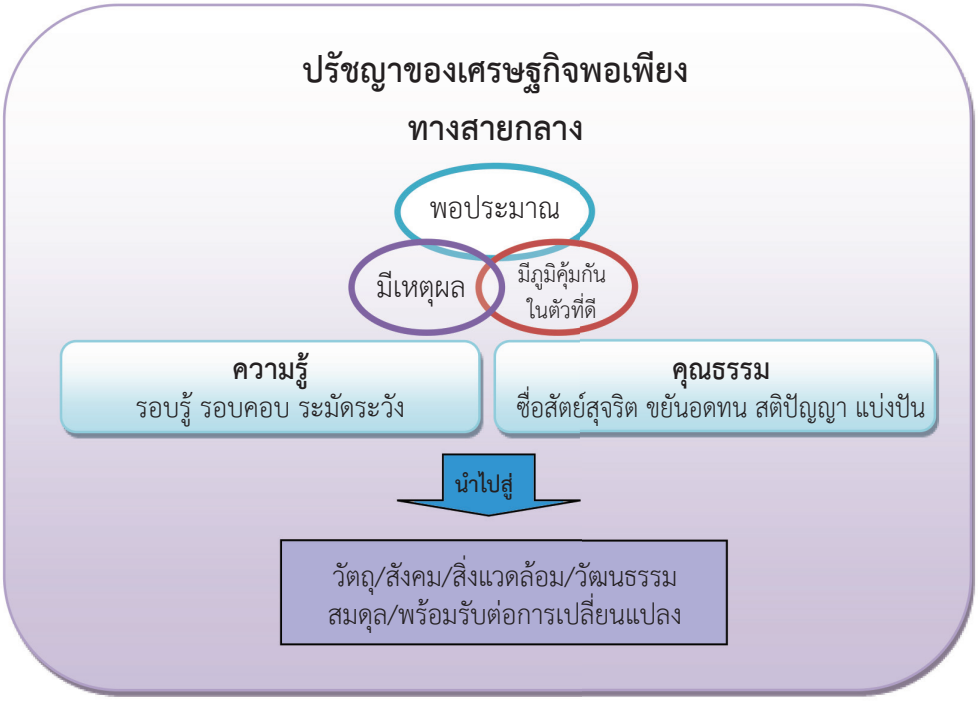
หน่วยงานของรัฐ รัฐบาลเป็นเจ้าภาพการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความซื่อตรงโดยผ่านนโยบายสาธารณะ ผลักดันวาระแห่งชาติและประชาชน รณรงค์ส่งเสริมความซื่อตรงในทุกภาคส่วน เริ่มโดยหน่วยงานของรัฐและขยายผลสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาสังคม และสื่อมวลชน ค้นหาองค์กรต้นแบบ และบุคคลต้นแบบ บูรณาการและพัฒนาศักยภาพองค์กรตรวจสอบ

สื่อมวลชน ปฏิรูปสื่อให้เป็นสื่อสร้างสรรค์ทำหน้าที่สื่อสารกับสาธารณะเพื่อการสร้างสังคมคุณธรรมความซื่อตรง มุ่งเน้นนำเสนอข้อมูลความรู้ และการยกย่องเชิดชูคนดีที่ซื่อตรง สื่อทุกประเภททุกระดับรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกความซื่อตรงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การเรียนรู้ต่อสังคม ทำหน้าที่สื่อสารกับสังคมโดยปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด

ภาพประกอบ ๒ แนวทางเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย

กรอบความคิดในการสอน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบความคิดในการสอนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทิศนา แขมมณี ได้นำเสนอกรอบความคิดในการสอนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนและการดำเนินชีวิต ดังนี้

คำถามหลักในการสอน	ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ทักษะการคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ทักษะการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เจตคติต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สอนอะไร	• ๓ ห่วง • ๒ เงื่อน • ๔ มิติ • การปฏิบัติ	• ทักษะการคิดตามหลักคิดต่าง ๆ ของปรัชญา • ทักษะกระบวนการคิดตามปรัชญา	• การนำความรู้และการคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ/ลงมือทำจริง	• การเห็นคุณค่า • การยอมรับ • การพัฒนาเป็นค่านิยมส่วนตัว • การพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย
สอนใคร	ผู้เรียน : วัย ระดับชั้น ความรู้พื้นฐาน ความสนใจ ปัญหา ความต้องการ ฯลฯ			

สอนตรงไหน/เมื่อไร	• เมื่อมีการสอนสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด - สอนสาระของปรัชญาโดยตรง - สอนสาระของปรัชญาโดยการบูรณาการ	• เมื่อมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร • เมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นวิถีชีวิตประจำวันในโรงเรียน	• เมื่อเกิดสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ • เมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นวิถีชีวิตประจำวันในครอบครัว ชุมชน
สอนอย่างไร (แนวการสอน)	• สอนปรัชญาโดยตรง • สอนปรัชญาแบบแยกส่วน	• สอนปรัชญาโดยการบูรณาการ • สอนปรัชญาแบบเน้นกระบวนการ	
(หลักการสอน)	• หลักการสอนสาระประเภทความรู้	• หลักการสอนสาระประเภททักษะ	• หลักการสอนสาระประเภทเจตคติ
(วิธีสอน)	ผู้เรียน : วัย ระดับชั้น ความรู้พื้นฐาน ความสนใจ ปัญหา ความต้องการ ฯลฯ		

จะวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร	สิ่งที่วัดและประเมิน	วิธีการวัดผลและเครื่องมือ	วิธีการประเมิน
	• ความรู้เกี่ยวกับปรัชญา	• การสอบโดยใช้แบบสอบปรนัยและอัตนัย	• ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด
	• ทักษะการคิดตามหลักคิดของปรัชญา • ทักษะกระบวนการคิดตามปรัชญา • ทักษะการปฏิบัติตามปรัชญา	• การใช้แบบวัดทักษะการคิดและทักษะกระบวนการคิด • การสังเกตโดยใช้แบบสังเกต • การสำรวจและสอบถามโดยใช้แบบสำรวจและแบบสอบถาม	• ประเมินโดยใช้รูบริกส์ (RUBRICS) • การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แปลความหมายและสรุปผล
	• เจตคติต่อปรัชญา	• การสังเกตพฤติกรรม • การสอบถาม • การวัดเจตคติโดยใช้แบบวัดเจตคติ	• การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ • แปลความหมายและสรุปผล • ประเมินตามเกณฑ์

จะเกิดผลลัพธ์อะไร (เป้าหมายของการสอน)	ผู้เรียนสามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นหลักคิด หลักการทำงาน และหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จนกระทั่งเกิดอุปนิสัย “อยู่อย่างพอเพียง” สามารถรักษาสมดุลในการดำเนินชีวิต และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีสติ รวมทั้งสามารถใช้ความรู้และปัญญาของตนไปในทางที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

กรอบแนวคิด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งภายในการพัฒนาและบริหารประเทศได้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

คุณลักษณะ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

คำนิยาม

ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึก คุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ให้ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ

เงื่อนไข

เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

แนวปฏิบัติและผลที่คาดหมาย

แบบประเมินผลการเรียนรู้

**** หมายเหตุ**** แบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน เป็นเพียงแนวทางหนึ่งเท่านั้น ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำแนะนำ ให้ใส่คะแนนที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดลงในช่องว่าง

		พฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
		การใฝ่รู้มีความคิดสร้างสรรค์	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	ความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่	ความซื่อสัตย์	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ความอดทน – ความเพียรพยายาม	รวมคะแนน
ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๓๐
๑								
๒								
๓								

หมายเหตุ เกณฑ์ที่ผ่านการประเมินพฤติกรรมคือคะแนนประเมินในแต่ละข้อไม่ต่ำกว่า ๓ คะแนน

ผู้ประเมิน.....วันที่...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การใฝ่รู้มีความคิดสร้างสรรค์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

๕ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่นำพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำมากกว่า ๕ ครั้ง

๔ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่นำพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำมากกว่า ๔ ครั้ง

๓ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่นำพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำมากกว่า ๓ ครั้ง

๒ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่นำพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำมากกว่า ๒ ครั้ง

๑ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่นำพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำมากกว่า ๑ ครั้ง

การทำงานร่วมกับผู้อื่น

๕ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมาย

๔ หมายถึง การขาดความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย มากกว่า ๑ ครั้ง

๓ หมายถึง การขาดความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย มากกว่า ๒ ครั้ง

๒ หมายถึง การขาดความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย มากกว่า ๓ ครั้ง

๑ หมายถึง การขาดความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย มากกว่า ๔ ครั้ง

ความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่

๕ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และการซักถามในเรื่องที่สงสัยมากกว่า ๕ ครั้ง

๔ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และการซักถามในเรื่องที่สงสัยมากกว่า ๔ ครั้ง

๓ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และการซักถามในเรื่องที่สงสัยมากกว่า ๓ ครั้ง

๒ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และการซักถามในเรื่องที่สงสัยมากกว่า ๒ ครั้ง

๑ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และการซักถามในเรื่องที่สงสัยมากกว่า ๑ ครั้ง

ความซื่อสัตย์

๕ หมายถึงการมีความซื่อสัตย์และซื่อตรงในการทำงานที่ได้รับมอบหมายสมบูรณ์

๔ หมายถึงการไม่มีความซื่อสัตย์และซื่อตรงในการทำงานที่ได้รับมอบหมายมากกว่า ๑ ครั้ง

๓ หมายถึงการไม่มีความซื่อสัตย์และซื่อตรงในการทำงานที่ได้รับมอบหมายมากกว่า ๒ ครั้ง

๒ หมายถึงการไม่มีความซื่อสัตย์และซื่อตรงในการทำงานที่ได้รับมอบหมายมากกว่า ๓ ครั้ง

๑ หมายถึงการไม่มีความซื่อสัตย์และซื่อตรงในการทำงานที่ได้รับมอบหมายมากกว่า ๔ ครั้ง

การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๕ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากกว่า ๕ ครั้ง

๔ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากกว่า ไม่น้อยกว่า ๔ ครั้ง

๓ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากกว่า ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง

๒ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากกว่า ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง

๑ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากกว่า ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง

ความอดทน – ความรอบคอบ

๕ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

๔ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จน้อยกว่า ๑ ครั้ง

๓ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จน้อยกว่า ๒ ครั้ง

๒ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จน้อยกว่า ๓ ครั้ง

๑ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จน้อยกว่า ๔ ครั้ง

แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อผู้ถูกประเมิน.....ชั้น.....

ผู้สังเกต ☐ ครู ☐ นักเรียน ☐ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ที่	พฤติกรรม ชื่อ – สกุล	การวางแผนการทำงาน			ความร่วมมือในการทำงาน			การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลการยอมรับฟังผู้อื่น			ยอมรับข้อสรุปและผลงานของกลุ่มและร่วมปรับปรุง			เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม			รวมคะแนน (๑๕)
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่มเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การให้คะแนน

๓ – ปฏิบัติสม่ำเสมอ ๒ – ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ๑ – ไม่เคยปฏิบัติ

เกณฑ์การตัดสิน

๑๔ – ๑๕	คะแนน	ดีมาก
๑๒ – ๑๓	คะแนน	ดี
๑๐ – ๑๑	คะแนน	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	คะแนน	ควรปรับปรุง

แบบประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยที่.....เรื่อง.....

ที่	ชื่อ – สกุล	หัวข้อประเมิน					สรุป		
		ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	ความมีภูมิคุ้มกัน	เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม	รวมคะแนน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									
๑๑									
๑๒									

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
คะแนน	๔	๓	๒	๑

เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เกณฑ์ ๔ คะแนน ต้องปฏิบัติดังนี้

ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	ความมีภูมิคุ้มกัน	เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม
ทำงานตรงตามเวลาที่กำหนดให้	- ทำงานมุ่งมั่น - กล้าตัดสินใจด้วยเหตุและผล - ความสนใจใฝ่รู้	- มีวัสดุ อุปกรณ์เพียงพอกับงานที่มอบหมาย - มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อน พร้อมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - เก็บวัสดุอุปกรณ์ทั้งของส่วนตนและส่วนรวมให้เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่ชำรุดเสียหาย	- มีการวางแผนการทำงานในทุกขั้นตอนด้วยความรอบคอบระมัดระวัง	- มีน้ำใจ - ความสามัคคี - การแบ่งปัน

หมายเหตุ คะแนนต่ำกว่า ๔ ลงมาให้อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

แบบประเมินโครงการ

ชื่อโครงการ.....

ลักษณะโครงการ.....**จำนวนคน**.....**ระยะเวลา**.....

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	หมายเหตุ
๑. ชื่อโครงการมีความชัดเจนสื่อความหมาย ๒. หลักการและเหตุผลสมเหตุสมผล ๓. วัตถุประสงค์และเป้าหมายชัดเจนเป็นไปได้ ๔. ช่วงเวลาในการดำเนินงานเหมาะสมเป็นไปได้ ๕. สถานที่ปฏิบัติงานเหมาะสมเป็นไปได้ ๖. งบประมาณและทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานเหมาะสม ๗. แผนปฏิบัติงานละเอียดชัดเจนปฏิบัติได้ ๘. การติดตามประเมินผลชัดเจนปฏิบัติได้ ๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับคุ้มค่ากับการดำเนินการ ๑๐. ความยากง่ายของงานที่เหมาะสมกับคนในกลุ่ม				
รวม				

หมายเหตุ การให้คะแนน ดีมาก = ๓ คะแนน
ดี = ๒ คะแนน
พอใช้ = ๑ คะแนน

แบบประเมินโครงงานคุณธรรม

ชื่อโครงงาน.....

รายการประเมิน / กลุ่ม/สมาชิกกลุ่ม	ร่างโครงงาน (๑๐)		กระบวนการ (การนำเสนอ) (๒๐)	รายงานโครงงาน (๒๐)	สรุป	
	หลักการและหลักธรรมที่นำมาใช้ (๕)	สอดคล้องกับสภาพปัญหา (๕)			รวมคะแนน	ผ่าน/ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ถ้าได้คะแนนตั้งแต่	๔๐ – ๕๐ ได้คุณภาพดี	แสดงว่าผ่าน
ถ้าได้คะแนนตั้งแต่	๒๕ – ๓๙ ได้คุณภาพปานกลาง	แสดงว่าผ่าน
ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า	๒๕ ได้คุณภาพต้องปรับปรุง	แสดงว่าไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินตนเอง หน่วยที่.....

คำชี้แจง ผู้เรียนประเมินสมรรถนะของตนที่ได้รับจากบทเรียนนี้ โดยการเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับมากที่สุด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			เหตุผล
ด้านความรู้	**น้อยลง**	**เท่าเดิม**	**มากขึ้น**	
๑. ความรู้ที่ได้รับ				
๒. ความเข้าใจที่ได้รับ				
ด้านทักษะ				
๑. การอ่านจับใจความจดจำรายละเอียด				
๒. การวิเคราะห์เรื่องราว				
๓. การสรุปสาระสำคัญ				
๔. การนำไปใช้				
ด้านความฉลาดทางอารมณ์				
๑. รู้จักตนเอง				
๒. เข้าถึงจิตใจผู้อื่น				
๓. สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น				
๔. การควบคุมตนเอง				
๕. การทนต่อการปะทะอารมณ์				
๖. การรักษาน้ำใจผู้อื่น				
๗. สุภาพอ่อนโยน				
ด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์				
๑. ความตรงต่อเวลา				
๒. ความสนใจใฝ่รู้				
๓. ความรับผิดชอบ				
๔. ความซื่อสัตย์				
๕. การทำงานร่วมกับผู้อื่น				
๖. การมีสัมมาคารวะ				

ชื่อ.....นามสกุล.....

เฉลยกิจกรรม

หมายเหตุ เฉลยทุกกิจกรรมอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

เฉลย

หน่วยที่ ๒ กิจกรรมที่ ๒.๑ ข้อ ๒ (หน้า ๓๔)

ลำดับ	เฉลย	ลำดับ	เฉลย
๒.๑	ความมีเหตุผล	๒.๑๑	ความพอประมาณ
๒.๒	ความพอประมาณ	๒.๑๒	เงื่อนไขคุณธรรม
๒.๓	ความมีเหตุผล	๒.๑๓	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
๒.๔	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๒.๑๔	๔ มิติ
๒.๕	ความพอประมาณ	๒.๑๕	ความมีเหตุผล
๒.๖	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๒.๑๖	มิติด้านวัตถุ
๒.๗	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๒.๑๗	มิติด้านสังคม
๒.๘	เงื่อนไขความรู้	๒.๑๘	เงื่อนไขความรู้
๒.๙	มิติด้านสิ่งแวดล้อม	๒.๑๙	มิติด้านวัฒนธรรม
๒.๑๐	เงื่อนไขคุณธรรม	๒.๒๐	มิติด้านวัฒนธรรม

หมายเหตุ กิจกรรมที่ไม่ได้เฉลยให้อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

หน่วยที่ ๒ กิจกรรมที่ ๒.๓ ข้อ ๓ (หน้า ๔๑)

การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การดำเนินชีวิตบนความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เงื่อนไขความรู้	➢ สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ
เงื่อนไขคุณธรรม	➢ หิริ โอตตัปปะ

พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
■ ดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง รู้จักประมาณตนในการใช้จ่ายทรัพย์ที่มีอยู่ตามอัตภาพ ■ การดำเนินชีวิตประจำวันจะต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ■ พอใจในสิ่งที่ตนมียินดีในสิ่งที่ตนเป็น พร้อมทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด โดยไม่นำไปเปรียบเทียบกับชีวิตของบุคคลอื่น	■ รู้และเข้าใจในบทบาทของตนในฐานะสมาชิกของรัฐและการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ■ ยึดหลักการทำงานบนความถูกต้องและเชื่อในการกระทำของตนว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ■ คำนึงถึงเกียรติยศและศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล ■ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	■ วางแผนในการดำเนินชีวิตทั้งการครองตน ครองคนและครองงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ■ ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ■ มีเงินออมตามอัตภาพเพื่อการพึ่งตนเอง ■ ใฝ่ศาสนธรรม น้อมนำมาประพฤติปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย

นำสู่

วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
■ มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ■ รู้จักเลือกประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข	■ มีความรู้ในการวางแผนการใช้ชีวิตทั้งด้านครอบครัวและการทำงาน ■ มีความเอื้ออาทรต่อสังคม มีความสุขจากการให้และการแบ่งปันตามอัตภาพ	■ เห็นความสำคัญของการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ รู้จักการถนอมและรักษาเพื่อมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น ■ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลัง	■ เกิดความภาคภูมิใจในความประพฤติ ปฏิบัติบนความซื่อสัตย์สุจริต ■ ส่งเสริมและสืบสานเกียรติยศและศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล ■ เป็นแบบอย่างที่ดีงามของคนในสังคม

๓ ศาสตร์

ศาสตร์พระราชา	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงาน (พึ่งตนเอง ความซื่อสัตย์)
ศาสตร์สากล	ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption – UNCAC)
ศาสตร์ภูมิปัญญา	รากเหง้าแห่งความเป็นไทย มีการสืบสานความดีงามจากบรรพบุรุษที่มีความซื่อสัตย์สุจริต รักสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

บรรณานุกรม

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. **แนวทางการจัดค่ายคุณธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มพิเศษ** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๕.

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. **การจัดจริยศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๘.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสราวุธ. **ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : บริษัทศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง จำกัด, ๒๕๕๓.

ใจจริง บุญเรืองรอด. **กิจกรรมร่วมหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๑.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. **สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์, ๒๕๕๒.

ณัฏฐพงศ์ ทองภักดี. **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : ความเป็นมาและความหมาย**. กรุงเทพฯ : บริษัท ส. เจริญการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๕.

ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ **"การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย"** วารสารวิชาการคุณธรรมความดี ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๖ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์, ๒๕๕๖.

ทิศนา แขมมณี. **ถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสอนกระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

ประพีร์พรรณ ภาณวะวัฒน์. **๑๒ ค่านิยม สังคมพัฒนา**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ๒๕๕๗.

ประเวศ วะสี. **พระเจ้าอยู่หัวกับรหัสพัฒนาใหม่**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม, ๒๕๔๙.

ปรียานุช ธรรมปิยา. **วิกฤตเศรษฐกิจ ๒๕๔๐ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ : บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๕.

ผกา สัตยธรรม. **คุณธรรมของครู**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

สุมาลี โฆษิตนิธิกุล. **ทักษะชีวิตและสังคม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๖.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). **หลักการทรงงาน**. มปพ.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา "ป้องกันการทุจริต" ปลูกจิตสำนึกให้กับนักเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๕๘.

โสม บุญนาค. **ทศพิธราชธรรมแห่งรัชกาลที่ ๙**. กรุงเทพฯ : กิเลนการพิมพ์, ๒๕๓๓.

ไสว มาลาทอง. การศึกษาจริยธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. **การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง** กรุงเทพฯ : มปพ.

องอาจ จิระอร บรรณาธิการ. **๑๐๘ มงคล พระบรมราโชวาท**. กรุงเทพฯ : บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) และบริษัทซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน). ๒๕๕๖.

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. **คุณธรรมนำความรู้**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชัน, ๒๕๕๐.

คณะอนุกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับอาชีวศึกษา

๑. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	ประธานอนุกรรมการ
๒. รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายชาญเวช บุญประเดิม	รองประธานอนุกรรมการ
๔. นายจิตติชัย แสงทอง	อนุกรรมการ
๕. รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแล สำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง) (นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร)	อนุกรรมการ
๖. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. นางสุมาลี โฆษิตนิธิกุล	อนุกรรมการ
๘. นางสมพิศ เล็กเฟื่องฟู	อนุกรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง (นายบุญแสง ชีระภากร)	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐. เจ้าหน้าที่สำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง ที่ได้รับมอบหมาย (นางขวัญใจ กลิ่นขจาย)	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. เจ้าหน้าที่สำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง ที่ได้รับมอบหมาย (นางสาวขวัญนภา เครือวัลย์)	ผู้ช่วยเลขานุการ

แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษา

ISBN : 978-974-7644-91-3

ที่ปรึกษา

๑. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๒. นายชาญเวช บุญประเดิม	รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๓. นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร	รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
บรรณาธิการ	นายบุญแสง ชีระภากร ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง
ผู้เขียน	นางสุมาลี โฆษิตนิธิกุล
ผู้ตรวจทาน	นายบุญแสง ชีระภากร นางสมพิศ เล็กเฟื่องฟู นางสาววัลลภา อยู่ทอง
ผู้รวบรวมข้อมูล	นางสุมาลี โฆษิตนิธิกุล นางขวัญใจ กลิ่นขจาย นางสาวขวัญนภา เครือวัลย์

ผู้จัดพิมพ์ สำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง สำนักงาน ป.ป.ช.
๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

จำนวนพิมพ์ ๙,๐๐๐ เล่ม (พิมพ์เพิ่มเติม)

พิมพ์ที่ บริษัท สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง จำกัด
โทร ๐ ๒๙๐๓ ๘๒๕๙

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เลขที่ ๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐-๔๘๔๙
www.nacc.go.th

Office of the National Anti-Corruption Commission
361 Nonthaburi Rd., Thasai District, Amphur Mueng,
Nonthaburi 11000
Telephone 0 2528 4800-4849
www.nacc.go.th